

КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА

Јануар, фебруар, март 2020.

Садржај:

1. Од читања до разумевања	5
2. Од Јерусалима до Вавилона	13
3. Од тајне до откривења	21
4. Од огњене пећи до палате	29
5. Од охолости до понизности	37
6. Од самољубља до пропасти	45
7. Од јаме с лавовима до јаме у којој пребива анђео	53
8. Од олујног мора до небеских облака	61
9. Од окаљаности до очишћења	69
10. Од признања до утехе	77
11. Од борбе до победе	85
12. Од севера и југа до Красне Земље	93
13. Од праха земаљског до звезда	101

КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА

Аутор: Елиас Бразил де Суза

Број 1/2020.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

www.subotnaskola.org

Одговара: Желимир Станић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Драгана Тодоран

Лектура: Мирјана Ћерић

Прелом: Гордана Ардељан

Издаје: »Препород«, Београд

За издавача: Саша Тодоран, 11000 Београд, Радослава Грујића 4

Тираж: 2450

За интерну употребу

Табеле припрема Одељење за суботну школу

© [2019] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

УВОД

Данило, пророк који предсказује последње време

Док је 19. век постепено прелазило у 20, осећање оптимизма прожело је Запад. Захваљујући науци и технологији, човечанство је напредовало према златном добу, ка будућности са дивним могућностима, када ће рат, болести, сиромаштво и глад најзад бити окончани. У сваком случају, људи су гајили такву наду.

Наравно, у двадесетом веку ова нада показала се не само као погрешна већ и безумна и наивна. То објашњава зашто у 21. век нисмо ушли са великим осећањем оптимизма о бољој будућности.

Са савремене тачке гледишта, чини се да је свет и даље у прилично суморном стању и, што је још горе, има мало наде да ће се прилике побољшати. Људи сада исто тако нагињу похлепи, угњетавању, насиљу, освајању, израбљивању и самоуништењу као и њихови преци у прошлим вековима. У међувремену, многи од наших технолошких достигнућа, иако понекад добро служе људском роду, допринели су нашој похлепи, угњетавању, насиљу, освајању, израбљивању и самоуништењу.

Наравно, ништа од наведеног не треба да нас изненађује, не пред следећих текстова: „Срце је пријеварно више свега и опако; ко ће га познати?“ (Јеремија 17,9) или „Јер ће устати народ на народ и царство на царство; и биће глади и помори, и земља ће се трести по свијету.“ (Матеј 24,7)

Па ипак, усред свег тог очајања и несреће, имамо Књигу пророка Данила, која је предмет нашег проучавања у овом тромесечју, Књигу која је посебно значајна за нас који живимо у *аут quatз*, „последњем времену“ (Данило 12,9). Разлог томе је што на светим страницама Књиге пророка Данила имамо снажан, разуман доказ који потврђује нашу веру не само у Бога већ и у Господа Исуса Христа и Његову смрт на крсту, као и обећање у Његов повратак и све што тај повратак обухвата.

Размислите о следећем. У целој Књизи пророка Данила (поглавља 2,7,8,11) дат је, из различитих углова, следећи низ царстава: Вавилон, Медо-Персија, Грчка, Рим и Божје вечно царство које ће наступити после Другог доласка. Са наше тачке гледишта данас, пошто живимо у овом времену у коме живимо, можемо запазити да су сва овоземаљска царства била основана и окончана како је проречено. Или, кад је реч о Римском царству, оно је основано и траје, бар за сада, као што је Данило записао. Оно је приказано стопалама и ножним прстима у тексту Данило 2,33.41, и представља још увек подељене народе Европе као и саму Римску цркву. Према томе, историја света представља јасну и чврсту потврду библијског пророчанства, коју неко ко је живео у време Вавилона, или Грчке, или чак у раним данима Рима, није могао имати.

Пошто на пророчкој временској линији живимо у времену у коме живимо, можемо, такође, запазити да је Данило био у праву у вези са свим тим царствима; дакле, имамо још више разлога да му верујемо кад је реч о једином царству које тек треба да дође: Божје вечно царство, након Другог доласка.

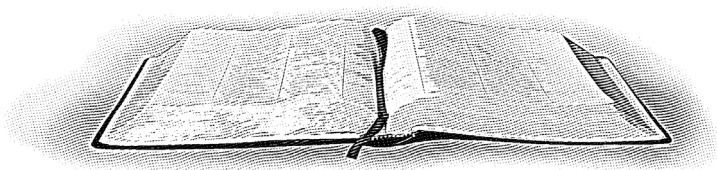
Да, Књига пророка Данила остаје снажан доказ који потврђује веру, нарочито за нас адвентистичке хришћане, јер унутар њених страница проналазимо текстове који се односе на нашу Цркву, нарочито текст Данило 8,14: „И рече ми: До двије тисуће и три стотине дана и ноћи; онда ће се Светиња очистити.“ Овај текст паралелан је са текстом Данило 7,22.26.27, који показује да ће после великог небеског суда, који се „даде... свецима Вишњега“, бити успостављено Божје вечно царство. За разлику од пролазних, овоземаљских царстава, оно ће вечно трајати.

Па ипак, и поред „шире слике“, видимо колико Христос може бити близу сваком од нас појединачно. Од сна цара Навуходоносора до Даниловог ослобођења из лавовске јама, ова нам Књига показује да Бог постоји и да је близу нас; као што је Данило рекао безбожном цару Валтасару: Он је Бог „у чијој је руци душа твоја и сви путеви твоји“ (Данило 5,23).

Укратко речено, Књига пророка Данила, предмет нашег проучавања у овом тромесечју, остаје оно што је била када је написана пре неколико хиљада година: снажно откривење љубави и карактера нашег Господа Исуса Христа.

Елиас Бразил де Суза ради као директор Библијског истраживачког института при Генералној конференцији Хришћанске адвентистичке цркве. Стекао је докторат у области старозаветне егзегезе и теологије на Универзитету Ендрус.

ОД ЧИТАЊА ДО РАЗУМЕВАЊА

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 24,25–27; 2. Петрова 3,11–13; Јона 3,3–10; 4. Мојсијева 14,34; Данило 9,23; Данило 10,11.12.

Текст за памћење: „А Филип притрчавши чу га гдје чита пророка Исаију, и рече: А разумијеш ли што читаш?“ (Дела 8,30)

Наша Црква настала је на темељу страница Књиге пророка Данила, коју ћемо проучавати овог тромесечја. На самом почетку треба да имамо следеће појединости на уму као образац који ће нам помоћи у проучавању.

Прво, никад не треба да заборавимо да је Христос у средишту Књиге пророка Данила, као и целе Библије.

Друго, Књига пророка Данила организована је на начин који открива књижевну лепоту и помаже да разумемо шта је у средишту њене пажње.

Треће, треба да схватимо разлику између обичних и апокалиптичких пророчанстава. То ће нам помоћи да правимо разлику између Данилових пророчанстава и пророчанстава других пророка као што су Исаија, Амос и Јеремија.

Четврто, док проучавамо Данилова временска пророчанства, треба да схватимо да она обухватају дуга временска раздобља и да се мере према принципу дан за годину.

Пето, треба да нагласимо да Књига пророка Данила не преноси само појединости о пророчанствима, већ је изузетно значајна за наш лични живот данас.

ХРИСТОС: СРЕДИШТЕ КЊИГЕ ПРОРОКА ДАНИЛА

Прочитајте следеће текстове: Лука 24,25–27; Јован 5,39; 2. Коринћанима 1,19.20. У ком смислу је Христос средиште Писма?

Нема сумње да је Исус средиште Писма, а то укључује и Књигу пророка Данила. На пример: Прво поглавље показује, мада на ограничен и несавршен начин, да је Данилово искуство слично Христовом, који је напустио Небо да би живео у овом грешном свету и супротставио се силама таме. Штавише, Данилу и његовим друговима дарована је мудрост са висине налик Христовој да би се суочили са изазовима вавилонске културе. У другом поглављу описан је камен који ће се појавити у последње (есхатолошко) време и који указује да ће Христово царство на крају заменити сва светска царства. Треће поглавље открива да Христос ходи са својим верним слугама у огњеној пећи. У четвртом поглављу приказано је да Бог удаљава Навуходоносора из његовог царства на одређено време да би цар схватио да „Небеса владају“ (Данило 4,26). Израз „Небеса владају“ подсећа нас да Христос, као „Син Човечији“ (Данило 7,13) прима власт и царство, како је то описано у 7. поглављу Књиге пророка Данила. У 5. поглављу приказана је смрт цара Валтасара и пад Вавилона у руке Персијанцима у ноћи у којој су се одали пијанчењу и разврату. Овај догађај наговештава сотонин пораз и уништење Вавилона последњег времена од стране Христа и Његових анђела. Шесто поглавље говори о завери против Данила која подсећа на лажне оптужбе које су главари свештенички изrekli против Исуса. Затим, као што цар Дарије безуспешно покушава да поштеди Данила, тако Пилат безуспешно покушава да поштеди Исуса (Матеј 27,17-24). У 7. поглављу описује се Христос као Син Човечији који прима царство и влада својим народом. Осмо поглавље приказује Христа као свештеника у небеском Светилишту, а 9. као жртву чија смрт поново потврђује завет између Бога и Његовог народа. Текст од 10. до 12. поглавља представља Христа као Михаила, главног заповедника, који се бори са силама зла и победоносно спасава Божји народ чак и од силе смрти.

Имајмо на уму да је Христос у средишту Књиге пророка Данила. У сваком поглављу Књиге неко искуство или мисао указују на Христа.

Како можемо задржати Христа у средишту свог живота усред борби, искушења, чак и тренутака велике радости и просперитета? Зашто је толико важно да то чинимо?

Уређење арамејског одељка Књиге пророка Данила, од 2. до 7. поглавља (један део Књиге пророка Данила написан је на јеврејском, други на арамејском), открива следећу структуру, која истиче централну поруку тог одељка и целе Књиге:

А. Навуходоносорово виђење четири царства (Данило 2)

Б. Бог ослобађа Данилове пријатеље из огњене пећи (Данило 3)

В. Суд над Навуходоносором (Данило 4)

В'. Суд над Валтасаром (Данило 5)

Б'. Бог ослобађа Данила из лавовске јаме (Данило 6)

А'. Данилово виђење четири царства (Данило 7)

Ова врста литерарног уређења служи да нагласи главну тему постављајући је у средиште структуре, која се у овом случају састоји од тачака В. и В': (Данило 4 и 5): Бог одузима царство Навуходоносору (привремено) и Валтасару (трајно). Према томе, у тексту од 2. до 7. поглавља наглашена је Божја суверена власт над земаљским царевима тиме што их Он поставља и свргава.

Један од најделотворнијих начина преношења поруке и појашњења суштине јесте понављање. На пример, Бог даје фараону два сна у вези са блиском будућношћу Египта (1. Мојсијева 41,1–7). У првом сну седам мршавих крава појело је седам дебелих крава. У другом сну, седам малих и штурих класова појело је седам здравих класова жита. Оба сна упућују на исто: након седам година напретка уследиће седам година оскудице.

Бог у Књизи пророка Данила такође користи понављање. Постоје четири пророчка циклуса, који представљају понављање целокупне основне структуре. Ова структура на крају указује на коначну Божју врховну власт. Иако свака пророчка слика садржи другачији угао сагледавања, оне заједно покривају исто историјско раздобље, које се протеже од времена пророка до последњег времена, као што следећи дијаграм показује:

Данило 2	Данило 7	Данило 8;9	Данило 10–12
Вавилон	Вавилон		
Медо-Персија	Медо-Персија	Медо-Персија	Медо-Персија
Грчка	Грчка	Грчка	Грчка
Рим	Рим	Рим	Рим
Божје царство је успостављено	Небески суд претходи Новој Земљи	Очишћење Светилишта	Михаило устаје

Какву велику наду ови текстови представљају у вези са нашим дугогорчним изгледима? Данило 2,44; Псалам 9,7–12; 2. Петрова 3,11–13.

Пророчка виђења забележена у Књизи пророка Данила другачије су природе од већине пророчких порука објављених од стране старозаветних пророка. Данилова пророчанства припадају категорији *апокалиптичких пророчанстава*, док већина других старозаветних пророчанстава спада у категорију *класичних пророчанстава*. Разумевање основне разлике између тих врста пророчанстава веома је важно за исправно разумевање библијског пророчанства.

Апокалиптичка пророчанства имају нарочите одлике по којима се разликују од такозваних класичних пророчанстава:

Виђења и снови. У апокалиптичком пророчанству Бог углавном користи снове и виђења да би пророку пренео поруку. У класичном пророчанству, пророк прима „Реч Господњу“ – која може да укључује виђења – израз који се у малим варијацијама јавља око 1600 пута код класичних пророка.

Сложени симболизам. Док се у класичном пророчанству симболизам јавља у ограниченој мери, највећим делом обухватајући симболе из стварног живота, у апокалиптичком пророчанству Бог користи симболе и слике изван света људске реалности, као што су хибридне животиње или немани са крилима и роговима.

Божанска врховна власт и безусловност. За разлику од класичних пророчанстава, чија испуњења често зависе од човековог одговора у оквиру Божјег завета са Израиљем, апокалиптичка пророчанства су безусловна. У апокалиптичком пророчанству Бог открива успон и пад светских царстава од Данилових дана до краја времена. Ова врста пророчанства заснива се на Божјем предзнању и сувереној власти и оствариће се без обзира на човекове одлуке.

Прочитајте текст Јона 3,3–10. Да ли је ово класично или апокалиптичко пророчанство? Образложите свој одговор. Какво је пророчанство забележено у тексту Данило 7,6?

Познавање општих врста пророчанстава као што су класично и апокалиптичко пророчанство може бити од велике користи. Прво, ове врсте показују да Бог користи различите приступе да би објавио пророчку истину (Јеврејима 1,1). Друго, такво знање помаже нам да више ценимо лепоту и сложеност Библије. Треће, ово знање такође нам помаже да тумачимо библијска пророчанства на начине који су у складу са сведочанством целе Библије и исправно објашњавају „реч истине“ (2. Тимотију 2,15).

На основу текстова као што су Осија 3,4,5; Амос 8,11 и Захарија 9,1, поједини хришћани очекују да се последњи догађаји земаљске историје одиграју на Блиском истоку. Шта је погрешно у овом тумачењу? Како нам познавање разлике између апокалиптичких и класичних пророчанстава помаже да појаснимо ово питање?

БОЖЈА ВРЕМЕНСКА СКАЛА

Још једна важна мисао коју треба да имамо на уму док проучавамо Књигу пророка Данила јесте историјски приступ апокалиптичким пророчанствима. Овај приступ, такође познат и као историчизам, може се боље схватити уколико се упореди са супротним гледиштима, претеризмом, футуризмом и идеализмом.

Претеризам нагиње томе да пророчке догађаје објављене у Књизи пророка Данила посматра тако као да су се догодили у прошлости. Футуризам тврди да иста та пророчанства још чекају на испуњење у будућности. Идеализам, затим, сматра да су апокалиптичка пророчанства симболи општих духовних стварности без било каквог посебног историјског значења.

Заступници историчизма, супротно томе, сматрају да Бог у апокалиптичком пророчанству открива целовити историјски низ од времена пророка до последњег времена. Док будемо проучавали Књигу пророка Данила, видећемо да се у сваком виђењу у Књизи (Данило 2,7,8,11) понавља тај историјски преглед, дат из другачије перспективе и уз нове појединости. Адвентистички пионири, међу које спада и Елен Вајт, тумачили су библијска пророчанства из Књиге пророка Данила и Откривења са историцистичке тачке гледишта.

Прочитајте следеће текстове: 4. Мојсијева 14,34; Језекиљ 4,5.6. Шта у пророчком језику „дан“ обично представља?

Док проучавамо Књигу пророка Данила, треба такође да имамо на уму да се пророчко време мери према принципу дан за годину. Односно, један дан у пророчанству обично одговара једној години у стварном историјском времену. На пример, пророчанство о 2300 вечери и јутара треба схватити као пророчанство о 2300 година (Данило 8,14). Слично томе, пророчанство о 70 седмица треба схватити као пророчанство о 490 година (Данило 9,24–27).

Ова временска скала чини се исправном из очигледних разлога: 1) Пошто су виђења симболична, назначено време мора такође бити симболично. 2) Будући да се догађаји описани у виђењима одигравају у дугом временском раздобљу, чак до „краја времена“ у неким случајевима, временске распоне повезане са овим пророчанствима треба тумачити у складу с тим. 3) Принцип дан за годину потврђен је у Књизи пророка Данила. Јасан пример налазимо у пророчанству о 70 седмица, које се протеже од дана цара Артаксеркса до Исусовог доласка као Месије. Дакле, да би пророчка временска раздобља из Књиге пророка Данила била јасна, најочигледније је и најисправније да их тумачимо према принципу дан за годину.

Нека од тих временских пророчанстава обухватају стотине, чак и хиљаде година. Шта ова чињеница треба да нас научи о стрпљењу?

ДАНАШЊИ ЗНАЧАЈ КЊИГЕ ПРОРОКА ДАНИЛА

Иако написана пре више од 2500 година, Књига пророка Данила и даље је изузетно важна за Божји народ у 21. веку. Запажамо три области у којима ова књига може бити значајна за нас.

Бог је суверени владар нашег живота. Чак и када ствари пођу наопако, Бог суверено влада и делује чак преко хировитих човекових поступака да својој деци пружи оно најбоље. Данилово искуство у Вавилону подсећа на искуства Јосифа у Египту и Јестире у Персији. Ове три младе особе биле су заробљеници у страним земљама и под надмоћном влашћу незнабожачких народа. Обичном посматрачу може се учинити да су слаби и да их је Бог заборавио. Међутим, Господ их је оснажио и употребио на силан начин. Када се суочавамо са искушењима, патњама и противљењем, можемо се осврнути на оно што је Бог учинио за Данила, Јосифа и Јестиру. Можемо бити сигурни да Господ остаје наш Господ и да нас није напустио чак и усред невоља и искушења.

Бог управља током историје. Понекад нас забрињава конфузни и бесциљни свет пун греха и насиља. Међутим, порука Књиге пророка Данила гласи да Бог има контролу. У сваком поглављу Књиге пророка Данила запажамо потпуно јасну поруку да Бог управља историјским током. Као што Елен Вајт каже: „У записима људске историје, успон народа, подизање и падање царстава, на изглед зависе од воље и јунаштва људи. Изгледа као да је развој догађаја у великој мери одређен њиховом снагом, хтењима и самовољом. У Божјој речи завеса је повучена у страну, и можемо слободно да гледамо иза, изнад, и у свим играма и сукобима људских инетереса, сила и страсти, како оруђа Свемилостивога тихо и стрпљиво остварују намере Његове воље.“ (*Васпитање*, стр. 153; стр. 173. оригинал)

Бог даје пример свом народу последњег времена. Данило и његови пријатељи служе као пример живота у друштву чији је поглед на свет често у сукобу са гледиштима Библије. Када се на њих врши притисак да компромитују своју веру и учине уступке вавилонском систему у областима које би оспориле њихову посвећеност Господу, остају верни Божјој Речи. Њихово искуство верности и потпуне посвећености Господу пружа охрабрење када се суочавамо са противљењем и прогонством ради јеванђеља. У исто време, Данило показује да је могуће дати допринос држави и друштву и остати посвећен Господу.

Прочитајте: Данило 9,23; Данило 10,11.12; Матеј 10,29–31. Шта ови стихови говоре о Божјем занимању за наше личне борбе?

ЗА ДАЉЕ РАЗМИШЉАЊЕ

„Библија је одређена да буде водич свима који желе да упознају вољу свога Створитеља. Бог је људима дао сигурну пророчку Реч, анђели, па чак и сам Христос, долазили су да објаве Данилу и Јовану оно што ће се убрзо догодити. Та важна питања, значајна за наше спасење, нису обавијена велом тајанствености. Међутим, нису била ни откривена на такав начин да збуне или заведу искреног истраживача истине. Господ је преко пророка Авакума рекао: ‘Пиши утвару и да буде разговетно на плочама да се лако чита!’ (Авакум 2,2) Божја реч јасна је свима који је уз молитву истражују. Свака поштена душа добиће светлост познавања истине. ‘Светлост се просипа на праведника!’ (Псалам 97,11) Ниједна Црква неће напредовати у светости уколико њени верници не буду искрено тражили истину као сакривено благо.“ (*Велика борба*, стр. 466; стр. 521.522. оригинал)

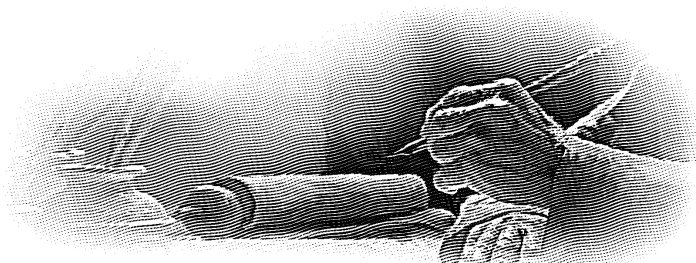
„Проучавајте живот Данила и његових пријатеља. Иако су живели на том месту на ком су живели, суочавајући се на сваком кораку са искушењем да удовоље себи, поштовали су и прослављали Бога свакодневним животом. Били су одлучни да избегавају сваки облик зла. Одбили су да пођу непријатељском стазом. Бог је обилним благословима наградио њихову постојану верност.“ (*Manuscript Releases* [бр. 224], 4. свеска [Ellen G. White Estate, 1990], стр. 169.170)

ЗА РАЗГОВОР:

- Док будемо проучавали Књигу пророка Данила, биће истакнута једна снажна појединост. Бог није само суверени владар свих народа, Он такође присно познаје свакога од нас, на најдубљем нивоу. На пример, као што ћемо видети у тексту Данило 2, Он је незнабожачком цару подарио сан. Могућност да неко уђе у нечији ум док та особа спава и усади јој сан, открива блискост у коју не можемо проникнути. У исто време, као што ћемо видети, природа сна открива да Бог управља чак и светским највећим царствима и зна како ће се све завршити. Какву утеху и наду можемо извући из тих описа стварности? Истовремено, како се осећате када знате да је Господ толико близу да зна сваку вашу мисао? Зашто у овом контексту обећање о крсту постаје толико важно?
- Разговарајте у разреду о разлици између класичног и апокалиптичког пророчанства. Које још примере оба пророчанства можете пронаћи у Библији?

ОД ЈЕРУСАЛИМА ДО ВАВИЛОНА

Текстови за проучавање у току седмице: 2. О царевима 21,10–16; Данило 1; Галатима 2,19.20; Матеј 16,24–26; 2. Коринћанима 4,17; Јаков 1,5.

Текст за памћење: „И даде Бог свој четворици младића знање и разум у свакој књизи и мудрости; а Данилу даде да разумије сваку утвару и сне.“ (Данило 1,17)

Библија не избегава да покаже слабости палог људског рода. Од 3. поглавља 1. Мојсијеве па надаље, човекова грешност и њене жалосне последице јасно су приказане. Такође, истовремено запажамо примере оних који показују велику верност Богу, чак и када се суоче са снажним подстицајима да буду све само не верни. Један од најснажнијих примера такве верности видимо у Књизи пророка Данила.

Међутим, док проучавамо ову Књигу, имајмо на уму да је прави јунак у овој књизи Бог. Толико смо навикли на извештаје који наглашавају верност Данила и његових пријатеља да се може догодити да заборавимо да уздигнемо верност Онога који је водио и подржао ова четири младића када су се супротставили моћи и привлачностима Вавилонског царства. Остати веран је довољан изазов у сопственој земљи и месту у коме живимо, а камоли када се суочавамо са притиском стране земље, културе и религије. Међутим, људи се боре са изазовима јер, попут апостола Павла, кажу „знам коме вјерових“ (2. Тимотију 1,12) и Њему поклањају своје поверење.

БОЖЈА ВРХОВНА ВЛАСТ

На први поглед Књига пророка Данила почиње суморним призвоком пораза. Јуда се предао Навуходоносору, а судови из Храма однети су из Јерусалима у земљу Шинар. Реч *Shinar* јавља се у Библији у тексту 1. Мојсијева 11,2 као место на коме се налази Вавилонска кула. Шинар је злослутан знак, јер указује на замисао која се темељи на отвореном одбацивању Бога. Међутим, иако градитељи Вавилона нису успели у свом покушају да досегну небо, споља гледано чинило се да су Навуходоносор и његови богови – смештени у земљи Шинар – надвладали заветног израиљског Бога.

Ипак, уводни стихови Књиге пророка Данила јасно кажу да пораз Јерусалима не треба приписати надмоћној сили вавилонског цара; пораз се догодио јер „Господ му (Навуходоносору) даде у руке Јоакима цара Јудина“ (Данило 1,2). Много раније, Бог објављује да ће их, уколико Га Његов народ заборави и прекрши завет, послати као заробљенике у страну земљу. Дакле, Данило зна да иза војне вавилонске силе небески Бог води ток историје. Управо то јасно сагледавање Божје врховне власти даје потпору овим младим људима и пружа им снагу и храброст да се суоче са искушењима и притиском у Вавилонском царству.

Прочитајте: 2. О царевима 21,10–16; 2. О царевима 24,18–20; Јеремија 3,13. Зашто Бог даје Јуду и Јерусалим у руке Вавилоњанима?

Док се суочавамо са изазовима 21. века, треба поново да усвојимо схватање Бога које је тако живо приказано у Књизи пророка Данила. Према овој Књизи, Бог коме служимо не само да захваљујући својој врховној власти управља историјским токовима, већ и милостиво делује у животу свог народа пружајући му значајну помоћ у тренуцима потребе. И као што ћемо касније видети, оно што је Бог учинио за јеврејске заробљенике, учиниће и за свој народ у последње време, без обзира на различите нападе на њих и њихову веру.

Са каквим изазовима се ваша вера сада суочава, било оним који долазе споља или се јављају у цркви, или настају услед ваших личних недостатака у карактеру? Како можете научити да се ослањате на Божју силу која може да вам помогне да савладате све што вам се нађе на путу?

Прочитајте текст Данило 1. Какав притисак је вршен на ове младиће да се повинују цару?

Након доласка у Вавилон, ова четири младића морају да се суоче са најозбиљнијим изазовом по своју веру и убеђења: изабрани су да приступе посебном обучавању да би се оспособили да служе цару. Древни цареви често су узимали неке од својих најбољих заробљеника да служе у царској палати, и да, на тај начин, преусмере своју оданост према цару и боговима царства у чијем се заробљеништву налазе. Заиста, читав процес имао је циљ да оствари неку врсту обраћења и индоктринације, што би довело до промене погледа на свет. Као део тог процеса, јеврејским заробљеницима мењали су имена. Ново име означава промену власништва и промену судбине. Према томе, дајући нова имена заробљеницима, Вавилоњани намеравају да потврде власт над њима и присиле их да приме вавилонске вредности и културу. Њихова првобитна имена, која указују на Бога Израљевог, замењена су именима којима се поштују страна божанства. Поред тога, цар одлучује да младићи треба да једу храну са његовог стола. Узимање царева хране имало је дубоке импликације у старим временима. Значило је неподељену верност цару и одражавало зависност од њега. Пошто је храна обично приношена богу или боговима царства, сваки оброк је имао дубоко верско значење. То је очигледно подразумевало прихватање царског богослужбеног система и учествовање у њему.

Дакле, Данило и његови пријатељи нашли су се у изазовним околностима. У њиховом случају, остати веран Богу и преживети велику моћ царског система захтева ништа мање до чудо. Да би прилике биле још сложеније, град Вавилон такође је стајао као велелепни израз човекових постигнућа. Архитектонска лепота вавилонских храмова, висећих вртова, и реке Еуфрат која је кривудала кроз град пружали су слику ненадмашне моћи и славе. Тако је Данилу и његовим пријатељима понуђена прилика за напредовање и могућност да уживају у предностима и просперитету овог система. Могли су да изгубе статус јеврејских заробљеника и постану царски службеници. Да ли ће угрозити своја начела да би пошли лаком стазом до славе?

На које начине су ови младићи могли оправдати одлуку да учине уступке кад су њихова уверења у питању? На које начине се ви можда сада суочавате са сличним, или мањим, изазовима?

ЧВРСТА ОДЛУКА

Прочитајте: Данило 1,7–20. Која два чиниоца овде примећујемо: Данилову слободну вољу и Божје деловање? Које важно начело се овде такође јавља?

Чини се да четири јеврејска заробљеника не приговарају због добијања вавилонских имена. Највероватније да ништа не могу да учине у вези с тим, осим да користе своја јеврејска имена међу собом. Међутим, кад је реч о храни и вину са царевог стола, свакако они сами одлучују да ли да их конзумирају или не. Према томе, слободан избор четворице младића овде је веома важан.

Међутим, ако службеник може да промени њихова имена, он такође може да промени и јеловник. Постоје два могућа разлога зашто њих четворица не желе да једу за царевим столом.

Прво, оброци са царевог стола могу садржавати нечисто месо (3. Мојсијева 11). Друго, храна се прво приноси божанском лику, а затим се шаље цару. Дакле, када Данило објашњава, без прибегавања околишању или превари, да његов захтев има верску позадину, тј., да ће храна на двору оскврнити њега и његове пријатеље (Данило 1,8), он показује велику храброст.

Док посматрамо разговор између Данила и вавилонског службеника, издваја се неколико важних појединости. Прво, чини се да Данило добро схвата да се службеник налази у тешком положају, па предлаже пробу. Десет дана узимања другачијих оброка требало је да буде довољно да покаже предности такве исхране и тако уклони службеникове страхове. Друго, Данилова сигурност да ће исход бити позитиван за веома кратко време потиче од потпуног поверења у Бога. Треће, избор вегетаријанске исхране и употреба воде упућују на храну коју је Бог дао човеку приликом стварања (видети: 1. Мојсијева 1,29), на чињеницу која је такође могла утицати на Данилову одлуку. Уосталом, шта може бити боље од исхране коју је Бог првобитно дао?

Шта је толико важно у вези с Даниловом слободном одлуком која омогућава Богу да делује тако како делује (видети: Данило 1,9)? Какве поуке можемо усвојити из овога о важности својих одлука? Како наше поверење у Бога треба да утиче на наше одлуке?

БЕЗ МАНЕ И МУДРИ

Данило и његови пријатељи изабрани су за царску службу јер одговарају профили који је Навуходоносор одредио. Према царевим речима, царски службеници морају бити „без мане“ и „лепа лица“ (Данило 1,4). Занимљиво је и то што су жртве и особе које су служиле у Светилишту такође морале да буду без „мане“ (3. Мојсијева 22,17–25; 3. Мојсијева 21,16–24). Чини се да вавилонски цар себе упоређује са израиљским Богом јер захтева да они који служе на његовом двору имају сличне особине. С друге стране, такве особине недвосмислено указују да су Данило и његови сународници били жртве живе Богу када су се суочили са изазовима у Вавилонском царству.

Прочитајте следеће текстове: Галатима 2,19.20; Матеј 16,24–26; 2. Коринћанима 4,17. Шта ти стихови говоре о томе како можемо остати верни с каквим год искушењима да се суочимо?

Бог награђује верност четири јеврејска заробљеника и по истеку њиховог десетодневног периода пробе изгледају здравије и ухрањеније од других младића који су јели за царским столом. Дакле, Бог даје четворици својих слугу „знање и разум у свакој књижи и мудрости“, а само Данилу „даде да разумије сваку утвару и снe“ (Данило 1,17). Тај дар одиграће значајну улогу у Даниловој пророчкој служби.

Као што Бог награђује веру својих слугу на вавилонском двору, тако и нама даје мудрост када се суочавамо са изазовима у свету. Из искуства Данила и његових другова учимо да је заиста могуће остати неокаљан исквареношћу нашег друштва. Такође учимо да не треба да се издвајамо из друштва и његовог културолошког живота да бисмо служили Богу. Данило и његови пријатељи не само да живе у култури изграђеној на лажима, заблудама и митовима, већ се и школују на тим лажима, заблудама и митовима. Па ипак, остају верни.

Без обзира где живимо, суочавамо се са изазовом да усред културолошких и друштвених утицаја који су супротни нашем веровању останемо верни ономе у шта верујемо. Препознајте негативне утицаје у својој култури и поставите себи питање: *Колико успешно им одолевам?*

КОНАЧАН ИСПИТ

Прочитајте текст Данило 1,17–21. Шта је кључ успеха четири младића? (Видети, такође: О Јову 38,36; Приче Соломунове 2,6; Јаков 1,5)

После три године обучавања на „Вавилонском универзитету“, четири Јеврејина доведена су пред цара на последњи испит. Не само да су здравији од осталих ученика, већ их надмашују у знању и мудрости. Сва четворица су одмах задужена да служе цару. Не треба да заборавимо да су њихови „знање и мудрост“ без сумње у великој мери састављени од паганских учења. Они и поред тога уче и очигледно успешно уче иако не верују у то.

Навуходоносор можда сматра да је такво постигнуће повезано са начином исхране на двору и програмом обуке кроз који су ова четири ученика прошла. Међутим, Данило и његови пријатељи знају, и то наратив јасно показује, да њихови врхунски резултати не дугују ништа вавилонском систему. Све потиче од Бога. Какав снажан пример шта Бог може да учини за оне који се ослањају на Њега. Не треба да се плашимо неодољиве снаге медија, власти и других институција које прете да униште наш идентитет као Божје деце. Када имамо поверење у Бога, можемо бити сигурни да нас Он може подупрети у тешким тренуцима и сачувати нас од свих недаћа. Кључно је за нас да доносимо добре одлуке када се суочавамо са изазовима упућеним нашој вери.

Проучавајући 1. поглавље Књиге пророка Данила, учимо неке веома важне поуке о Богу: 1) Бог управља историјом. 2) Бог даје мудрост да бисмо се могли кретати непријатељским окружењем у својој култури и друштву. 3) Бог поштује оне који се уздају у Њега, и који то показују својим уверењима и начином живота.

Поглавље се завршава истицањем да „оста Данило до прве године цара Кира“ (Данило 1,21). Спомињање Кира овде је значајно: пружа нам увид у наду усред искуства изгнанства. Кира је Бог изабрао да ослободи Његов народ и дозволи им да се врате у Јерусалим. Иако поглавље почиње сликом пораза и изгнанства, завршава се надом и повратком у дом. То је наш Бог: чак и у најтежим тренуцима у нашем животу, Он увек отвара прозор наде да бисмо могли видети славу и радост које се налазе иза патње и бола.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

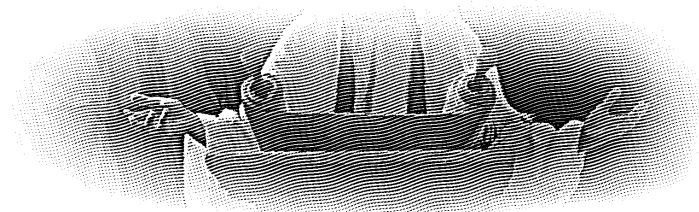
„Данило и његови другови у Вавилону били су у својој младости привидно већи миљеници среће него Јосиф у првим годинама свога живота у Египту; ипак, и они су били подвргнути проби карактера углавном исто тако тешкој. Из сразмерне једноставности својих јудејских домова, ови младићи царског рода били су доведени у највеличанственији од свих градова, на двор његовог највећег монарха, и били издвојени да се припреме за посебну царску службу. На том поквареном и раскошном двору били су окружени тешким искушењима. Победници су охоло истицали чињеницу да су они, обожаваоци Господњи, били заробљеници у Вавилону; да је посуђе из дома Божјега било стављено у храм вавилонских богова; да је сам цар Израиља био заробљеник у рукама Вавилонаца, као доказ да су њихова религија и обичаји бољи од религије и обичаја Јевреја. У таквим околностима, дозвољавајући понижења за која су Израилци сами били криви зато што су се удаљили од Његових заповести, Бог је Вавилону доказао своју врховну власт, светост својих захтева и сигурних плодова послушности. Он је то сведочанство дао на једини могући начин – преко оних који су остали чврсти у својој верности.“ (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 48; стр. 54. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Разговарајте у разреду о различитим културолошким и друштвеним изазовима са којима се као хришћани суочавате у свом друштву. Који изазови су у питању и како Црква као целина може научити да одговори на њих?
- Размислите о томе колико је лако било Данилу и другима да учине уступке кад је вера у питању. Уосталом, Вавилоњани су били освајачи. Јеврејски народ био је поражен. Какав већи „доказ“ је био потребан да су вавилонски „богови“ снажнији од израиљског Бога, и да, према томе, Данило и његови другови треба да прихвате ту чињеницу? Којих важних библијских истина су се могли држати овом приликом, истина које су их могле подупрети у тим тренуцима? (Видети: Јеремија 5,19; Јеремија 7,22–34) Шта нам то говори о важности познавања Библије и схватања „садашње истине“?
- Зашто је верност толико важна, не само нама већ и онима којима наша верност сведочи о карактеру Господа коме настојимо да служимо?

ОД ТАЈНЕ ДО ОТКРИВЕЊА

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 2,1–16; Дела апостолска 17,28; Данило 2,17–49; Псалам 138; Јован 15,5; 5. Мојсијева 32,4; 1. Петрова 2,4.

Текст за памћење: „Проговори Данило и рече: Да је благословено име Господње од вијека до вијека; јер је Његова мудрост и сила.“ (Данило 2,20)

У водама око Гренланда плоче ледени брегови различитих величина. Понекад се мале санте леда крећу у једном правцу док масивне санте теку у другом. Реч је о томе да ветрови који дувају по површини носе мале санте, док су огромни комади леда ношени дубоким океанским струјама. Када размишљамо о успонима и падовима народа у историји, можемо то упоредити са површинским ветровима и океанским струјама. Ветрови представљају све што је променљиво и непредвидиво, попут људске воље. Међутим, поред ових јаких ветрова истовремено делује још једна сила, још моћнија и веома слична океанским струјама. У питању је кретање Божјих мудрих и суверених намера. Као што је Елен Вајт изјавила: „Налик звездама које се одећеним путањама крећу кроз бескрајна пространства, Божје намере не познају журбу ни закашњење.“ (Чезња векова, стр. 19; стр. 32. оригинал) Иако се чини да се успони и падови народа, идеологија и политичких странака догађају по нахођењу искључиво људских хирова, друго поглавље Књиге пророка Данила показује да је небески Бог тај који заправо помера људску историју ка њеном величанственом завршетку.

Прочитајте текст Данило 2,1–16. Са каквом кризом се Јевреји суочавају због сна који Господ даје цару?

У древном свету људи су озбиљно схватали снове. Када се чинило да је сан злосутан, често је указивао на предстојећу несрећу. Према томе, разумљиво је зашто Навуходносор постаје толико узнемирен у вези са сном кога, да би прилике постале још злокобније, више не може да се сети. Вавилонски мудраци веровали су да богови могу да открију тумачење снова, али у случају овог сна у Књизи пророка Данила нису могли ништа да учине јер је цар заборавио шта је сањао. Да је садржај сна њима био саопштен, изнели би тумачење које би цару било угодно. Међутим, у овој ситуацији без преседана, када вешти тумачи снова не могу да кажу цару о чему се ради у његовом сну, присиљени су да признају да „нити има другога који би могао казати цару осим богова, који не живе међу људима“ (Данило 2,11).

Испуњен разочарењем, цар наређује да сви вавилонски мудраци буду убијени. Таква свирепост није била непозната у старом свету. Историјски извори сведоче да је, због завере, Дарије I погубио све мудраце, а Ксеркс усмртио градитеље чији се мост срушио. Навуходносор издаје декрет управо у време када су Данило и његови другови завршили обуку и били примљени у круг царевих зналаца. Из тог разлога, смртни декрет који цар издаје односи се и на њих. У ствари, оригинални језик наговештава да погубљења одмах почињу и да ће Данило и његови пријатељи бити следећи усмрћени. Међутим, Данило „мудро и разумно“ (Данило 2,14) приступа Ариоху, човеку задуженом за извршење погубљења. Данило на крају лично тражи од цара да му да време да одгонетне тајанствени сан. Занимљиво је то што он одмах даје одређено „време“ Данилу иако је оптужио врачаре да покушавају да купе „време“. Данило се слаже са врачарима да ниједно људско биће не може да реши такву тајну, али пророк познаје Бога који може да открије садржај сна и како га треба протумачити.

Теолози говоре о Божјој „иманентности“, о томе да иако различит од дела стварања, Бог може и даље да им буде близак. Шта чињеница да Он цару Навуходносору даје сан учи о томе колико Бог може бити иманентан кад смо ми у питању? (Видети, такође: Дела 17,28)

Данило одмах позива своја три пријатеља на молитву, објашњавајући да ће бити погубљени уколико им Бог не открије сан. Кад год се суочимо са великим проблемом, треба да препознамо да је наш Бог довољно велик да реши чак и најнерешивије изазове.

Прочитајте: Данило 2,17–23. Какве су две врсте молитве изговорене у овом тексту?

Две врсте молитве споменуте су у овом поглављу. У првој молитви упућује се молба у којој Данило моли Бога да открије садржај сна и његово тумачење (Данило 2,17–19). Речи ове молитве нису познате, али речено је да се Данило и његови другови „моле за милост Богу небескоме ради те тајне, да не би погинули Данило и другови му с осталијем мудрацима вавилонским“ (Данило 2,18). Док се моле, Бог услишава њихову молбу и открива садржај и тумачење царавог сна. Можемо бити сигурни да кад год се молимо „за милост Богу небескоме“, Он ће чути наше молитве, можда не на тако драматичан начин као у овом примеру, јер Данилов Бог је и наш Бог.

Као одговор на Божје услишење њихове молбе, Данило и његови другови упућују снажну молитву захвалности и хвале. Славе Бога што је извор мудрости и што управља природом и политичком историјом. Важну поуку можемо научити из овог примера. Док се молимо Богу и преклињемо Га за толико много ствари, колико често Га прослављамо и хвалимо што је услишио наше молитве? Исусово искуство са десет губаваца пружа добру илустрацију људске незахвалности. Од десеторице излечених, само се један враћа да „захвали Богу“ (Лука 17,18). Данилов одговор не само да нас подсећа на важност захвалности и хвале, већ открива Божји карактер коме се молимо. Када Му се молимо, можемо имати поверења да ће учинити шта је најбоље за нас, и зато треба увек да Га слаavimo и да Му се захваљујемо.

Прочитајте: Псалам 138. Шта можете усвојити из ове молитве захвалности што вам може помоћи да будете захвални Богу, без обзира на околности у којима се налазите?

Данило 2,24–30. Шта Данило каже у овом тексту што је веома важно да запамтимо? (Видети, такође: Јован 15,5)

Одговарајући на молитву, Бог открива садржај сна и његово тумачење. Данило не оклева да каже цару да разрешење тајне долази од „Бога на небу“. Такође, пре него што је изнео значење сна и његово тумачење, Данило спомиње царева неизречене мисли и бриге док је цар мучен несаницом лежао у кревету. Ове подробно изнете појединости даље наглашавају веродостојност поруке, јер такве појединости знане само цару морале су бити откривене Данилу натприродном силом. Међутим, када Данило даље извештава о садржају сна, он се излаже опасности да покрене још једну кризу, јер сан не представља нужно добру вест за Навуходоносора.

Прочитајте: Данило 2,31–49. Шта сан каже о судбини Навуходоносовог царства?

У сну се јавља величанствени кип чија је глава „од чистог злата, прса и мишице од сребра, трбух и бедра од мједи, голијени му од гвожђа, а стопала које од гвожђа које од земље“ (Данило 2,32,33). Коначно, камен „удари лик у стопала“ (Данило 2,34), и читава структура бива уништена и разнесена попут плеве на ветру. Данило објашњава да различити метали представљају узастопна царства која ће у току историје заменити једно друго. Порука упућена Навуходоносору је јасна: Вавилон ће, са свом својом силом и славом, нестати и бити замењен другим царством, након кога ће опет уследити друга, док их царство потпуно другачије природе све не замени: Божје вечно царство, које ће трајати заувек.

Погледајте како су све људске ствари пролазне и привремене. Чему ова чињеница треба да нас научи о великој нади коју имамо у Исусу, и само у Исусу (видети: Јован 6,54; 2. Коринћанима 4,18)?

Прочитајте поново текст у коме се говори о сну и његовом тумачењу (Данило 2,31–49). Чему нас овај текст учи о Божјем предвиђању овоземаљске историје?

Пророчанство објављено Навуходоносоровим сном открива општи пророчки план и служи као мерило којим треба прићи детаљнијим пророчанствима из 7, 8. и 11. поглавља Књиге пророка Данила. Такође, текст Данило 2 није условно пророчанство. Оно је апокалиптичко пророчанство: одређено предсказивање онога што је Бог предвидео и што ће се заправо остварити у будућности.

1. Глава од злата представља Вавилон (626–539. године п. н. е.). Заиста, ниједан други метал не би боље могао представљати силу и богатство Вавилонског царства од злата. Библија га назива „златним градом“ (Исаија 14,4) и „златном чашом у руци Господњој“ (Јеремија 51,7; упоредите: Откривење 18,16). Древни историчар Херодот извештава да је обиље злата украшавало град.

2. Прса и руке од сребра представљају Медо-Персију (539–331. године п. н. е.). Будући да је сребро мање вредно од злата, Медо-Персијско царство никада није достигло сјај Вавилона. Поред тога, сребро је било одговарајући симбол Персијанаца јер су користили сребро у свом систему опорезивања.

3. Трбух и бедра од бронзе симболизују Грчку (331–168. године п. н. е.). У тексту Језекиљ 27,13. Грци су приказани како размењују бронзане судове. Грчки војници били су чувени по својим бронзаним оклопима. Њихови шлемови, штитови и борбене секире биле су начињене од бронзе. Херодот каже да је египатски фараон Псамтик I у грчким пиратима који су вршили нападе видео испуњење пророчанства које је предвидело „бронзане људе који долазе с мора“.

4. Ноге од гвожђа вешто представљају Рим (168. године п. н. е.–476). Као што је Данило објаснио, гвожђе је представљало Римско царство које све сатире и ломи пред собом, и које је трајало дуже од свих претходних царстава. Гвожђе је метал које савршено представља то царство.

5. Стопала делом од гвожђа и делом од глине представљају подељену Европу (476–Други Христов долазак). Мешавина гвожђа и глине пружа одговарајућу слику о томе шта се догодило после распада Римског царства. Иако су постојали многи покушаји да се Европа уједини, од брачних савеза између царских породица до садашње Европске уније, поделе и нејединство су преовлађивали и, према овом пророчанству, остаће тако док Бог не успостави вечно царство.

Прочитајте: Данило 2,34.35.44.45. Шта ови стихови уче о коначној судбини нашег света?

У средишту пажње у сну је шта ће се догодити „до пошљетка“ (Данило 2,28). Моћна и богата каква су можда била, метална (и глинена) царства нису ништа друго до најавна успостављања каменог царства. Док метали и глина до одређене мере могу бити људски производи, камен у сну није додирнула људска рука. Другим речима, иако се свако од претходних царстава на крају завршило, царство представљено каменом трајаће заувек. Метафора стене често симболички представља Бога (на пример, 5. Мојсијева 32,4; 1. Самуилова 2,2; Псалам 18,31), и камен слично томе може указивати на Месију (Псалам 118,22; 1. Петрова 2,4,7). Према томе, ништа боље од слике камена не може да симболизује успостављање Божјег вечног царства.

Поједини тврде да је камено царство успостављено у време Исусове земаљске службе, и да ширење јеванђеља стоји као показатељ да је Божје царство преузело читав свет. Ипак, камено царство настаје тек након што четири главна царства падну и људска историја досегне време подељених царстава, представљено стопалама и прстима кипа. Ова чињеница искључује испуњење у току првог века, јер Исусова земаљска служба одвијала се у време владавине Рима, четвртог царства.

Међутим, камен уступа место планини. Односно, „камен који удари лик, поста гора велика и испуни сву Земљу“ (Данило 2,35). Ова гора оживљава слику горе Сион, места на коме је Храм стајао, која је стварно представљала Божје земаљско царство у старозаветно време. Занимљиво је да камен одсечен од горе постаје сама гора. Она, која према тексту већ постоји, највероватније указује на небески Сион, небеско Светилиште, одакле ће Христос доћи да успостави своје вечно царство. А у Јерусалиму који ће се спустити са неба (Откривење 21,1–22,5), ово царство доживеће своје коначно испуњење.

Текст Данило 2 истинит је у вези са свим царствима до сада. Зашто је, онда, логично и мудро да верујемо у пророчанство о доласку коначног царства, Божјег вечног царства? Зашто је неразумно да не поверујемо у то пророчанство?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Поучно је да запазимо да је кип из текста Данило 2 направљен од злата и сребра, метала који су повезани са економском моћи. Кип је такође сачињен од бронзе и гвожђа, који су се користили за израду алатки и оружја, као и глине, која се користила у старом свету за потребе у домаћинству и која је имала књижевни значај. Према томе, кип пружа живу слику човечанства и његових достигнућа. На најприкладнији начин, различити делови тела кипа казују о смењивању светских царстава и коначном нејединству које ће владати у последњим данима људске историје. За камен, међутим, нарочито је речено да није начињен „људским рукама“ (Данило 2,45), што снажно подсећа на натприродни крај који ће задесити овај привремени свет и сва људска достигнућа.

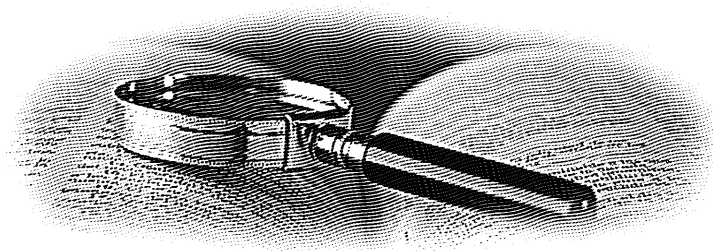
Иако се „самом људском оку људска историја може учинити хаотичним смењивањем супротних сила... Књига пророка Данила нас уверава да иза свега стоји Бог, који све посматра и управља у свему да би постигао оно шта сматра најбољим.“ (Вилијам Х. Шеа, *Daniel: A Reader's Guide* [Nampa, ID: Pacific Press, 2005], стр. 98)

ЗА РАЗГОВОР:

- Веома је добро знати да усред свег метежа и патње у свету Бог управља у свему и све ће довести славном крају. До тада, каква је наша улога у настојању да чинимо све што можемо да ублажимо патњу која влада у овом палом свету?
- Како објашњавамо чињеницу да су Данило и остали заробљеници блиско сарађивали са паганским владаром и били му очигледно одани, владаром који је нанео толико много штете Даниловом народу?
- Као што смо видели, неки тврде да се камен одваљен без руку односи на ширење јеванђеља у свету. То не може бити тачно из бројних разлога, укључујући и то да текст Данило 2,35 каже да ће камен сатрти претходне народе и да их „однесе вјетар, и не нађе му се мјесто“. То се није догодило после крста. Затим, покушавајући да камено царство поистовете са Црквом, појединци не успевају да запазе да камено царство замењује све друге облике људске власти. То је царство које обухвата читав свет. Према томе, само Христов други долазак може да покрене процес приказан као врхунац овог пророчког сна. Зашто је, онда, Други Исусов долазак једино разумно тумачење онога што камен чини у последњим данима?

ОД ОГЊЕНЕ ПЕЋИ ДО ПАЛАТЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 3; Откривење 13,11–18; 2. Мојсијева 20,3–6; 5. Мојсијева 6,4; 1. Коринћанима 15,12–26; Јеврејима 11.

Текст за памћење: „Ево, Бог наш, којему ми служимо, може нас избавити из пећи огњене, ужарене; и избавиће нас из твојих руку, царе.“ (Данило 3,17)

„Тако су ови младићи, испуњени Свети Духом, целом народу објавили своју веру, да је Онај коме служе једини прави и живи Бог. Ово испољавање вере било је најречитије представљање њихових начела. Да би идолопоклоницима указали на силу и величину живог Бога, Његове слуге морају да искажу своје поштовање према Богу. Морају да покажу да је Он једини коме указују част и кога прослављају, и да их никакве околности, чак ни очување самог живота, не може навести да учине и најмањи уступак идолопоклонству. Ове поуке имају непосредан и суштински утицај на наше искуство у овим последњим данима.“ (Елен Вајт, *In Heavenly Places*, стр. 149) Иако се може чинити да суочавање са претњом смрћу због питања богослужења припада неком преднаучном добу у коме је владало сујеверје, Писмо открива да ће се на крају времена, када свет у великој мери „доживи напредак“, догодити нешто слично, али што ће попримити светске размере. Дакле, проучавањем овог извештаја, стичемо увид у питања са којима ће се, према Писму, суочити Божји верни народ.

Прочитајте текст Данило 3,1–7. Шта је највероватније подстакло цара да направи овај лик?

Протекло је можда око двадесет година од сна до прављења лика. Ипак, чини се да цар не може да заборави сан и чињеницу да је Вавилон осуђен да га замене друге силе. Незадовољан што представља само златну главу, цар жели да се прикаже целим златним кипом како би објавио својим поданицима да ће се његово царство одржати кроз историју.

Овакав поносан став подсећа на градитеље Вавилонске куле, који, у својој охолости, покушавају да изазову Бога лично. Навуходоносор није ништа мање охол у том тренутку. Он је постигао много као владар Вавилона, и не може да живи с мишљу да ће његово царство на крају проћи. Према томе, у напору да уздигне самог себе, он гради лик указујући на своју силу и утврђујући на тај начин верност својих поданика. Иако није јасно да ли је намера била да лик представља цара или божанство, треба да имамо на уму да је у древна времена линија која раздваја политику од религије често била нејасна, ако је уопште и постојала.

Треба такође да запамтимо да је Навуходоносор имао две прилике да упозна правог Бога. Прво, он ставља на пробу јеврејске младиће и увиђа да су десет пута мудрији од других умних људи у Вавилону. Затим, након што ниједан мудрац није успео да га подсети шта је сањао, Данило износи његове мисли, сан и тумачење. Коначно, цар препознаје надмоћност Даниловог Бога. Међутим, изненађује то што те раније теолошке поуке не спречавају Навуходоносора да се врати идолопоклонству. Зашто? Највероватније због поноса. Грешна људска бића одупиру се да признају чињеницу да су њихова материјална и интелектуална достигнућа безвредна и осуђена на пропаст. Ми се можемо понекад понашати као мали „навуходоносори“, када поклањамо превише пажње својим постигнућима и заборављамо колико могу бити безначајна у поређењу са вечношћу.

Како можемо научити да не упаднемо, чак и на веома суптилне начине, у исту замку као Навуходоносор?

Прочитајте следеће текстове: Данило 3,8–15; Откривење 13,11–18. Какву подударност запажамо између догађаја из Даниловог времена и будућих догађаја?

Златни лик који је постављен у пољу Дури, чије име на академијском значи „место окружено зидом“, даје том окруженом подручју изглед пространог светилишта. Као да то није довољно, оближња ужарена пећ подсећа на олтар. Вавилонска музика представља део литургије. Наведено је седам врста музичких инструмената, као да треба да укажу на потпуност и важност церемоније обожавања.

Ми смо данас са свих страна засути позивима да прихватимо нове начине живота, нове идеологије, да напустимо своју посвећеност Божјем ауторитету каква је изражена у Његовој Речи и предамо своју оданост савременим наследницима Вавилонског царства. Привлачности овог света понекад су велике, али не треба да заборавимо да наша крајња оданост припада Богу Створитељу.

Према пророчком календару, ми живимо у последњим данима земаљске историје. Текст Откривење 13 објављује да ће становници Земље бити позвани да се поклоне икони звериној. Она ће учинити „све, мале и велике, богате и сиромашне, слободњаке и робове, те им даде жиг на десној руци њиховој или на челима њиховим“ (Откривење 13,16).

Речено је да ће шест група људи предати своју верност икони звериној: „Мали и велики, богати и сиромашни, слободњаци и робови.“ Број звери, који је 666, такође наглашава број 6. То показује да је лик који је Навуходоносор подигао само слика онога што ће есхатолошки Вавилон учинити у последњим данима (видети текст Данило 3,1. у вези са бројевима 60 и 6). Према томе, добро је што обраћамо пажњу на дешавања у овом наративу и томе како Бог суверено управља свим догађајима у свету.

Обожавање не обухвата само клањање пред нечим или неким и отворено исказивање своје крајње оданости. На које друге, много префињеније начине, можемо обожавати некога или нешто уместо Господа?

ПРОБА ОГЊЕМ

За три јеврејска младића, обожавање кипа наметнуто од стране цара чита је имитација службе у Храму у Јерусалиму, коју су доживели у својим раним годинама. Иако заузимају одређени положај у царству и одани су цару, њихова верност Богу поставља границу њиховој оданости човеку. Они су сигурно спремни да наставе да служе цару као верни управитељи; међутим, не могу да учествују у церемонији.

Прочитајте следеће текстове: 2. Мојсијева 20,3–6; 5. Мојсијева 6,4. Шта је према овим стиховима сигурно утицало на став који су ови младићи заузели?

Послушни царевим налозима, сви људи се на звук музичких инструмената клањају и обожавају златни лик. Само се њих тројица – Седрах, Мисах и Авденаго – усуђују да не послушају цара. Неки Вавилоњани одмах износе то питање цару. Оптужитељи настоје да разгневе цара следећим речима: 1) цар је лично поставио ова три младића над пословима вавилонске земље; 2) Јевреји не служе царевим боговима; и 3) они се не клањају златном кипу који је цар поставио (Данило 3,12). Међутим, упркос свом гневу према њима, цар нуди тројници младића другу прилику. Цар је спреман да понови цео поступак да би ови људи могли да се одрекну свог става и поклоне се лику. Уколико одбију то да учине, биће бачени у огњену пећ. Навуходоносор завршава своје обраћање најохолијом тврдњом: „А који је бог што ће вас избавити из мојих руку?“ (Данило 3,15)

Оддарени натприродном снагом, одговарају цару: „Ево, Бог наш, којему ми служимо, може нас избавити из пећи огњене, ужарене; и избавиће нас из твојих руку, царе. А и да не би, знај, царе, да боговима твојим нећемо служити нити ћемо се поклонити златном лику, који си поставио.“ (Данило 3,17.18)

Иако знају да их њихов Бог може избавити, немају гаранцију да ће то учинити. Ипак, одбијају да се повинују царевом налогу, иако знају да би могли бити живи спаљени. Како изграђујемо такву врсту вере?

ЧЕТВРТИ ЧОВЕК

Прочитајте: Данило 3,19–27. Шта се догађа у овом тексту? Ко је та још једна особа у огњу?

Након што је бацио верне Јевреје у огањ, Навуходоносор је збуњен због присуства четврте особе у пећи. У складу са оним што је знао, цар поистовећује четврту особу са „Сином Божјим“ (Данило 3,25).

Цар не може да каже више од тога, али ми знамо ко је та четврта особа. Он се показује Авраму пре уништења Содоме и Гоморе, бори се са Јаковом поред потока Јавока, и открива се Мојсију у грму који гори. То је Исус Христос пре свог утеловљења, који долази да покаже да је Бог у невољама уз свој народ.

Елен Вајт каже: „Међутим, Бог није заборавио своје. Када су Његови сведоци били бачени у пећ, Спаситељ им се лично показао и заједно су почели да ходају усред огња. У присутности Господара врућине и хладноће, пламен је изгубио уништавајућу моћ.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 328; стр. 508.509. оригинал)

Као што Бог каже у Књизи пророка Исаије: „Кад поћеш преко воде, Ја ћу бити с тобом, или преко ријека, неће те потопити; кад поћеш кроз огањ, нећеш изгорјети и неће те пламен опалити.“ (Исаија 43,2)

Иако волимо овакве извештаје, они покрећу питање о осталима који нису на чудесан начин избављени од прогонства због своје вере. Ти људи сигурно знају Исаијино и Захаријино искуство, које су усмртили безбожни цареви. Кроз целу свету историју, чак до наших дана, верни хришћани подносили су страшне патње које се нису завршиле, макар не овде, чудесним избављењем, већ болном смрћу. Ово је један случај када верни бивају чудесно спасени али, као што знамо, то се не догађа увек.

С друге стране, шта представља чудесно избављење које ће доживети сав верни Божји народ без обзира на своју судбину овде на Земљи? (Видети: 1. Коринћанима 15,12–26)

ТАЈНА ТАКВЕ ВЕРЕ

Док размишљамо о искуству Седраха, Мисаха и Авденага, можемо се запитати: *У чему је тајна тако снажне вере?* Како су могли бити спремнији да их живе спале него да се поклоне лику? Размислите о свим начинима на које су могли да оправдају клањање, покоравајући се царевим наредбама. Па ипак, упркос томе што увиђају да могу умрети, попут многих других, остају чврсти.

Прочитајте: Јеврејима 11. Шта овај текст учи о томе шта је вера?

Да бисмо развили такву веру, треба да схватимо шта је вера. Поједини људи имају квантитативно поимање вере; они своју веру мере одговорима које примају од Бога. Они иду у тржни центар и моле се за паркинг место. Ако се догоди да одмах по доласку пронађу место, закључују да имају снажну веру. Уколико су сва паркинг места попуњена, могу да помисле да њихова вера није довољно снажна да би Бог чуо њихове молитве. Овакво схватање вере постаје опасно јер настоји да манипулише Богом и не узима у обзир Божју сувереност и мудрост.

Истинска вера, какву су испољили Данилови другови, мери се квалитетом односа са Богом и потпуним поверењем у Бога. Права вера не тежи да потчини Божју вољу и усагласи је са својом, већ предаје своју вољу Божјој. Као што смо видели, три јеврејска младића не знају тачно шта Бог припрема за њих када одлучују да цару упуте изазов и остану верни Богу. Доносе одлуку да учине оно што је исправно без обзира на последице. То је оно што заиста карактерише зrelu веру. Ми показујемо стварну веру када се молимо Господу за оно што желимо, али имамо поверење у Њега да ће учинити шта је најбоље за нас, чак и ако у том тренутку не разумемо шта се догађа и зашто.

На које начине из дана у дан можемо показивати веру, чак и у „малим стварима“, што може помоћи нашој вери да расте и с временом постане спремна за веће изазове? Зашто су пробе у вези са „малим стварима“ најважније?

ЗА ДАЉЕ РАЗМИШЉАЊЕ

„Поуке које се могу извући из искуства јеврејских младића у пољу Дури веома су важне. Многе Божје слуге, иако нису учиниле никакво зло, биће у наше време предате у руке онима које покреће сотонски дух, који су пуни зависти и лажне верске ревности, и претрпеће понижавања и злостављања. Гнев људи посебно ће се распалити против оних који поштују Суботу по четвртој заповести; на крају ће бити издата свеопшта наредба која ће прогласити да заслужују смрт.

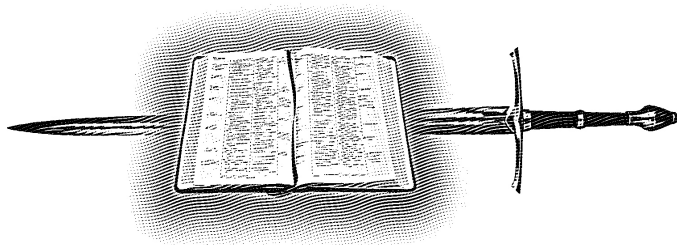
Време невоље које очекује Божји народ захтеваће непоколебљиву веру. Његова деца мораће да покажу да је једино Он достојан слављења и да их никакве околности, па чак ни смртна опасност, неће навести да учине и најмањи уступак лажном богослужењу. За верна срца наредбе грешних, смртних људи биће потпуно неважне уколико се супроте Речи вечнога Бога. Истина ће бити уздигнута и по цену тамнице, прогонства или смрти.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 329.330; стр. 512.513. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Прочитајте: 1. Петрова 1,3–9. Зашто Бог поједине људе спасе од патње, а поједине не? Или одговор на питање попут овог једноставно нећемо сада добити? У случајевима када не дође до чудесног избављења, зашто треба да верујемо у Божју доброту упркос таквим разочарењима?
- Да се овај догађај завршио смрћу јеврејских младића у огњеној пећи, какве поуке бисмо ипак могли да извучемо?
- Шта ће према нашем разумевању догађаја последњих дана бити спољашњи знак, велико питање, у вези с тим коме се клањамо? Шта нам то говори о важности Суботе?
- Прочитајте: Лука 16,10. Како нам Христове речи из овог текста помажу да схватимо шта значи искрено живети вером?
- Прочитајте поново текст Данило 3,15, када Навуходоносор каже: „Који је бог што ће вас избавити из мојих руку?“ Како бисте одговорили на ово питање?

ОД ОХОЛОСТИ ДО ПОНИЗНОСТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 4,1–33; Приче 14,31; 2. О царевима 20,2–5; Јона 3,10; Данило 4,34–37; Филибљанима 2,1–11.

Текст за памћење: „Знаци Његови како су велики, и чудеса Његова како су силна! Царство је Његово царство вјечно, и власт Његова од кољена до кољена.“ (Данило 4,3)

Охолост се назива правим исконским грехом. Прво се показала у Луциферу, анђелу у небеским дворовима. Зато Бог каже преко Језекиља: „Срце се понесе љепотом твојом, ти поквари мудрост своју свјетлошћу својом; бацићу те на земљу, пред цареве ћу те положити да те гледају.“ (Језекиљ 28,17)

Охолост води ка Луциферовом паду, а он сада користи своју охолост да безбројно мноштво поведе стазом према уништењу. Ми смо сви пала људска бића, чије само постојање зависи од Бога. Сви дарови које имамо, све што смо остварили захваљујући тим даровима, потиче једино од Бога. Према томе, како се усуђујемо да будемо оholи, хвалисави или горди када понизност заправо треба да влада у свему што чинимо?

Навуходоносору је било потребно много времена да схвати важност понизности. Чак и појављивање четврте особе у огњеној пећи (видети лекцију од прошле седмице) не мења ток његовог живота. Цар увиђа свој стварни положај тек када му Бог одузима царство и шаље га да живи са пољским животињама.

„НИЈЕ ЛИ ОВО ВАВИЛОН ВЕЛИКИ?“

Прочитајте текст Данило 4,1–33. Шта се догађа цару и зашто?

Бог даје Навуходоносору други сан. Овог пута, цар не заборавља шта је сањао. Међутим, пошто вавилонски мудраци поново нису успели да изврше свој задатак, цар позива Данила да му открије тумачење сна. У том сну цар види велико дрво које досеже до неба и небеско биће које заповеда да се дрво посече. Само су пањ и жиле остале у земљи да их кваси небеска роса. Међутим, оно што је сигурно мучило Навуходоносора био је део сна у коме је небеско биће казало: „Срце човјечије нека му се промијени, и срце животињско нека му се да, и седам времена нека прође преко њега.“ (Данило 4,16) Увиђајући озбиљност царевог сна, Данило љубазно изражава жељу да се сан односи на цареve непријатеље. Међутим, веран поруци објављеној сном, Данило каже да се сан заправо односи на цара лично.

Дрвеће се у Библији обично користи као симбол царева, народа и царстава (Језекиљ 17; Осија 14; Захарија 11,1.2; Лука 23,31). Дакле, велико дрво је одговарајућа слика охолог цара. Бог даје Навуходоносору власт и моћ; ипак, он упорно одбија да призна да све што има потиче од Бога.

Усредсредите се на текст Данило 4,30. Каква царева изјава показује да он и даље не схвата упозорење које му је Господ упутио?

Оно што је можда најопасније код охолости јесте то што нас може навести да заборавимо колико у свему зависимо од Бога. Када то заборавимо, налазимо се на опасном духовном тлу.

Шта сте постигли у свом животу? Можете ли се поносити тиме, а да се не узохолите? Ако је то могуће, како је то могуће?

Прочитајте: Данило 4,27. Поред упозорења шта ће се догодити, шта Данило говори цару да учини и зашто? (Видети, такође: Приче Соломунове 14,31)

Данило не само да тумачи сан, он такође упућује Навуходоносора на излаз из те ситуације: „Зато, царе, да ти је угодан мој свјет, опрости се гријеха својих правдом, и безакоња својих милошћу према невољнима, еда би ти се продужио мир.“ (Данило 4,27)

Навуходоносор у Вавилону врши обимне грађевинске радове. Вртови, систем канала, стотине храмова и други грађевински пројекти претворили су град у једно од чуда старог света. Међутим, та раскош и лепота, макар делимично, остварени су изабљивањем ропске снаге и занемаривањем сиромашних. Затим, цар и његова свита користе богатство царства за испуњавање својих задовољстава. Према томе, Навуходоносорова охолост не само да га спречава да призна Бога, већ га исто тако чини равнодушним према потешкоћама невољних. С обзиром на посебну бригу коју Бог показује према сиромашнима, не изненађује што Данило, од свих других могућих греха које је могао истаћи пред царем, издваја грех занемаривања сиромашних.

Порука упућена Навуходоносору ни по чему није нова. Старозаветни пророци често су упозоравали Божји народ на угњетавање сиромашних. И заиста, међу гресима који доводе до царевог изгнанства истиче се занемаривање невољних. Уосталом, саосећање према сиромашнима највиши је израз хришћанског добротинства; супротно томе, изабљивање и запостављање сиромашних представља напад на Бога лично. Старајући се о невољнима, признајемо да Бог све поседује, што значи да ми нисмо власници већ само пристави Божје имовине.

Служећи другима оним што поседујемо, поштујемо Бога и признајемо Његову власт. Управо чињеница да је све у Божјем власништву треба у крајњем смислу да одреди вредност и употребу материјалних добара. Навуходоносор је у томе погрешно и ми се излажемо опасности да погрешимо, уколико не признамо Божју врховну власт над својим постигнућима и не покажемо да увиђамо ову стварност помажући онима којима је помоћ потребна.

Упркос томе што му је речено да се покаје и потражи Божји опроштај, Навуходоносорова упорна охолост утиче на испуњење небеске одлуке (Данило 4,28–33). Док цар хода палатом и велича себе због својих дела, бива погођен одређеним менталним стањем које га приморава да напусти царску палату. Можда је доживео патолошко ментално стање звано клиничка лекантропија или зоантропија. Такво стање наводи пацијента да се понаша као животиња. У савремено доба ова болест назива се „дисфорија врсте“, и представља осећање да тело припада погрешној врсти и, отуда, жељу да се особа понаша као животиња.

Прочитајте следеће текстове: 2. О царевима 20,2–5; Јона 3,10; Јеремија 18,7.8. Шта ови текстови говоре о царској прилици да спречи казну?

Нажалост, Навуходоносор мора да учи тежим путем. Оденут царском силом, Навуходоносор не размишља о свом односу са Богом. Према томе, лишавањем цара царске власти и слањем да живи са пољским животињама, Бог даје цару прилику да призна своју потпуну зависност од Њега. У ствари, коначна поука коју Бог жели да научи охолог цара јесте да „Небеса владају“ (Данило 4,26). Суд изречен над царем има шири циљ у Божјем плану, што је јасно изражено у изјави небеских бића: „Да би познали живи да Вишњи влада царством људским, и даје га коме хоће, и поставља над њим најнижега између људи.“ (Данило 4,17)

Другим речима, дисциплинске мере примењене у Навуходоносоровом случају треба такође да буду поука за све нас. Пошто припадамо групи „живих“, треба да обратимо већу пажњу на главну поуку коју би требало да научимо да „Вишњи влада царством људским“.

Зашто је сазнање да Вишњи влада толико важна поука коју треба да усвојимо? Како ово сазнање, на пример, утиче на то како се опходимо према онима над којима имамо власт?

ОЧИ ПОДИГНУТЕ ПРЕМА НЕБУ

Прочитајте текст Данило 4,34–37. Како су се и зашто царева прилике промениле?

Бог дозвољава да Навуходносор буде погођен чудном болешћу, али на крају радо му враћа ментално здравље. Занимљиво је то што се све мења када, на крају седам проречених година, болестан цар подиже своје очи ка Небу (Данило 4,34).

„У раздобљу од седам година Навуходносор је служио као чудо свим својим поданицима; у току седам година био је понижаван пред очима целог света. А онда му се вратио разум и он је, понизно се обративши Богу небеском, признао да је Божја рука управљала његовим кажњавањем. У јавном прогласу, признао је своју кривицу и да га је само велика Божја милост вратила на положај.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 335; стр. 520. оригинал)

Нема сумње, велике промене могу да се догоде када подигнемо своје очи према Небу. Чим му се разум вратио, цар даје сведочанство да је усвојио ову поуку.

Међутим, овај извештај не говори толико о Навуходносору колико о Божјој милости. Цар пропушта три претходне прилике да прихвати израиљског Бога као Господа у свом животу. Такве прилике су му доступне када препознаје изузетну мудрост четири млада јеврејска заробљеника (Данило 1), када Данило тумачи његов сан (Данило 2), и када су три јеврејска младића спасена из огњене пећи (Данило 3). *Уосталом, ако га то избављење није научило понизности, шта ће га научити?* Упркос владаревој тврдоглавости, Бог му даје четврту шансу, коначно осваја царево срце и враћа га на његов царски положај (Данило 4). Као што Навуходносоров случај приказује, Бог пружа прилику за приликом да би нас вратио правој заједници са Њим. Као што Павле пише много векова касније, Господ „хоће да се сви људи спасу, и да дођу у познање истине“ (1. Тимотију 2,4). У овом извештају видимо снажан пример те истине.

На које начине вас је Бог учио понизности? Шта сте научили из тих искустава? Какве промене можда треба да учините да бисте избегли да поново примите ту поуку?

ПОНИЗАН И ЗАХВАЛАН

Цар се каје и каже: „И сви становници земаљски ништа нијесу.“ (Данило 4,35) С обзиром на контекст, на коју суштинску ствар он упућује?

Како знамо да Навуходоносор заиста искрено прихвата право Бога? Главни доказ проналазимо у чињеници да је лично Навуходоносор писац 4. поглавља Књиге пророка Данила. Велики део овог поглавља је транскрипција писма које цар доставља широм свог великог царства. У том писму, цар говори о својој охолости и безумљу, и понизно признаје Божје деловање у свом животу. Древни владари ретко би забележили нешто што би нарушило њихов углед. Дословно се у свим старим царским документима које знамо величају цареви. Према томе, документ попут овог у коме цар признаје своју охолост и понашање налик животињском, упућује на искрено обраћење. Поред тога, пишући писмо у коме описује своје искуство и понизно признаје Божју суверену власт, цар поступа као мисионар. Он више не може да задржи за себе шта је доживео и научио од правога Бога. Оно што смо видели у царевој молитви и речима хвале (Данило 4,34–37) открива стварност његовог искуства.

Цар сада негује другачије вредности и може да препозна границе људске моћи. У дубокој молитви захвалности, цар уздиже силу Даниловог Бога и признаје да „сви становници земаљски ништа нијесу“ (Данило 4,35). Односно, људи немају чиме да се похвале. Дакле, овај последњи осврт на Навуходоносора у Књизи пророка Данила показује понизног и захвалног цара, који песмом прославља Бога и упозорава нас да се чувамо охолости.

Наравно, Бог и данас наставља да мења животе. Ма колико људи били охоли или грешни, у Богу почива милост и сила да бунтовне грешнике претвори у децу небеског Бога.

Прочитајте: Филибљанима 2,1–11. Шта налазимо у овом тексту што треба да искорени охолост у нашем животу?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Некадашњи охоли монарх постао је понизно Божје дете; тيرانски, насилнички владар постао је мудри и сажаливи цар. Он, који је некада одбацавао и ружио небескога Бога, сада је признавао власт Највишега и искрено се трудио да прошири страх Господњи и унапреди благостање својих поданика. Трпећи укор Онога који је Цар над царевима и Господар над господарима, Навуходоносор је коначно научио поуку коју морају да науче сви владари – да се права величина огледа у истинској доброту. Он је признао Господа као живог Бога, говорећи: ‘Сада ја, Навуходоносор, хвалим, узвишујем и славим Цара небескога, чија су сва дела истинита и чији су путеви праведни и који може оборити оне који ходи поносито!’

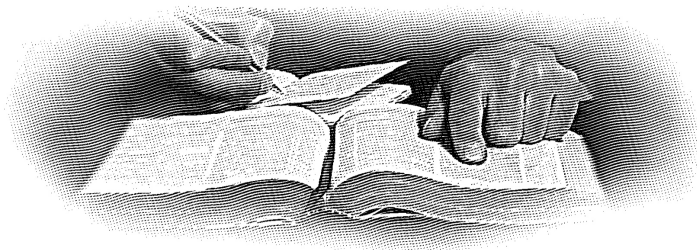
Божја намера да највећа царства света треба да Му одају славу, сада се испунила. Овај јавни проглас, у коме је Навуходоносор признао Божју милост, доброту и власт, било је последње дело у његовом животу које је света историја забележила.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 335.336; стр. 521. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- „Гордост отвара пут свим осталим пороцима – то је стање ума у потпуности супротстављено Богу. Да ли вам се чини да претерујем? Ако је тако, мало боље размислите... Што је неко охолији, то ће више мрзети охолост код других. У ствари, ако желите да сазнате колико сте охоли, најлакши начин је да се упитате: ‘У којој мери не волим кад се људи отресају на мене, не примећују ме, гурају ме, односе се према мени покровитељски, или се праве важни?’ Ствар је у томе што се наша гордост такмичи са туђом гордошћу. Управо зато што сам ја желео да се истакнем на забави, страшно ми смета што неко други води главну реч. Никада се неће сложити двојица којима се интереси сукобљавају.“ (К. С. Луис, *Хришћанство [Mere Christianity]*; New York: Touchstone, 1996) стр. 111; стр. 110. оригинал) Шта К. С. Луис овде говори што би вам можда могло помоћи да запазите охолост у свом животу?
- Тема присутна у овом поглављу, као и у неким претходним, је-сте Божја врховна власт. Зашто је важно да разумемо ову тему? Какву улогу Субота има у томе да нам помогне да схватимо ту суштину истину?

ОД САМОЉУБЉА ДО ПРОПАСТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 5; Откривење 17,4–6; Псалам 96,5; Колошанима 1,15–17; Римљанима 1,16–32; Проповедник 8,11; Откривење 14,8.

Текст за памћење: „И Он мијења времена и доба; смеће царева, и поставља царева; даје мудрост мудрима и разум разумнима.“ (Данило 2,21)

У 5. поглављу књиге пророка Данила, Божја Реч нам даје снажан пример људске охолости која се завршава на запањујући и драматичан начин. Иако би неко могао рећи да је Навуходоносору било потребно много времена да научи одређене поуке, он их је макар научио. Његов унук, Валтасар, није. Користећи судове из Храма на развратној гозби, Валтасар их је оскрнавио. Такав чин скрнављења једнак је не само изазивању Бога, већ и нападу на Бога лично. Према томе, Валтасар пуни чашу свог безакоња, понашајући се слично малом рогу (видети: Данило 8), који је напао темеље Божјег светилишта. Одузимајући власт Валтасару, Бог предочава шта ће учинити непријатељу свог народа у последњим данима. Догађаји забележени у 5. поглављу Књиге пророка Данила збили су се 539. године п. н. е. у ноћи када је Вавилон пао пред медоперсијском војском. Тада долази до преласка са злата на сребро, прореченог у тексту Данило 2. Још једном постаје јасно да Бог влада догађајима у свету.

ВАЛТАСАРОВА ГОЗБА

Прочитајте следеће текстове: Данило 5,1–4; Данило 1,1.2. Шта Валтасар толико лоше чини? Како његови поступци откривају његов прави карактер? Упоредите његове поступке са текстом Откривење 17,4–6. Какву подударност налазите?

Цар наређује да се свети судови из јерусалимског Храма употребе за пиће. Навуходоносор је запленио судове из Храма у Јерусалиму, али их је ставио у дом свог бога, што показује да макар поштује њихов свети положај. Међутим, Валтасар на најбогохулнији начин претвара свете судове у посуде за пиће.

Док пију из светих судова, Валтасарови кнезови „хваљаху богове златне и сребрне, мједене и гвоздене, дрвене и камене“ (Данило 5,4). Вредно је запазити да је споменуто шест материјала. Вавилоњани су користили сексагесимални систем (систем који се заснива на броју 60) насупрот децималном систему који се данас користи (темељи се на броју 10). Дакле, шест група богова представља свеукупна вавилонска божанства и, према томе, пунину вавилонског верског система. Занимљиво је да редослед материјала одговара редоследу саставних делова лика из Навуходоносоровог сна, осим што је дрво заменило глину. Као и у сну, камен се јавља последњи; иако овде означава материјал од кога су начињени идоли, камен такође упућује на Божји суд над земаљским царствима (видети: Данило 2,44.45), које Вавилон симболички представља.

Ова гозба служи као вешти приказ Вавилона последњег времена, како је виђен у Књизи Откривење. Попут Валтасара, жена у Вавилону последњег времена држи златну чашу и нуди опогањено пиће народима. Другим речима, помоћу лажних учења и изопаченог система богослужења, савремени Вавилон мами свет у зло (Откривење 17,4–6), несвестан суда који ће ускоро доћи на њега, суда који ће једног дана бити извршен.

Како наше друштво и култура обесвећују истину Божје Речи? Како можемо бити пажљиви да не учествујемо у том скрнављењу, чак и на префињене начине? Изнесите свој одговор у Суботу у разреду.

Прочитајте текст Данило 5,5–8. Шта се догађа у овим стиховима и зашто цар овако реагује? Како се овај извештај подудара са 2. поглављем Књиге пророка Данила, и зашто је та подударност важна? (Видети: Псалам 96,5; Колошанима 1,15–17)

Као што Навуходоносор чини у претходној кризи (Данило 2,2; Данило 4,7), Валтасар позива звездаре, Халдеје, и гатаре да разјасне тајанствени текст. Да би био сигуран да ће учинити све што је у њиховој моћи, цар им обећава изузетне почести: 1) скерлетну одећу, боју коју су носили припадници краљевске породице у древним временима (Јестира 8,15); 2) златни ланац, који је био знак високог друштвеног положаја (1. Мојсијева 41,42); и 3) положај трећег господара у царству. Ова трећа награда тачно одражава историјске прилике у Вавилону у то време. Пошто је Валтасар био други владар као савладар свог оца, Набонида, он нуди положај трећег владара. Међутим, упркос примамљивим наградама, мудраци поново не успевају да пруже објашњење.

Поврх свих својих греха, цар покушава да пронађе мудрост на погрешном месту. Вавилонски мудраци не могу да открију значење поруке. Написана је на њиховом језику, арамејском, као што ћемо видети у сутрашњем одељку, али не могу да разумеју њен смисао. То може да нас подсети на Господње речи изговорене преко Исаије: „Мудрост мудријех његовијех погинуће и разума разумнијех нестаће.“ (Исаија 29,14) Након навођења овог стиха апостол Павле каже: „Гдје је премудри? Гдје је књижевник? Гдје је препирач овога вијека? Не претвори ли Бог мудрост овога свијета у лудост? Јер будући да у премудрости Божијој не позна свијет премудрошћу Бога, била је Божија воља да лудошћу поучења спасе оне који вјерују.“ (1. Коринћанима 1,20,21)

Поједине истине превише су важне да би биле остављене људима да их сами схвате. То је разлог зашто Бог нама открива истине.

Размислите о понуђеним наградама и о томе колико су безвредне те награде заправо биле с обзиром на оно што је уследило. Шта нам то говори о пролазности ствари у овом свету и зашто увек у свему што чинимо треба да имамо на уму слику о вечности?

ДОЛАЗАК ЦАРИЦЕ

Прочитајте текст Данило 5,9–12. Шта царица говори о Данилу, што је цар већ требало да зна? Шта чињеница да није знао за Данила говори о њему?

Када су присутни у дворани у којој се одржавала гозба остали сметени због тајанствене поруке на зиду, приступа царица и даје смернице збуњеном цару. Она подсећа цара на Данила, који је у Навуходоносорово време показао способност да тумачи снове и решава тајне. Да је Валтасар мудар као његов претходник, знао би коме да се обрати да открије значење овог тајанственог натписа. Испоставља се да је царичино мешање неопходно јер у том тренутку цар у својој збуњености уопште не зна шта следеће да учини. Њене речи звуче попут укора упућеног Валтасару, јер је превидео једину особу у царству која може да протумачи тајанствени натпис. Она такође износи цару усмени извештај о Данилу: Пророк има Дух Светога Бога, видело, разум, божанску мудрост, велик дух и знање; у стању је да разуме и тумачи снове, решава загонетке и разјашњава тешка питања; био је главар врачарима, звездарима, Халдејима и гатарима у време цара Навуходоносора (Данило 5,11.12).

У том тренутку поново се питамо зашто се Валтасар није обазирао на Данила. Текст не нуди непосредан одговор на ово питање, али претпостављамо да Данило у то време, након што је служио цару најмање до треће године његове владавине (Данило 8,1.27), више није у активној служби. Један од разлога могу бити Данилове године. Он вероватно има око 80 година, и цар је можда пожелео да старо вођство замени млађим нараштајем. Цар је можда такође одлучио да запостави Данила јер није желео да се посвети Даниловом Богу. Међутим, без обзира да ли је у питању један разлог или више њих, запањујуће је да неко са таквим способностима као Данило може бити тако брзо заборављен.

Прочитајте текст Римљанима 1,16–32. На које начине се начело изражено у овим текстовима испољава, не само у овом извештају, већ и у данашњем свету?

ИЗМЕРЕН И НАЂЕН ЛАК

Прочитајте: Данило 5,13–28. Какав разлог Данило наводи за скору смрт овог цара?

Под утицајем околности у којима се нашао, цар је приморан да пита Данила за савет, али то невољно чини. То нам више говори о ставу какав је цар имао према Даниловом Богу него према самом Данилу.

Исто тако, Данилов одговор на награду коју је цар понудио говори много о Даниловим приоритетима и карактеру. Такође је вероватно да Данило, знајући значење тајанствених речи, схвата колико је награда заправо безвредна.

Данило затим оптужује цара за три ствари.

Прво, Валтасар се уопште није обазирао на Навуходоносорово искуство. У супротном, он би се покајао и понизио попут свог претходника.

Друго, Валтасар је употребио судове из Храма за испијање вина и слављење својих идола. Овде Данило спомиње шест врста материјала од којих се праве идоли истим редоследом како је претходно забележено.

Треће, цар је занемарио да прослави Бога, Онога „у чијој је руци душа твоја и сви путеви твоји“ (Данило 5,23).

Након што је навео царева погрешке, Данило прелази на тумачење. Сада сазнајемо да се божански натпис састоји од три арамејска глагола (с тим што се први понавља). Њихово основно значење требало је да буде познато цару и његовим мудрацима: МЕНЕ: „бројао је“; ТЕКЕЛ: „измерен си“; и ФЕРЕС: „раздељено је“.

Будући да се медоперсијска војска налази пред капијама Вавилона, цар и мудраци сигурно слуте да тај натпис крије неко злосутно значење, али мудраци се не усуђују да кажу нешто непријатно цару. Само се Данило показује способним да растумачи постојећу поруку и пренесе њен пуни смисао Валтасару: „МЕНЕ, бројио је Бог твоје царство, и до краја избројио; ТЕКЕЛ, измјерен си на мјерилима, и нашао си се лак; ФЕРЕС, раздијељено је царство твоје, и дано Мидијанима и Персијанима.“ (Данило 5,27.28)

То нису баш биле речи утехе и бодрења.

Суд брзо сустиже цара. Како можемо научити да имамо поверење у Бога у случајевима у којима, бар за сада, правда и суд још нису остварени? (Видети: Проповедник 3,17; Проповедник 8,11; Матеј 12,36; Римљанима 14,12)

ПАД ВАВИЛОНА

Прочитајте следеће текстове: Данило 5,29–31; Откривење 14,8; Откривење 16,19; Откривење 18,2. Шта можемо сазнати о паду Валтасаровог Вавилона, што указује на пад Вавилона последњег времена?

Без обзира на погрешке, Валтасар је човек од речи. Упркос лошим вестима, он је задовољан Даниловим тумачењем, што је разлог зашто дарује пророку обећане дарове. Признајући да је Данилова порука истинита, чини се да цар прећутно потврђује да Данилов Бог постоји. Занимљиво је да Данило сада прихвата дарове које је претходно одбио, вероватно зато што ти дарови више не могу да утичу на његово тумачење. Поред тога, у том тренутку ти дарови су безначајни јер царство само што није пало. Према томе, пророк вероватно из учтивости прихвата награде, знајући све време да ће бити трећи владар у царству само неколико часова.

Тачно како је пророк објавио, Вавилон пада. И то брзо; док цар и његови дворани пију, град пада без битке. Према историчару Херодоту, Персијанци су ископали канал преусмеравајући реку Еуфрат и умарширали у град речним коритом. Те исте ноћи Валтасар је погубљен. Његов отац, Набонид, већ је напустио град, а касније се предао новим владарима. Према томе, највећем царству које је људски род до тог тренутка познавао дошао је крај. Више није било Вавилона, златне главе.

„Валтасару је дато много прилика да упозна Бога и твори Његову вољу. Био је сведок када је његов деда Навуходоносор био прогнан из друштва. Видео је да му је разум, којим се охоли владар дичио, одузео Онај који му га је и дао. Видео је када је цар прогнан из царства и придружио се пољским животињама. Међутим, Валтасарова љубав према разоноди и величању самог себе избрисала је поуке које никада није требало да заборави; он је чинио грехе сличне онима због којих је Навуходоносор био осуђен. Он је одбацио милостиво дароване прилике и занемарио да користи могућности да се упозна са истином.“ (Елен Вајт, *Bible Echo*, 25. април 1898)

Какве прилике ми имамо да се „упознамо са истином“? Шта то значи? У ком тренутку можемо рећи да познајемо сву истину коју треба да познајемо?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Велике гозбе биле су уобичајене на дворовима старог света. Цареви су волели да приређују скупове који су се одликовали неумереношћу и раскоши, да би показали своју величину и самопоуздање. Иако не знамо све појединости о овој нарочитој гозби, знамо да се одржавала у време када је медоперсијска војска намеравала да нападне Вавилон. Људски гледано, није било разлога за бригу. Вавилон је имао утврђене зидове, залихе хране за неколико година, обиље воде, јер је река Еуфрат текла кроз средиште града. Зато цар Валтасар не види никакав проблем у томе што приређује гозбу док непријатељи опкољавају град. Наређује велико славље, које се ускоро изопачује у раскалашну пијанку. Какво снажно сведочанство о охолости људског рода, нарочито у поређењу са Господњом силом. Бог преко Данила говори цару да упркос приликама које је имао да сазна истину, он „не слави Бога, у чијој је руци душа твоја и сви путеви твоји“ (Данило 5,23).

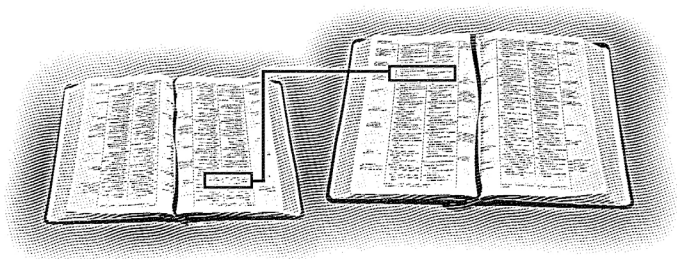
„Историја народа и данас нам говори. Сваком народу и сваком појединцу Бог је одредио место у свом великом плану. И данас се људи и народи кушају виском у руци Онога који никада не греша. Сви они својом одлуком одређују своју судбину, а Бог их све надгледа ради испуњења својих намера.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 345; стр. 536. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Разговарајте у разреду о питању из одељка од недеље о начинима на које друштво и култура могу да унизе Божју истину. Какви начини су у питању и како ми као црква и као појединци треба да одговоримо на та дела скрнављења?
- Шта нас овај извештај учи о томе да спасење није толико повезано с тим шта знамо већ како одговарамо на то што знамо? (видети: Данило 5,22)
- Прочитајте: Данило 5,23. Каква важна духовна начела налазимо у овом стиху? На пример, како нас текст упозорава на одбацивање Бога? Или, чему нас текст учи о Богу као не само Створитељу, већ и Одржаваоцу нашег живота?
- Чак и док није знао шта дате речи значе, Валтасар је био уплашен (Данило 5,6). Шта та чињеница говори о томе шта значи живети са грижом савешћу?

ОД ЈАМЕ С ЛАВОВИМА ДО ЈАМЕ У КОЈОЈ ПРЕБИВА АНЂЕО

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 6; 1. Самуилова 18,6–9; Матеј 6,6; Дела 5,27–32; Марко 6,14–29; Јеврејима 11,35–38.

Текст за памћење: „Тада старјешине и управитељи гледаху како би нашли што да забаве Данилу због царства; али не могаху наћи забаве ни погрјешке, јер бјеше вјеран, и не налажаше се у њега погрјешке ни мане.“ (Данило 6,4)

Након што су Медоперсијанци освојили Вавилон, Дарије Миђанин препознаје Данилову мудрост и позива га да постане део нове власти. Сада већ остарели пророк толико се истиче на својим јавним дужностима да га нови цар поставља за главног управитеља у целој Медо-Персији.

Међутим, како поглавље одмиче, Данило се суочава са последицом онога што бисмо с правом могли назвати „исконским грехом“ – са завишћу. Ипак, пре него што се извештај заврши, видимо да је Данило веран, не само својим световним дужностима које је обављао под Медоперсијанцима већ, што је најважније, свом Богу. Можемо бити сигурни да његова верност Богу у великој мери непосредно утиче на његову верност и на другим пољима.

Данилово искуство са прогонством служи као пример Божјем народу у последње време. Извештај не наговештава да ће Божји народ бити поштеђен искушења и патње. Оно што гарантује јесте да ће, у сукобу са злом, добра воља на крају победити и да ће Бог на крају одбранили свој народ.

Чак и на Небу, савршеном месту, Луцифер осећа завист према Христу. „Луцифер је постао завидљив и љубоморан на Исуса Христа. Када су се сви анђели поклонили и признали Његову надмоћност, узвишени ауторитет и праведну владавину, и он се поклонио заједно с њима; али је његово срце било испуњено завишћу и мржњом.“ (Елен Вајт, *The Story of Redemption*, стр. 14) Љубомора је осећање које је толико опасно неговати да је у Десет заповести, поред забране убиства и крађе, дата заповест која говори против лакомства (2. Мојсијева 20,17).

Прочитајте следеће текстове: Данило 6,1–5; 1. Мојсијева 37,11; 1. Самуилова 18,6–9. Какву улогу љубомора игра у овим извештајима?

Данилове управитељске способности остављају утисак на цара, али изазивају завист других службеника. Они, зато, кују заверу да га уклоне оптужујући га за поквареност. Међутим, ма колико тражили, не проналазе ниједну погрешку у Даниловом управљању. „Не могаху наћи забаве ни погрјешке, јер бјеше вјеран, и не налажаше се у њега погрјешке ни мане.“ (Данило 6,4) Арамејска реч преведена као „веран“ може се, такође, превести као „поуздан“.

Данило је без мане; службеници никако не могу да изнесу лажну оптужбу против њега. Међутим, они такође запажају колико је Данило веран свом Богу и послушан Божјем закону. Ускоро увиђају да ће у намери да подметну Данилу морати да створе прилике у којима ће се Данило суочити са недоумицом да ли да буде послушан Божјем закону или закону царства. На основу онога што су службеници сазнали о Данилу, потпуно су уверени да ће у правим условима стати уз Божји закон, а не царски. Какво сведочанство о Даниловој верности!

Са каквим борбама са завишћу сте морали да се суочите, и како сте сте изборили с тим? Зашто је завист толико кобна духовна мана која обогаљује?

По ЗАВЕРА ПРОТИВ ДАНИЛА

Прочитајте текст Данило 6,6–9. Каква се замисао крије иза овог прогласа? Како се у тој замисли игра на карту царева таштине?

Дарије може изгледати смешно објављујући проглас који ускоро жели да укине. Он упада у замку постављену од стране службеника, који су довољно лукави да се играју са политичким околностима недавно успостављеног царства. Дарије је децентрализовао власт и основао 120 сатрапија да би управљање државом било успешније. Међутим, такав поступак на дуже стазе повлачи за собом одређене ризике. Утицајан управитељ лако може да изазове побуну и подели царство. Према томе, закон који свакога приморава да се тридесет дана моли само цару представља добру стратегију да се подстакне верност цару и на тај начин спречи било каква врста побуне. Међутим, службеници обмањују цара тврдећи да тај предлог подржавају „све“ старешине, управитељи, сатрапи, саветници и саветодавци – што је очигледно нетачно, јер Данило није укључен. Поред тога, мисао да се према њему опходе као према богу можда је цару изгледала примамљиво.

Не постоје докази да су персијски цареви икада захтевали статус божанства. Ипак, циљ декрета је можда био да цар тридесет дана буде једини представник богова; односно, да молитве боговима морају бити упућене преко њега. Нажалост, цар не истражује побуде које се крију иза овог предлога. Он, према томе, не запажа да је закон, који би наводно требало да спречи заверу, заправо сама завера да се науди Данилу.

Два аспекта овог закона заслужују пажњу. Прво, казна за преступ је бацање у лавовску јаму. Будући да се ова врста казне не примењује на другим местима, можда је у питању *ad hoc* предлог Данилових непријатеља. Стари блискоисточни монарси држали су лавове у кавезима да би их у одређеним приликама пуштали ради лова. Дакле, било је довољно лавова који су могли да нападну сваког ко се усуди да прекрши цареву наредбу. Друго, декрет не може да се мења. Непроменљива природа „закона персијског и мидског“ такође се спомиње у тексту Јестира 1,19 и Јестира 8,8. Диодор Сицилијски, стари грчки историчар, помиње прилику када је Дарије III (не треба га мешати са Даријем споменути у Књизи пророка Данила) променио своје мишљење, али није могао да укине смртну казну коју је одредио невином човеку.

ДАНИЛОВА МОЛИТВА

„А ти кад се молиш, уђи у клијет своју, и затворивши врата своја, помоли се Оцу својему који је у тајности; и Отац твој који види тајно, платиће теби јавно.“ (Матеј 6,6)

Прочитајте текст Данило 6,10. Зашто се Данило једноставно не моли тихо да га нико не примети?

Данило је искусни државник, али је изнад свега Божји слуга. Као такав, он је једини припадник власти који може да схвати шта се крије иза царског прогласа. За Дарија декрет представља прилику да оснажи јединство царства, а за заверенике стратегију да се ослободе Данила.

Наравно, прави узроци и побуде завере леже у космичкој борби између Бога и сила зла. У том тренутку (539. године п. н. е.) Данило је већ примио виђење забележено у 7. (553. године п. н. е.) и 8. поглављу Књиге пророка Данила (551. године п. н. е.). Он, дакле, схвата да се царски декрет не тиче само људске политике, већ и да је пример овог космичког рата. Виђење о Сину Човечијем који даје царство народу Највишега и утеха и помоћ коју прима од анђела тумача (Данило 7) можда су му улили храброст да се суочи са будућом кризом. Можда је размишљао и о искуству својих другова, који су били довољно храбри да доведу у питање Навуходоносорову наредбу (Данило 3).

Према томе, он не мења своје побожне навике, већ наставља своју уобичајену праксу да се моли три пута дневно окренут према Јерусалиму. Упркос забрани да се молитва упућује било ком другом човеку или богу осим цару, Данило не предузима кораке предострожности да се сакрије или прикрије свој молитвени живот у време тих критичних тридесет дана. Он је у потпуности у мањини јер се једини, међу десетинама управитеља и других службеника, супротставља царском декрету. Он својим отвореним молитвеним животом показује да верност коју дугује Богу има предност у односу на оданост цару и његовом непроменљивом декрету.

Прочитајте: Дела 5,27–32. Мада је опомена у овом тексту јасна, зашто морамо, када одбацујемо људски закон, увек бити сигурни да је оно што чинимо заиста Божја воља? (Уосталом, помислите на људе који су били спремнији да умру него да издају веровање или систем веровања које ми сматрамо погрешним!)

У ЛАВОВСКОЈ ЈАМИ

Прочитајте текст Данило 6,11–23. Шта цар говори Данилу што открива колико је Данило снажан и веран Божји сведок?

Завереници брзо запажају да се Данило моли – односно да чини управо оно што се прогласом забрањује. Када изнесе оптужбу пред цара, они указују на Данила на омаловажавајући начин: „Данило, који је између робља Јудина“ (Данило 6,13). У њиховим очима један од главних службеника у царству, царев миљеник, није ништа више до „између робља“. Поред тога, они окрећу цара против Данила говорећи да Данило „не хаје за те, царе, ни за забрану коју си написао“. Сада цар увиђа да је потписивањем декрета упао у замку. Текст каже да „труђаше се до захода сунчаног да га избави“ (Данило 6,14). Међутим, он не може ништа да учини да спасе пророка од прописане казне. Непроменљиви закон мидски и персијски мора се дословце применити. Тако цар, мада нерадо, издаје наредбу да Данила баце у лавовску јаму. Међутим, чинећи то Дарије изражава одређену наду, која звучи попут молитве: „Бог твој, којему без престанка служиш, нека те узбави.“ (Данило 6,16)

Библијски текст не каже шта Данило ради међу лавовима, али можемо претпоставити да се моли. Бог награђује Данилову веру и шаље анђела да га заштити. Ујутру, Данило је неозлеђен и спреман да настави своје државничке послове. Коментаришући овај догађај, Елен Вајт каже: „Бог није спречио Данилове непријатеље да га баце у лавовску јаму; дозволио је злим анђелима и поквареним људима да у тој мери изврше своју намеру; али само зато да би избављење свога слуге учинио још запаженијим, а пораз непријатеља истине и правде још потпунијим.“ (*Историја пророка и царева*, стр. 350; стр. 543.544. оригинал)

Иако овај извештај има срећан крај (макар за Данила), шта је са оним извештајима, чак и библијским (видети, на пример, Марко 6,14–29), који се не заваршавају избављењем? Како њих треба да схватимо?

Прочитајте текст Данило 6,24–28. Какво сведочанство цар даје о Богу?

Важна појединост у овом извештају јесте чињеница да Дарије хвали Бога и признаје Божју врховну власт. То је кулминација, односно врхунац, величања Бога и изражавања поштовања према Њему у претходним поглављима (Данило 2,20–23; Данило 3,28.29; Данило 4,1–3.34–37). Дарије попут Навуходоносора реагује на Данилово избављење и хвали Бога. Међутим, чини и нешто више: он мења претходни декрет и свима заповеда да се „свако боји и страши Бога Данилова“ (Данило 6,26).

Да, Данило је спасен на чудесан начин, његова верност је награђена, зло кажњено и Божја част и сила одбрањени. Међутим, овде видимо само мали пример онога што ће се догодити на свеопштем нивоу: Божји народ биће ослобођен, зло кажњено, а Господ одбрањен пред космосом.

Прочитајте: Данило 6,24. Шта је прилично неугодно у вези са овим стихом и зашто?

Постоји, међутим, један узнемирујући проблем, а то је питање жена и деце који су, колико знамо, невини, а ипак доживљавају исту судбину као и они који носе кривицу. Како можемо објаснити овај случај који се чини као погрешно примењивање правде?

Прво, треба да запазимо да је цар ту одлуку донео и спровео у складу са персијским законом, према коме се казна изречена оптуженику односи и на породицу. Према древном закону, читава породица сноси одговорност за увреду коју наноси један члан породице. То не значи да је то у реду, већ да се овај извештај подудара са оним што знамо о персијском закону.

Друго, морамо запазити да библијски наратив извештава о догађају, али не одобрава царев поступак. У ствари, Библија јасно забрањује да деца буду усмрћена због греха својих родитеља (5. Мојсијева 24,16).

Суочени са неправдама сличним овој и многим другим, какву утеху можете пронаћи у тексту 1. Коринћанима 4,5? Шта овај текст каже и зашто је оно што истиче важно?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

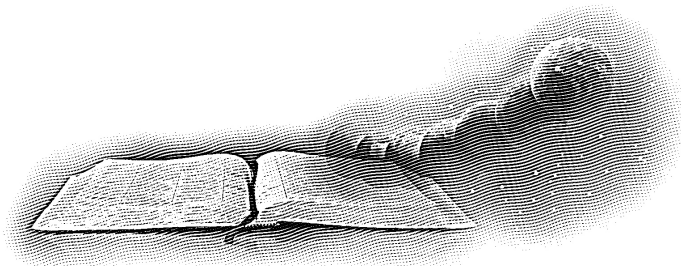
Данилово ослобођење забележено је у 11. поглављу Јеврејима посланице. Оно што можемо назвати „Кућом славних кад је вера у питању“ каже да пророци, између осталих дела, „затворише уста лавовима“ (Јеврејима 11,33). То је веома лепо, али треба да имамо на уму да јунаци вере нису само они који су избегли смрт као Данило, већ и они који пате и храбро умиру, као што Јеврејима посланица такође бележи. Бог позива поједине људе да сведоче животом, а поједине да сведоче смрћу. Према томе, извештај о Даниловом избављењу не указује да се избављење свима дарује, као што знамо на основу примера мноштва мушкараца и жена који су постали мученици због своје вере у Исуса. Међутим, чудесно Данилово избављење показује да Бог влада и да ће на крају ослободити своју децу од силе греха и смрти. То ће нам постати јасније у наредним поглављима Књиге пророка Данила.

ЗА РАЗГОВОР:

- Француз Жан Пол Сартр једном је забележио да је „најбољи начин да схватимо фундаменталну замисао о људској реалности ако кажемо да је човек биће чија је замисао да буде Бог.“ (Биће и ништавило: Оглед из феноменолошке онтологије, Washington Square Press, 1956, стр. 724) Како нам овај навод помаже да схватимо, макар на одређеном нивоу, зашто цар упада у замку? Зашто сви морамо, у каквом год положају да се налазимо у животу, да будемо пажљиви у вези с том истом опасном склоношћу, без обзира у каквом се префињеном облику јавља? На које друге начине можемо пожелети да будемо „као Бог“?
- Какво сведочанство пружамо другима у вези са верношћу Богу и Његовом закону? Да ли би људи који вас познају помислили да бисте бранили своју веру чак и по цену посла или живота?
- Шта запажате у Данилу што га чини особом коју Бог успешно може да употреби за своје намере? Како уз Господњу помоћ у још већој мери можете развити ову особину?
- На које начине је Данило могао бити оправдан да је одлучио, у складу са прогласом, да промени начин на који се моли? Или би то био опасан компромис? Уколико би то био опасан уступак, зашто би био?

ОД ОЛУЈНОГ МОРА ДО НЕБЕСКИХ ОБЛАКА

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 7; 2. Солуњанима 2,1–12; Римљанима 8,1; Марко 13,26; Лука 9,26; Лука 12,8; 1. Тимотију 2,5.

Текст за памћење: „А царство и власт и величанство царско под свијем небом даће се народу Светаца Вишњег; Његово ће царство бити вјечно царство, и све ће власти Њему служити и слушати Га.“ (Данило 7,27)

Виђење из 7. поглавља Књиге пророка Данила, које је тема за ову седмицу, подудара се са сном из 2. поглавља исте књиге. Међутим, у 7. поглављу проширује се тема откривена у 2. поглављу. Прво, виђење је објављено ноћу и приказује море које су узбуркала четири ветра. Тама и вода упућују на стварање, али овде се чини да је стварање на неки начин изобличено или изложено нападу. Друго, животиње у виђењу су нечисте и хибридне, што представља кршење створеног поретка. Треће, животиње су приказане како врше власт; према томе, чини се да је власт коју је Бог дао Адаму у врту присвојена од стране тих сила. Четврто, са доласком Сина Човечијег Божја власт се враћа онима којима припада. Оно што је Адам изгубио у врту, Син Човечији враћа на небеском суду.

Претходни опис даје свеобухватни приказ библијских слика које се смењују у позадини овог веома симболичног виђења. Срећом, анђеоло објашњава неке од кључних појединости виђења, тако да можемо да разумемо главне црте овог изузетног пророчанства.

ЧЕТИРИ ЖИВОТИЊЕ

Прочитајте: Данило 7. Шта је суштина оног што је приказано Данилу и о чему се ради у виђењу?

Свака животиња која је приказана Данилу одговара делу кипа приказаног Навуходоносору, с тим што је сада дато више појединости о сваком царству. Занимљиво је да су сва створења, која симболички представљају незнабожачке народе, нечисте звери. Такође, осим четврте звери, животиње које Данило описује подсећају на позната створења. Дакле, животиње нису произвољни симболи, јер свака има одређене особине или указује на поједине аспекте царства које представља.

Лав: Лав је најприкладнији приказ Вавилонa. Крилати лавови украшавали су зидове палата и других дела у вавилонској уметности. Лаву описаном у виђењу крила на крају бивају ишчупана, он се подиже и стаје као човек, и прима људско срце. Овај процес симболички представља пропадање Вавилонског царства у време каснијих царева.

Медвед: Медвед представља Медо-Персију. Чињеница да је био исправљен на једну страну указује на надмоћност Персијанаца над Миђанима. Три ребра у зубима јесу три главне освојене територије Медо-Персијског царства: Лидија, Вавилон и Египат.

Рис (леопард): Брзи рис представља Грчко царство које је основао Александар Велики. Четири крила чине ову звер још бржом, што је вешт приказ Александра, који је за неколико година завладао читавим тадашњим познатим светом.

Страшна и ужасна звер: Док претходна створења наликују спомнутим животињама, ово створење је јединствено. Односно, прва су описана да су „као“ лав или „као“ медвед, али ово није упоређено ни са једном животињом. Ова звер са мноштвом рогова такође је много округлија и прождрљивија од претходних. Као таква, одговарајући је приказ паганског Рима, који је освајао, владао и газио свет својим гвозденим ногама.

Хиљаде година људске историје протекло је као што је проречено. У којој мери вас може утешити сазнање да Бог влада изнад све те вреве, немира и тренутака потпуног хаоса? Како нас то учи о поузданости Писма?

Прочитајте следеће стихове: Данило 7,7.8.19–25. Ко представља силу малог рога која се непосредно уздиже из четврте звери и остаје њен део?

У одељку од недеље сазнали смо да страшна животиња са десет рогова која са највећом окрутношћу влада светом представља пагански Рим. Сада ћемо размишљати о малом рогу и његовој сили. Као што је приказано у виђењу, четврта звер има десет рогова, од којих су три ишчупана да би уступила место малом рогу. Овај рог има људске очи и изговара „велике ствари“ (Данило 7,8). Јасно је да се мали рог појављује из створења које је представљено ужасном животињом, која је незнабожачки Рим. На одређени начин, рог проширује или наставља неке одлике паганског Рима. Он је само каснији ступањ исте силе.

Данило види да тај рог ратује против светих. Анђео му објашњава да је овај рог цар који ће чинити три дела безакоња: 1) говориће хулне речи на Вишњег, 2) прогониће свеце Вишњег, 3) помишљаће да промени времена и закон. Свети ће му бити предати у руке. Затим, анђео даје временски оквир за деловање малог рога: *за вријеме и за времена и за по времена*. У овом примеру пророчког језика, реч *време* значи „година“, тако да израз *времена* означава године, односно дуални облик: „две године“. Отуда је у питању раздобље од три и по пророчке године, које, према принципу дан за годину, указује на период од 1260 година. У току тог времена мали рог ће извршити напад на Бога, прогониће свете и покушати да промени Божји закон.

Прочитајте текст 2. Солуњанима 2,1–12. Какве сличности постоје између човека безакоња и малог рога? О каквој сили верујемо да се овде говори и зашто? Која се једина сила подигла из паганског Рима и остаје део Рима, сила која траје од времена незнабожачког Рима до краја света, што значи да постоји и данас?

После виђења о четири животиње и деловања малог рога, пророк види призор суда на Небу (Данило 7,9.10.13.14). Када суд заседа, престоли се постављају и Старац заузима своје место. Као што небески призор приказује, хиљаде и хиљаде небеских бића служи пред Старцем, суд седа и књиге се отварају.

Оно што је важно да запазимо у вези са овим судом јесте да се одржава после деловања малог рога у раздобљу од 1260 година (538–1798; видети одељак од петка), али пре успостављања Божјег коначног царства. У ствари, три пута се у виђењу јавља следећи редослед:

Фаза малог рога (538–1798)

Небески суд

Божје вечно царство

Прочитајте следеће стихове: Данило 7,13.14.21.22.26.27. На које начине суд иде у прилог Божјем народу?

У Старом завету описује се неколико примера суда из Шатора од састанка и Храма, али суд који се овде спомиње је другачији. У питању је космички суд који не утиче само на мали рог, већ и на свеце Вишњег, који ће на крају примити царство.

Текст Данило 7 не описује суд нити износи појединости о његовом почетку или заврштку. Међутим, наговештава да се суд одржава после напада малог рога на Бога и Његов народ. Суштина је, дакле, да се у овом тексту наглашава почетак суда космичких размера. Из 8. и 9. поглавља Књиге пророка Данила (видети лекције за наредне седмице), сазнаћемо више о времену почетка суда и чињеници да је овај суд повезан са очишћењем небеског Светилишта на небески Дан помирења. Поука коју овде запажамо јесте да ће се на Небу одржати преадвентни суд у корист Божјег народа (Данило 7,22).

Зашто је разумевање шта је Исус учинио за нас на крсту толико суштински важно кад је реч о томе зашто можемо имати сигурност на дан суда? Какву наду бисмо имали, или какву бисмо могли имати, без крста? (Видети: Римљанима 8,1)

ДОЛАЗАК СИНА ЧОВЕЧИЈЕГ

Прочитајте текст Данило 7,13. Ко је Син Човечији и како га можете препознати? (Видети, такође: Марко 13,26; Матеј 8,20; Матеј 9,6; Лука 9,26, Лука 12,8)

Како се суд развија, најважнија личност ступа на сцену: Син Човечији. Ко је Он? Прво, Син Човечији јавља се као посебна небеска личност. Међутим, као што име наговештава, он такође испољава људске одлике. Другим речима, Он је божанско-људска личност која врши активну улогу на суду. Друго, долазак Сина Човечијега на небеским облацима је уобичајна слика Другог доласка у Новом завету. Међутим, нарочито у тексту Данило 7,13, приказано је да Син Човечији не долази с неба на Земљу, већ се креће хоризонтално с једног места на Небу до другог да би се појавио пред Старцем. Треће, опис Сина Човечијег који долази са облацима небеским упућује на видљиву манифестацију Господа. Међутим, ова слика такође подсећа на првосвештеника који, окружен облаком тамјана, улази у Светињу над светињама на Дан помирења да изврши очишћење Светилишта.

Син Човечији је, такође, царска личност. Њему се даје „власт и слава и царство“ и „служе Му сви народи и племена и језици“ (Данило 7,14). Глагол „служити“ може се, такође, превести као „клањати“. Девет пута се јавља у тексту од 1. до 7. поглавља (Данило 3,12.14.17.18.28; Данило 6,16.20; Данило 7,14.27) и износи мисао о указивању поштовања божанству. Дакле, покушајем да промени Божји закон, верски систем представљен малим рогом квари службу које је Бог достојан. Суд приказан овде показује да се право богослужење на крају обнавља. Систем богослужења који је поставио папски систем, између других елемената, поставља пало људско биће за посредника између Бога и људског рода. Књига пророка Данила указује да једини посредник способан да представља људски род пред Богом јесте Син Човечији. Као што је у Библији забележено: „Јер је један Бог, и један Посредник између Бога и људи, Човјек Христос Исус.“ (1. Тимотију 2,5)

Из свега што смо у Библији читали о Исусовом животу и Његовој личности, зашто је утешно знати да Он има средишњу улогу на суду који је овде описан?

СВЕЦИ ВИШЊЕГА

Шта се према следећим текстовима догађа Божјем народу? Данило 7,18.21.22.25.27.

„Свецима Вишњега“ названи су припадници Божјег народа. Њих је напала сила представљена малим рогом. Пошто су истрајни у томе да остану верни Божјој речи, бивају прогоњени у време владавине папе. Хришћани су прогоњени такође и у време паганског Римског царства (четврта звер), али прогонство споменуто у тексту Данило 7,25 представља прогонство светих од стране малог рога, који се подиже тек након што се паганска фаза Рима заврши.

Међутим, Божји народ неће заувек бити изложен тлачењу светских сила. Божје царство замениће царства овога света. Занимљиво је то што је у самом виђењу Сину Човечијем дата „власт и слава и царство“ (Данило 7,14). Међутим, у тумачењу које је анђеоло изнео, „свечи“ су ти који примају царство (Данило 7,18). Овде нема противречности. Пошто је Син Човечији повезан и са Богом и човечанством, његова победа је победа оних које представља.

Када првосвештеник пита да ли је Исус Месија, Божји Син, Исус, упућује на текстове Псалам 110,1. и Данило 7,13.14. и каже: „Јесам; и видјешете Сина Човјечијега гдје седи с десне стране Силе и иде на облацима небескијем.“ (Марко 14,62) Дакле, Исус је Онај који нас представља на небеском суду. Он је већ поразио силе таме и дели своју победу са онима који долазе к Њему. Према томе, нема разлога за страх. Као што апостол Павле исправно каже: „Али у свему овоме побјеђујемо Онога ради који нас је љубио. Јер знам јамачно да ни смрт, ни живот, ни анђели, ни поглаварства, ни силе, ни садашње ни будуће, ни висина, ни дубина ни друга каква твар може нас раздвојити од љубави Божије која је у Христу Исусу Господу нашему.“ (Римљанима 8,37–39)

Погледајте како Данилово виђење тачно приказује историју, хиљадама година унапред. Како та чињеница треба да нам помогне да научимо да верујемо у сва Божја обећања везана за будућност?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Летимичан осврт на историју открива да је након пропасти Римског царства, која се догодила услед напада варвара са севера, римски бискуп искористио пораз три варварска племена и 538. године утврдио себе као једину власт у Риму. Он је у том процесу усвојио неколико институционалних и политичких функција у Римском царству. Из тога се издигло папство оденуто световном и религијском моћи, док га Наполеон није уклонио са тог положаја 1798. године. То није био крај Рима, већ само те посебне фазе прогонства. Папа не само да је тврдио да је Христов намесник, већ је увео неколико доктрина и обичаја који се супроте Библији. Чистилиште, покора, исповедање свештенику и промена заповести о светковању Суботе на светковање недеље спадају међу многе друге промене „времена и закона“ које је папство извршило.

„Човек није у стању да се својом снагом суочи с непријатељевим нападима. У хаљинама које су упрљане грехом, свестан своје кривице, он стоји пред Богом. Али Исус, наш Заступник, улаже свој успешни призив у корист оних који су својим покајањем и вером предали своје душе Њему на чување. Он заступа њихов случај и моћним доказом са Голготе побеђује њиховог тужитеља. Његова савршена послушност Божјем закону дала Му је сву власт и на Небу и на Земљи и Он од свог Оца захтева милост и помирење за грешног човека. Тужитељу своје браће Он изјављује: ‘Господ да те укори, сотоно! Ове сам откупио својом крвљу, то су главње истргнуте из огња’ А онима који се у вери ослањају на Њега, улива сигурност: ‘Види, узех с тебе безакоње твоје и обукох ти нове хаљине!’ (Захарија 3,4)“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 380; стр. 586.587. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Погледајте поново све карактеристике силе малог рога која се уздиже из четврте звери, Рима, и остаје њен део. Која се једина сила издигла из паганског Рима пре много векова и, поред тога што је прогонила Божји народ, постоји и данас? Зашто нам ово јасно утврђивање идентитета помаже да се заштитимо од нагађања о његовом идентитету, као и идеје да се мали рог односи на паганског грчког цара који је нестао са историјске сцене више од век и по пре првог Исусовог доласка? Како нас ова јасна обележја којима утврђујемо идентитет такође штите од веровања да је мали рог нека будућа сила која тек треба да се појави?

ОД ОКАЉАНОСТИ ДО ОЧИШЋЕЊА

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 8, Данило 2,38; 1. Мојсијева 11,4; 3. Мојсијева 16; Јеврејима 9,23–28.

Текст за памћење: „И рече ми: До двије тисуће и три стотине дана и ноћи; онда ће се Светиња очистити.“ (Данило 8,14)

Виђење забележено у 8. поглављу Књиге пророка Данила пророк је примио 548/547. године п. н. е. Оно даје значајна појашњења о суду о коме се говори у 7. поглављу. За разлику од виђења из 2. и 7. поглавља Књиге пророка Данила, виђење из 8. поглавља не говори више о Вавилону, већ о Медо-Персији, јер је Вавилон у то време слабио, а Персијанци настојали да замене Вавилон као следећа светска сила. Виђење из текста Данило 8 поклапа се са виђењем из 7. поглавља. У 8. поглављу мењају се језик и симболи јер је у самом средишту пажње очишћење небеског Светилишта на Дан помирења на Небу. Према томе, нарочит допринос 8. поглавља лежи у његовој усредсређености на аспекте небеског Светилишта. Док текст Данило 7 приказује небески суд и Сина Човечијег како прима царство, Данило 8 описује очишћење небеског Светилишта. Као што паралеле између ова два поглавља указују, очишћење небеског Светилишта описаног у 8. поглављу Књиге пророка Данила одговара призору суда из 7. поглавља.

ОВАН И ЈАРАЦ

Прочитајте: Данило 8. На шта се односи ово виђење и како се подудара са оним што је забележено у 2. и 7. поглављу Књиге пророка Данила?

Као и у 2. и 7. поглављу, овде је дато још једно виђење успона и падова светских царстава, мада другачијом врстом симболике. Ти симболи непосредно су повезани са Божјим светилиштем. У овом случају, симболи у виду овна и јарца користе се због своје повезаности са обредом који се на Дан помирења вршио у Светилишту, и који представља време суда за стари Израил. Овнови и јарчеви приносили су се као жртве у служби у Светилишту. Међутим, једино на Дан помирења помињу се заједно. Дакле, те две животиње изабране су с намером да упуте на Дан помирења, који је у средишту виђења.

Како се виђење развија, Данило види како ован боде у три различита правца: према западу, северу и југу (Данило 8,4). То троструко кретање наговештава ширење ове силе: „Ниједна звијер не могла се му одољети, и не бијаше никога ко би избавио од њега, него чињаше што хођаше, и осили“ (Данило 8,4). Према објашњењу анђела, ован са два рога представља Медо-Персијско царство (Данило 8,20), а три правца највероватније дословно су упућивала на три главне освојене територије ове светске силе.

Потом се јавља јарац са великим рогом, који представља Грчко царство под вођством Александра Великог (Данило 8,21). То што се јарац креће „а не дотицаше се земље“ (Данило 8,5) означава да се брзо креће. Овај симболички приказ указује на брзину Александровог освајања, који је у тексту Данило 7 представљен као крилати рис (леопард). Међутим, као што пророчанство указује, када јарац „осили, сломи се велики рог“ (Данило 8,8) и уместо њега расту четири рога, која се шире на четири стране света. Ово пророчанство се испуњава када Александар умире у Вавилону у јуну 323. године п. н. е. у тридесет и трећој години живота, а његово царство се дели између четири генерала.

Између текстова Данило 2,38. и Данило 8,20.21. именована су три од четири царства откривених у виђењима. Како ова невероватна чињеница потврђује исправност нашег тумачења тих пророчанстава?

Прочитајте пажљиво текст Данило 8,8–12. У ком правцу се креће мали рог и зашто је важно да то схватимо?

Након описа четири рога која се шире према четири ветра небеска, библијски текст каже да је из једног од њих изашао мали рог. Поставља се питање да ли овај рог/сила излази из једног од четири рога, који, као што смо видели у одељку од недеље, представљају четири генерала Александра Великог – или из једног од четири ветра небеска. Граматичка структура текста у оригиналном језику упућује да тај рог излази из једног од четири ветра небеска. А будући да се ова сила уздиже после Грчког царства и његова четири огранка, обично се сматра да је тај рог Рим, прво пагански, а затим папски. „Овај мали рог представља Рим у обе његове фазе, паганској и папској. Данило је прво видео Рим у паганској, царској фази, који војује против јеврејског народа и раних хришћана, а затим у његовој папској фази, која се наставља до наших дана и протеже се у будућност.“ (*The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, 4. свеска, стр. 841)

Према библијском тексту, мали рог прво се креће хоризонтално и „нарасте врло велик према југу и истоку и према Красној земљи“ (Данило 8,9). Та три правца одговарају трима великим областима које су пале под власт незнабожачког Рима.

Пошто мали рог постаје главни учесник у виђењу, његово вертикално кретање привлачи помну пажњу. У вези с тим, овај рог сасвим одговара малом рогу из поглавља Данило 7, као што показује следеће поређење: 1) оба рога су у почетку мала (Данило 7,8; Данило 8,9). 2) Касније оба рога постају велика (Данило 7,20; Данило 8,9). 3) Оба представљају силе које врше прогонство (Данило 7,21.25; Данило 8,10.24). 4) Оба уздижу себе и изговарају хулне речи (Данило 7,8.20.25; Данило 8,10.11.25). 5) Оба су се окомила на Божји народ (Данило 7,25; Данило 8,24). 6) Деловање оба рога означено је пророчким временом (Данило 7,25; Данило 8,13.14). 7) Оба досежу до последњег времена (Данило 7,25.26; Данило 8,17.19). 8) Оба се суочавају са натприродним уништењем (Данило 7,11.26; Данило 8,25). На крају, будући да мали рог из текста Данило 7 представља папство, вертикално кретање малог рога из 8. поглавља сигурно упућује на исту силу. Према томе, као и у 2. и 7. поглављу Књиге пророка Данила, коначна главна сила је Рим, и пагански и папски.

Прочитајте текст Данило 8,10–12. Каква је активност малог рога ту описана?

У тексту Данило 8,10. мали рог, у духовном смислу, покушава да понови напоре градитеља Вавилона (1. Мојсијева 11,4). Изрази „војске“ и „звезде“ у Старом завету могу да означавају Божји народ. Израиљ је назван војском Господњом (2. Мојсијева 12,41). Данило, такође, каже да Божји верни народ сија попут звезда (Данило 12,3). Ово очигледно није дослован напад на небеска тела, већ прогонство Божјег народа, чије је „живљење на небесима“ (Филибљанима 3,20). Иако је хиљаде хришћана било убијено од стране незнабожачких царева, средиште пажње сада је усмерено на активности малог рога у вертикалном правцу. Према томе, коначно испуњење овог пророчанства мора бити повезано са папским Римом и прогонствима која је вековима вршио.

Исто тако, текст Данило 8,11. говори о „Поглавару“, који се на другом месту у Књизи пророка Данила спомиње као „Помазаник Војвода“ (Данило 9,25), „Михаило, ваш Кнез“ (Данило 10,21) и „Михаило, велики Кнез“ (Данило 12,1). Тај израз ни на ког другог не може да се односи осим на Исуса Христа. Он је Кнез претходно споменуте „војске“ и наш Првосвештеник на Небу. Према томе, папство и верски систем који оно представља покушава да засени и преузме Исусову свештеничку улогу.

У тексту Данило 8,11. „свагдашња жртва“ спомиње се у вези са земаљским Светилиштем, означавајући различите и трајне аспекте обредних служби – укључујући жртве и посредовање. Управо се кроз ове службе прашта грешницима и решава питање греха у Шагору од састанка. Тај земаљски систем представља Христову посредничку службу у небеском Светилишту. Као што пророчанство предсказује, папство замењује Христово посредовање посредовањем свештеника. Помоћу таквог лажног богослужења, мали рог одузима Христу посредничку службу и симболички обара Христово светилиште.

„И обори истину на земљу, и што чињаше напредоваше му.“ (Данило 8,12) Исус себе назива Истином (Јован 14,6) и такође упућује на Божју реч као на истину (Јован 17,17). Супротно томе, папство забрањује превод Библије на народни језик, тумачење Библије ставља под ауторитет цркве, и уз Библију поставља традицију као врховно правило вере.

Шта нам ова лекција говори о томе колико је познавање библијске истине драгоцено и важно у поређењу са људским традицијама?

Прочитајте: Данило 8,14. Шта се догађа у овом стиху?

Након разорног напада рога, објављено је да ће се Светиња очистити. Да бисмо схватили ову поруку, морамо имати на уму да чишћење Светиње споменуто у тексту Данило 8,14. одговара призору суда приказаном у тексту Данило 7,9–14. Пошто се тај суд одиграва на Небу, значи да је и Светиња сигурно постављена на Небу. Дакле, док се у 7. поглављу Књиге пророка Данила приказује Божје деловање у стварима које се тичу људи и однос према њима из перспективе суда, Данило 8 описује исти догађај из перспективе Светиње.

Земаљско Светилиште било је обликовано према небеској слици и служило је да у општим цртама прикаже план спасења. Грешници су сваки дан приносили жртве у Светилишту у коме су им били опраштани признати греси, јер су греси, у одређеном смилу, преносени на Светињу. Као резултат тога, Светилиште се прљало. Према томе, периодични процес очишћења био је потребан да би се Светиња очистила од греха забележених у њој. У питању је био Дан очишћења и одржавао се једном годишње (видети: 3. Мојсијева 16).

Зашто је потребно очистити небеско Светилиште? Ако закључујемо по аналогiji, можемо рећи да се признати греси оних који су прихватили Исуса „преносе“ на небеско Светилиште, као што су се греси покајаних Израиљаца преносили на земаљско Светилиште. На земаљски Дан помирења, мноштво животиња бивало је усрђено, симболички представљајући Исусову будућу смрт, што је био начин на који су грешници могли да се одрже на Дан помирења.

Кад имамо у виду Дан помирења и очишћење Светиње на Земљи, схватамо да ће се утолико пре то догодити и на Дан помирења на Небу, када нас једино Христова крв буде довела кроз суд. Чишћење Светиње, описано у тексту Данило 8,14, небеска је слика земаљске службе чија главна порука гласи: као грешницима, Месијина крв је потребна да би нам греси били опроштени и да бисмо се одржали на суду.

Прочитајте: Јеврејима 9,23–28. Како ови стихови откривају истину о спасењу које имамо у Исусу кроз жртву коју је принео за нас?

ПРОРОЧКА САТНИЦА

Прочитајте: Данило 8,13. Какво питање се поставља у овом тексту и како нам помаже да схватимо одговор у следећем стиху?

Колико траје временско раздобље од 2300 вечери и јутара? Прво, морамо запазити да након што су Данилу у виђењу показани ован и јарац, после чега је уследило деловање малог рога и штета коју је мали рог нанео, виђење се у тексту Данило 8,13 претвара у питање. Овим питањем нарочито се показује занимање за то шта ће се догодити на крају пророчког периода, а не у току његовог трајања. Поред тога, такво раздобље не може бити ограничено само на трајање деловања малог рога, јер израз виђење укључује све, од слике овна до поступака малог рога. Дакле, мора да је реч о дугом раздобљу стварног историјског времена.

На питање: „Докле ће трајати та утвара?“ (ован [Медо-Персија], јарац [Грчка] и мали рог и његово деловање [Рим, пагански и папски]), друго небеско биће одговара: „До двије тисуће и три стотине дана и ноћи; онда ће се Светиња очистити.“ (Данило 8,14) Као што је већ речено, ово раздобље је дуго јер почиње у време Медо-Персијског царства и протеже се до времена Грчког царства и паганског и папског Рима, и траје хиљаде година. Према историцистичком тумачењу (видети 1. лекцију), ово пророчко раздобље треба рачунати на основу принципа дан за годину, што значи да 2300 вечери и јутара одговара временском распону од 2300 година. У супротном, 2300 дана износило би нешто више од шест година, што је изузетно кратко време за испуњење свих догађаја у виђењу. Отуда се овде мора применити начело дан за годину.

Текст Данило 8 не пружа информације које би нам омогућиле да одредимо почетак овог временског раздобља, на основу ког би се, наравно, утврдио и његов крај. Међутим, Данило 9 пружа ту кључну појединост (видети лекцију за следећу седмицу).

Две хиљаде и три стотине година овог пророчанства представља најдуже временско пророчанство у Библији. Размислите о томе: 2300 година! То је дугачак период, нарочито у поређењу с тим колики је наш животни век. Како нам ово поређење може помоћи да научимо да будемо стрпљиви кад је у питању Бог и наше очекивање последњих догађаја?

ЗА ДАЉЕ РАЗМИШЉАЊЕ

Следи табела у којој је сажето оно о чему смо проучавали у вези са смењивањем царстава описаним у 2, 7. и 8. поглављу Књиге пророка Данила. Шта нам то говори о чишћењу Светилишта?

Данило 2	Данило 7	Данило 8
Вавилон	Вавилон	-----
Медо-Персија	Медо-Персија	Медо-Персија
Грчка	Грчка	Грчка
Пагански Рим	Пагански Рим	Пагански Рим
Папски Рим	Папски Рим	Папски Рим
-----	Суд на Небу	Чишћење Светиње
Други долазак	Други долазак	Други долазак
Камен одваљен без руку	Свеци примају царство	Уништен без руку

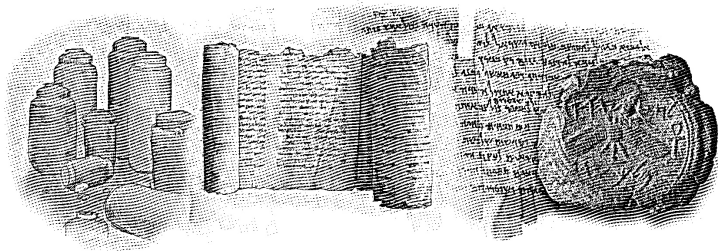
Као што видимо у табели, постоје одређене паралеле између поглавља. Не само да су народи паралелно приказани, већ се и приказ суда у тексту Данило 7 – који се јавља после 1260 година (538–1798) папског Рима, непосредно поклапа са чишћењем Светилишта, које се у Данилу 8 јавља такође после времена Рима. Укратко речено, небески суд у Данилу 7 – суд који води до краја света – исто је што и чишћење Светиње у тексту Данило 8. Овде су нам дата два различита описа исте ствари и оба се јављају после периода од 1260 година прогонства које је починила сила малог рога.

ЗА РАЗГОВОР:

- Како нам претходна табела показује да се чишћење Светиње, исто што и суд у Данилу 7, мора догодити нешто после испуњења пророчанства о 1260 година у вези с малим рогом, а опет, пре успостављања Божјег коначног царства?
- Пророчанство из 8. поглавља Књиге пророка Данила приказује историју као насилну и пуну зла. Две животиње, које симболички представљају два светска царства, боре се једна против друге (Данило 8,8–12). Сила малог рога која настаје после њих је сила која врши насиље и прогонство (Данило 8,23–25). Према томе, Писмо овде не покушава да омаловажи стварност патње у овом свету. Како нам то може помоћи да научимо да имамо поверење у Бога и Његову доброту упркос постојању зла које запажамо око себе?

ОД ПРИЗНАЊА ДО УТЕХЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 9, Јеремија 25,11.12; Јеремија 29,10; 2. О царевима 19,15–19; Матеј 5,16; Јаков 5,16.

Текст за памћење: „Господе, услиши, Господе, опрости, Господе, пази и учини, не часи, себе ради, Боже мој, јер је Твоје име призвано на овај град и на Твој народ.“ (Данило 9,19)

Девето поглавље књиге пророка Данила садржи једну од најснажнијих молитава у Библији. У кључним тренуцима у свом животу, Данило прибегава молитви да би се изборио са изазовима који су се нашли пред њим. Када су се Данило и његови пријатељи суочили са смрћу због тајанственог сна који је уснио незнабожачки цар, пророк приступа Богу у молитви (Данило 2). Када је према царском декрету било забрањено да се молитве упућују другим боговима осим цару, Данило је наставио да се свакодневно моли окренут према Јерусалиму (Данило 6). Према томе, када разматрамо молитву у тексту Данило 9, не заборавимо да виђење о 2300 вечери и јутара из 8. поглавља Књиге пророка Данила у великој мери утиче на пророка. Иако је пророчанство било појашњено у општим цртама, Данило не разуме временско раздобље споменуто у разговору два небеска бића: „До двије тисуће и три стотине дана и ноћи; онда ће се Светиња очистити.“ (Данило 8,14) Тек је у 9. поглављу пророку дата већа светлост и овог пута такође је у питању одговор на искрену молитву.

СРЕДИШЊЕ МЕСТО БОЖЈЕ РЕЧИ

Прочитајте: Данило 9,1.2. Данило каже „разумјех из књига“ пророчанство које тако пажљиво проучава. На коју библијску књигу или књиге мисли?

Када погледамо ову молитву, постаје јасно да проистиче из помног проучавања Божјег претходног откривења Мојсију и пророцима. Сазнавши из Јеремијиних списа да ће његово време заробљеништва трајати 70 година (видети: Јеремија 25,11.12; Јеремија 29,10), Данило схвата важност историјског тренутка у коме живи.

Имајмо на уму да Данило упућује молитву 539. године п. н. е., када Персијско царство ступа на место Вавилона. Скоро седамдесет година је протекло откако је Навуходоносор освојио Јерусалим и уништио Храм. Према томе, према Јеремијином пророчанству, Божји народ ускоро ће се вратити у своју домовину. Ослањајући се на Божју реч, Данило зна да ће се његовом народу догодити нешто важно и да ће се, као што Бог обећава у својој Речи, ропство у Вавилону ускоро окончати и Јевреји вратити у свој дом.

На основу проучавања Писма које му је доступно, Данило исто тако схвата колико су озбиљни греси његовог народа. Пошто су прекршили завет, угрозили су свој однос са Богом; неизбежна последица је, дакле, ропство (3. Мојсијева 26,14–45). Према томе, проучавање Божјег откривења омогућава Данилу да схвати време у коме се налази, као и важност да се моли Богу за народ.

Како се ближимо последњим данима земаљске историје, морамо више него икада да проучавамо Божју Реч и живимо у складу са њом. Само Писмо може да нам пружи меродавно објашњење света у коме живимо. Уосталом, Писмо даје извештај о великој борби између добра и зла, и тако открива да ће се људска историја завршити уништењем зла и успостављањем Божјег вечног царства. Што више проучавамо Писмо, боље можемо да разумемо савремене прилике у свету и наше место у њему, као и разлоге за наду у свету који је уопште не нуди.

Како нам Библија помаже да у одређеној мери схватимо свет који сам по себи, како се лако може учинити, уопште нема смисла?

МОЛБА ЗА БЛАГОДАТ

Прочитајте текст Данило 9,3–19. На основу чега Данило преклиње за милост?

У овој молитви треба нарочито да запазимо неколико појединости.

Прво, Данило нигде у својој молитви не тражи било какво објашњење за несреће које су задесиле јеврејски народ. Он зна зашто се то догодило. У великом делу молитве Данило лично наводи разлоге: „И не слушасмо гласа Господа Бога својега да ходимо по законима Његовијем, које нам је дао преко слугу својих пророка.“ (Данило 9,10) Последњи пут када Данило није нешто разумео било је на крају 8. поглавља Књиге пророка Данила, када каже да не схвата виђење о 2300 вечери и јутара (Данило 8,27).

Друга појединост је да ова молитва представља молбу за Божју благодат, Божју спремност да опрости свом народу чак и ако су грешили и чинили зло. У одређеном смислу, овде запажамо снажно ослањање на јеванђеље од стране грешних људи који немају својих заслуга, а који ипак траже благодат коју не заслужују и опроштење које нису зарадили. Зар то није положај у коме се свако од нас лично налази пред Богом?

Прочитајте текст Данило 9,18.19. Шта још Данило наводи као разлог да Господ услиши његову молитву?

Још један део Данилове молитве заслужује да буде споменут: молба да се прослави Божје име. Односно, молитва није упућена ради Данила лично или његовог народа, већ ради Бога (Данило 9,17–19). Другим речима, молба мора бити одобрена јер ће се тиме Божјем имену одати част.

Прочитајте: 2. О царевима 19,15–19. На које начине Језекијина молитва подсећа на Данилову? Шта текст Матеј 5,16. каже о томе како ми, такође, можемо прославити Бога?

ВРЕДНОСТ ПОСРЕДОВАЊА

Прочитајте: Данило 9,5–13. Шта је значајно у вези са чињеницом да Данило непрестано говори да смо „ми“ погрешили, укључујући на тај начин и себе у грехе који су на крају донели такву несрећу народу?

Данилова молитва само је једна међу другим значајним посредничким молитвама у Библији. Такве молитве додирују Божје срце, одбацујући суд и доносећи избављење од непријатеља. Када је Бог спреман да уништи цео јеврејски народ, Мојсијево посредовање зауставља Његову руку (2. Мојсијева 32,7–14; 4. Мојсијева 14,10–25). Чак и када велика суша прети да уништи земљу, Бог услишава Илијину молитву и излива кишу обнављајући земљу (1. О царевима 18).

Када се молимо за чланове породице, пријатеље и друге људе и прилике, Бог чује наше молитве и може да делује. Понекад је можда потребно више времена да молитва буде услишена, али можемо бити сигурни да Бог никада не заборавља потребе своје деце (видети: Јаков 5,16).

У овом случају, Данило има улогу посредника између Бога и народа. Проучавајући Писмо, пророк схвата како је његов народ постао грешан кршећи Божји закон и одбијајући да послуша Божје опомене. Према томе, увиђајући њихово очајно духовно стање, Данило се моли за исцељење и опроштење. Међутим, пророк се такође поистовећује са својим народом. Данило на одређени начин приказује Христову улогу као нашег посредника (Јован 17). Међутим, постоји коренита разлика: Христос је „без греха“ (Јеврејима 4,15) и зато није потребно да признаје лични грех или да приноси жртве за опроштење (Јеврејима 7,26.27). Међутим, Он се поистовећује на јединствени начин са грешницима: „Јер Онога који не знадијаше гријеха нас ради учини гријехом, да ми будемо правда Божија у Њему.“ (2. Коринћанима 5,21)

„Ако бисте сјединили све што је добро и свето и племенито и љубазно у човеку, а затим то представили Божјим анђелима као вид учествовања у спасењу људске душе или задобијања заслуга, предлог би био одбачен као издаја.“ (Елен Вајт, *Faith and Works*, стр. 24) Чему нас ове речи уче о нашој потреби за Посредником који ће посредовати за нас?

Данилова посредничка молитва обухвата два главна питања: грех народа и опустошење Јерусалима. Дакле, Божји одговор односи се на те две молбе. Кроз Месијино дело народ ће бити откупљен и Светилиште помазано. Међутим, те две посебне молбе услышене су на начин који превазилази непосредни историјски оквир Даниловог времена: дело Месије донеће добро целом људском роду.

Прочитајте текст Данило 9,21–27. Какво дело је требало извршити у раздобљу од 70 седмица? Зашто га само Исус може остварити?

---

1. „Да се сврши преступ.“ Јеврејска реч за „преступ“ (pеша') указује на намерне преступе потчињене особе у односу на надређену (на пример, Приче Соломунове 28,24). Ова реч такође се јавља у Библији у вези са отвореним човековим одбацивањем Бога (Језекиљ 2,3). Међутим захваљујући Исусовој крви побуна против Бога је угушена и људима се нуде заслуге које теку са Голготе.

2. „Да нестане греха.“ Овај глагол значи „запечатити“, а његов смисао у овом тексту јесте да је грех опроштен. Од пада, људски род не може да живи према Божјим мерилима, али Месија ће се постарати за наше погрешке.

3. „Да се очисти безакоње.“ Као што Павле каже: „Јер би воља Очи на да се у Њ усели сва пунина. И кроза Њ да примири све са собом, умиравши крвљу крста Његова, кроза Њ све, било на земљи или на небу.“ (Колошанима 1,19.20) Ово, такође, само Исус може да оствари.

4. „Да се доведе вечна правда.“ Христос је заузео наше место на крсту и тиме нам даровао блажено стање да будемо „прави“ пред Богом. Само вером можемо примити ту праведност која потиче од Бога.

5. „Да се запечати утвара и пророштво.“ Када је Христос понудио себе у жртву, старозаветна пророчанства која су указивала на Његово помириатељско дело била су запечаћена, односно испуњена.

6. „Да се помаже Свети над светима.“ Свети над светима који се овде спомиње није особа већ место. Та изјава се односи на почетак Христове посредничке службе у небеској Светињи (Јеврејима 8,1).

ПРОРОЧКИ КАЛЕНДАР

На крају виђења о 2300 вечери и јутара, пророк је жалостан јер га не разуме (Данило 8,27). Десет година касније, Гаврило помаже Данилу да „разумије“ виђење (Данило 9,23). Ово касније откривење пружа информацију која је недостајала и открива да ће се Месијино дело остварити на крају раздобља од 70 седмица. Према принципу дан за годину и предвиђеном току догађаја, 70 седмица мора бити схваћено као 490 година. Полазна тачка тог периода јесте заповест о обнови и поновној изградњи Јерусалима (Данило 9,25). Тај налог издаје цар Артаксеркс 457. године п. н. е. Он омогућава Јеврејима да под Јездриним вођством поново изграде Јерусалим (Јездра 7). Према библијском тексту, 70 седмица је „одређено“ или „одсечено“. То указује да је временско раздобље од 490 година одсечено од дужег временског периода, односно од 2300 година, одређеног у 8. поглављу. Из тога следи да 2300 година и 490 година имају исту полазну тачку, 457. годину п. н. е.

Пророчанство о 70 седмица подељено је на три дела: 7 седмица, 62 седмице и седамдесету седмицу.

Седам седмица (49 година) највероватније се односи на време у току ког ће Јерусалим бити обновљен. После ових 7 седмица, уследиће 62 седмице (434 године) које ће довести до „Помазаника Војводе“ (Данило 9,25). Дакле, 483 године после Артаксерксовог прогласа, односно 27. године, Исус Месија се крштава и бива помазан Светим Духом за своју месијанску службу.

У току 70. седмице уследиће други важни догађаји: 1) „Погубљен ће бити Помазаник“ (Данило 9,26), што се односи на Христову смрт. 2) Месија „утврдиће завјет с многима за седмицу дана“ (Данило 9,27). Реч је о посебној мисији коју ће Исус и апостоли извршити међу јеврејским народом. Оствариће се у време последње „седмице“, од 27. до 34. године. 3) „А у половину седмице укинуће жртву и принос“ (Данило 9,27). Три и по године после Исусовог крштења (односно, у средини седмице), Он окончава жртвени систем – у смислу да нема више пророчки значај – приносећи себе као последњу и савршену жртву Новог завета, укидајући потребу за даљим животињским жртвама. Последња седмица пророчанства о 70 седмица завршава се 34. године, када Стефан бива каменован, а еванђеоска порука почиње да досеже не само до Јевреја, већ и до незнабожаца.

Прочитајте текст Данило 9,24–27. Чак и усред велике наде и обећања о Месији, читамо о насиљу, рату и уништењу. Како нас то може уверити да усред несрећа у животу и даље постоји нада?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Следи табела у којој је објашњено како је пророчанство о 70 седмица у тексту Данило 9,24–27 повезано са пророчанством о 2300 година из текста Данило 8,14. и како представља његову полазну тачку. Ако рачунамо 2300 година од 457 године п. н. е. (сетимо се да избришемо непостојећу нулту годину), добијамо 1844. годину; или, уколико рачунате преосталих 1810 година од 34. године (2300 мање првих 490 година), такође добијате 1844. годину. Према томе, очишћење Светиње из текста Данило 8,14. започиње 1844. године.

Запазите и како се 1844. уклапа са оним што смо видели у 7. и 8. поглављу Књиге пророка Данила. Односно, суд из 7. поглавља, што је исто што и очишћење Светиње у 8. поглављу (погледајте лекције из последње две седмице), јавља се после 1260 година прогонства (Данило 7,25), а пре Другог Исусовог доласка и успостављања Његовог вечног царства.

Пророчанство о 2300 година

490 година	1810 година
457. година п. н. е.	34. година 1844. година

ЗА РАЗМИШЉАЊЕ:

- Проучаваоци Библије су говорили, и то с правом, да су пророчанства о 2300 дана и 70 седмица једно те исто пророчанство. Зашто то сматрају? Какав доказ можете пронаћи да поткрепите ову тврдњу?
- Шта можемо научити из Данилове посредничке молитве, а што нам може помоћи у нашем посредничком молитвеном животу?
- Христова жртва принета за нас је наша једина нада. Како нам та чињеница може помоћи да останемо понизни и, што је још важније, да волимо друге и да им праштамо? Шта нам говори текст Лука 7,40–47?
- Запазите како је Писмо у средишту Данилове молитве и наде. Уосталом, народ је био немилосрдно поражен, људи протерани, земља опустошена, главни град уништен. Па ипак, он има наду да ће се упркос свему томе народ вратити у свој дом. Одакле бисмо црпили овакву наду осим из Библије и Божјих обећања која су у њој записана? Шта то треба да нам каже о нади коју такође можемо добити из обећања у Речи?

ОД БОРБЕ ДО ПОБЕДЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Ефесцима 6,12; Данило 10; Јездра 4,1–5; Исус Навин 5,13–15; Откривење 1,12–18; Колошанима 2,15; Римљанима 8,37–39.

Текст за памћење: „Не бој се, мили човјече; мир да ти је, охрабри се, охрабри се!“ (Данило 10,19)

Десето поглавље Књиге пророка Данила упознаје нас са последњим Даниловим виђењем, које се наставља у 11. и 12. поглављу. На почетку поглавља речено је да се то виђење односи на „велике ствари“ (велики сукоб) (Данило 10,1). Док 11. поглавље Књиге пророка Данила износи одређене појединости о овом сукобу, текст Данило 10 показује његову духовну страну и открива да иза призора земаљских борби бесни духовни сукоб космичких размера. Док будемо проучавали ово поглавље, видећемо да се у тај космички сукоб укључујемо када се молимо на начин који има дубоке последице. Међутим, у тим борбама нисмо сами; Исус води битку против сотоне у наше име. Научићемо да се коначна борба у коју смо укључени не води против земаљских, људских сила, већ сила таме.

Као што је апостол Павле рекао вековима након Данила: „Јер ваш рат није с крвљу и с тијелом, него с поглаварима и властима, и с управитељима таме овога свијета, с духовима пакости испод неба.“ (Ефесцима 6,12) Коначно, наш успех у сукобу почива на Исусу Христу, који је лично поразио сотону на крсту.

Прочитајте текст Данило 10,1–3. Шта Данило поново чини?

Данило не наводи разлоге дугог периода жалости. Међутим, такво усрдно посредовање највероватније је подстакнуто приликама у којима су се нашли Јевреји, који су се управо вратили из Вавилона у Палестину.

Прочитајте: Јездра 4,1–5. Са каквим се изазовима Јевреји суочавају после повратка?

Из текста Јездра 4,1–5 сазнајемо да се Јевреји у том тренутку, док покушавају да обнове Храм, суочавају са снажним противљењем. Самарјани шаљу лажне извештаје у персијски двор, наводећи цара да заустави радове на изградњи. С обзиром на такву кризу, Данило три седмице моли Бога да утиче на Кира да дозволи да се радови наставе.

У том тренутку, Данило вероватно има близу деведесет година. Он не мисли на себе, већ на свој народ и изазове с којима се суочавају. Он три пуне седмице истрајава у молитви пре него што прима одговор од Бога. За то време пророк се скромно храни, уздржавајући се од угодних јела и мазања уљем. Он је потуно незаинтересован за своју удобност и изглед, већ је дубоко забринут за добробит својих сународника Јевреја у Јерусалиму хиљадама километара далеко.

Док посматрамо Данилов молитвени живот, можемо научити вредне поуке. Прво, треба да истрајемо у молитви, чак и када наше молитве нису одмах услышене. Друго, треба да посветимо време да се молимо за друге. Има нечег посебног у посредничкој молитви. Не заборавите да „Господ поврати што бјеше узето Јову пошто се помоли за пријатеље своје“ (О Јову 42,10). Треће, молитва наводи Бога да учини нешто конкретно и стварно. Молимо се зато увек, упућујемо различите молитве. Суочени са неподношљивим искушењима, великим потешкоћама и огромним изазовима, предајмо своје терете Богу у молитви (Ефесцима 6,18).

Прочитајте текст Данило 10,12. Шта овај стих говори о молитви као објективном искуству које Бога покреће да учини нешто, пре него као о субјективном искуству захваљујући ком се осећамо добро кад је о Богу реч?

Прочитајте: Данило 10,4–9. Шта се у овом тексту догађа Данилу?

Док Данило описује своје искуство, једва да можемо да замислимо изузетну лепоту призора који види. Та људска прилика (Данило 10,5,6) личи на „Сина Човечијег“ приказаног у виђењу о небеском суду (Данило 7,13). Његова ланена одећа подсећа на свештеничку одећу (3. Мојсијева 16,4), што ову особу пореди са „Поглаварем војске“ приказаном у вези са небеским Светилиштем (Данило 8). Злато је такође повезано са свештеничким хаљинама као знак царског достојанства. На крају, поређење ове личности са муњом, ватром, бронзом и снажним гласом приказује га као натприродно биће. У питању је неко ко је обдарен свештеничким, царским и војним одликама. Ова особа такође има занимљиве сличности са небеским бићем које се јавља Исусу Навину непосредно пре освајања Јерихона (Исус Навин 5,13.14). У виђењу, Исус Навин види „Војводу војске Господње“. Занимљиво је то што је јеврејска реч преведена као „војвода“ (*sar*) иста реч преведена као „кнез“ која се у тексту Данило 10,21 односи на Михаила. Међутим, већа подударност јавља се између Књиге пророка Данила и Јовановог Откривења.

Какве сличности проналазимо између Даниловог виђења Бога у тексту Данило 10 и оних из текстова Исус Навин 5,13–15. и Откривење 1,12–18?

Према Даниловим речима, они који су поред њега уплашени су, а сам Данило, слаб и немоћан, пада на земљу. Манифестација Божјег присуства просто га савладава. Ипак, какви год да су његови тренутни страхови, Данилово виђење показује да Бог управља историјом. Заиста, како се виђење одвија, видећемо да Бог Данилу открива општи преглед људске историје од времена пророка до успостављања Божјег царства (Данило 11. и 12).

Ако Господ, као што стално изнова видимо у Књизи пророка Данила, може да управља људском историјом, шта Он може учинити у нашем личном животу?

Прочитајте текст Данило 10,10–19. Шта се догађа сваки пут када анђео додирне Данила?

Преплављен сјајем божанске светлости, пророк пада ничице. Тада долази анђео да га дотакне и утеши. Док читамо извештај, запитите да анђео дотиче Данила три пута.

Први додир оспособљава пророка да устане и чује речи утехе које долазе са Неба: „Не бој се, Данило, јер првога дана кад си управио срце своје да разумијеваш и да мучиш себе пред Богом својим, услишене бише ријечи твоје, и ја дођох због твојих ријечи.“ (Данило 10,12) Данилова молитва покренула је небеса. За нас то представља сигурност да Бог чује наше молитве, што је велика утеха у тренуцима невоље.

Други додир оспособљава Данила да говори. Пророк излива своје речи пред Господом, изражавајући своја осећања и страх: „Господару мој, од ове утваре навалише моји болови на мене и нема снаге у мени. А како може слуга мојега господара говорити с господарем мојим? Јер од овога часа у мени нестало снаге и ни дихање не оста у мени.“ (Данило 10,16.17) Дакле, Бог не само да нам се обраћа; Он жели да му кажемо своја осећања, потребе и тежње.

Трећи додир доноси му снагу. Када Данило увиђа своју недостојност, анђео га додирује и теши Божјим миром: „Не бој се, мили човјече; мир да ти је, охрабри се, охрабри се.“ (Данило 10,19) Не заборавите да је анђео послат Данилу као одговор на његову молитву, да му пружи разумевање и увид у одређена питања. Другим речима, виђење које следи у 11. поглављу охрабриће Данила као одговор на његово туговање и размишљање о тренутним приликама у Јерусалиму. Када је Бог на нашој страни, можемо имати мир чак и када се суочимо са недаћама. Његов додир пун љубави оспособљава нас да гледамо у будућност испуњени надом.

„Небо може бити веома близу и нама у нашој свакидашњици.“
(Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 28; стр. 48. оригинал) **Колико често размишљате о томе колико су Небо и Земља тесно повезани? Како можете да живите другачије уколико ову истину сачувате у свом срцу и уму?**

Прочитајте: Данило 10,20.21. Шта је у овом тексту откривено Данилу?

Небески гласник помера завесу и открива Данилу космички рат који се одвија иза призора људске историје. Чим Данило започиње молитву, духовна битка почиње да се води између Неба и Земље. Небеска бића започела су борбу са персијским царем да дозволи Јеврејима да наставе обнову Храма. Из уводног дела 10. поглавља Књиге пророка Данила сазнајемо да је персијски цар Кир. Међутим, сам цар не може да пружи значајан отпор небеском бићу. То указује да иза људског цара стоји духовна сила која подстрекава Кира да заустави Јевреје у обнови Храма.

Сличне прилике владају у 28. поглављу Књиге пророка Језекиља, у коме цар тирски представља сотону, духовну силу која се крије иза цара тога града. Према томе, не треба да нас изненади што персијски цареви против којих Михаило долази да се бори укључују сотону и његове анђеле. То показује да поред људског противљења обнови Храма у Јерусалиму постоји слично противљење у духовном царству.

Прочитајте: Данило 10,13. Каква је битка овде описана?

„Док се сотона трудио да утиче на највише власти у Медо–Персијском царству да постану несклоне према Божјем народу, анђели су деловали у корист прогнанника. Био је то сукоб у који се укључило цело Небо. Преко пророка Данила добили смо увид у ту тешку битку између сила добра и сила зла. Анђео Гаврило три седмице рвао се са силама таме, трудећи се да поништи утицаје који су деловали на Киров ум; и пре него што се овај сукоб завршио, Христос је дошао да лично помогне Гаврилу. Сам Гаврило изјављује: ‘Али, кнез царства персијскога стаја ми насупрот двадесет и један дан; али, гле, Михаило, један од првих кнезова, дође ми у помоћ; тако ја остах онде код царева персијских.’ (Данило 10,13) Све што је Небо могло да учини за Божји народ, било је учињено. Победа је коначно била постигнута; силе непријатеља биле су задржаване за време свих дана Кирове владавине и за време свих дана владавине његовог сина Камбиза, који је владао око седам и по година.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 370; стр. 571.572. оригинал)

КНЕЗ ПОБЕДНИК

Најистакнутија личност у Књизи пророка Данила јесте особа која се у почетку назива „Син Човечији“ (Данило 7,13) или „Поглавар војске“ (Данило 8,11). На крају сазнајемо да му је име Михаило (Данило 10,12), што значи „Ко је као Бог?“. Он долази да помогне Гаврилу у сукобу са персијским царем (Данило 10,13). Анђео упућује на ово небеско биће као на „Михаила, Кнеза нашега“ (Данило 10,21), наиме, Кнеза Божјег народа. Михаило се јавља касније у Књизи пророка Данила као Онај који брани Божји народ (Данило 12,1). Из 9. поглавља Посланице Јудине сазнајемо да се Михаило, кога називају и арханђел, бори против сотоне и васкрсава Мојсија. Текст Откривење 12,7 открива да је Михаило вођа небеске војске која ће поразити сотону и његове пале анђеле. Према томе, Михаило није нико други до Исус Христос. Као што Персијско царство има свог врховног заповедника, духовну силу која се крије иза човека који има улогу вође, тако Божји народ има свог Врховног Заповедника Михаила, који ступа у борбу и побеђује у космичком рату у њихову корист.

Прочитајте: Колошанима 2,15. Како је Исус остварио победу у космичком сукобу?

Када се суочавамо са силама зла, можемо имати веру у Исуса нашег Победника. Он побеђује сотону у почетку своје јавне службе. У току свог земаљског живота, Он побеђује сотону у пустињи када је изложен искушењима, Он се бори против демонских хорди и ослобађа народ од силе таме. Исус је поразио зло чак и када је било скривено иза Петровог покушаја да Га одврати од наставка путовања према Голготи. У свом последњем обраћању ученицима, Исус говори о својој скорој смрти као бици која ће достићи врхунац у одлучујућој победи над сотоном: „Суд је овоме свијету; сад ће бити истјеран кнез овога свијета напоље. И кад Ја будем подигнут од земље, све ћу привући к Себи.“ (Јован 12,31.32)

Понекад када погледамо око себе, прилике заиста изгледају лоше. Насиље, неморалност, поквареност и болести свуда владају. Непријатељ, који није од меса и крви, сурово нас напада са свих страна. Али, ма колико тешке биле наше борбе, Исус се бори за нас и стоји као наш Кнез и Првосвештеник у небеском Светилишту.

Прочитајте текст Римљанима 8,37–39. Како можемо дати обећање да ћемо стицати стварна искуства у свом хришћанском животу?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Анђео Гаврило три седмице рвао се са силама таме, трудећи се да поништи утицаје који су деловали на Киров ум... Све што је Небо могло да учини за Божји народ, било је учињено. Победа је коначно била постигнута; силе непријатеља биле су задржаване за време свих дана Кирове владавине и за време свих дана владавине његовог сина Камбиза.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 370; стр. 572. оригинал)

„Какву је велику част Величанство Неба указало Данилу! Он умирује свог уздрхталог слугу и уверава га да је његова молитва услишена на Небу. Као одговор на ту усрдну молитву, анђео Гаврило је био послан да утиче на срце персијског владара. Монарх се одупирао утицају Божјег Духа три седмице док се Данило молио и постио, али је Кнез Неба, Арханђел, Михаило, био послан да преокрене срце тврдовратог цара и да га наведе да предузме неке одлучне кораке и тако услиши Данилову молитву.“ (Елен Вајт, *The Sanctified Life*, стр. 51)

ЗА РАЗГОВОР:

- Иако нисмо први људи у хришћанској историји који увиђају ову истину, као адвентистички хришћани ми смо снажни заступници мотива „велике борбе“ или идеје да је читав универзум део епске борбе између Христа и сотоне. Ми верујемо да је свако људско биће укључено у ту борбу. Други, чак и световни људи, говоре о постојању неке врсте борбе у коју смо сви укључени. Какво је ваше иксутво кад је реч о великој борби? Како се она испољава у вашем животу? Шта сте научили, а што може помоћи и другима у тој борби?
- Прочитајте: Ефесцима 6,10–18. Запазите очигледне војне слике које Павле користи. Каква „упутства за битку“ су овде дата за нас који учествујемо у великој борби?
- У тексту Данило 10,11 Данила по други пут (видети: Данило 9,23) називају *hamudot* или мио. Шта нам то говори о тесној повезаности, чак и емоционалној повезаности, између Неба и Земље? Размислите колико је ова стварност коренито другачија када се упореди са уобичајеним атеистичким гледиштем великог дела савременог света. Какву наду нам нуди библијско гледиште, какво видимо у овом извештају о Данилу?

ОД СЕВЕРА И ЈУГА ДО КРАСНЕ ЗЕМЉЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 11; Данило 8,3–8.20–22; Исаија 46,9.10; Данило 8,9.23; Матеј 27,33–50.

Текст за памћење: „И од разумнијех ће пасти неки да би се окушали и очистили и убијели до рока, јер ће бити још рок.“ (Данило 11,35)

На почетку овог изазовног поглавља треба нагласити неколико појединости. Прво, Данило 11 поклапа се са претходним општим прегледом пророчанстава у Књизи пророка Данила. Као и у 2, 7, 8. и 9. поглављу пророчка порука протеже се од времена пророка до последњег времена. Друго, спомиње се смењивање светских сила које често угњетавају Божји народ. Треће, срећан крај представља врхунац сваког пророчанства. У 2. поглављу камен уништава лик; у 7. Син Човечији прима царство; а у 8. и 9. поглављу небеско Светилиште се чисти захваљујући Месијиној служби.

Према томе, 11. поглавље обухвата три основне појединости. Прво, почиње извештајем о персијским царевима и говори о њиховим судбинама и последњем времену, када северни цар напада Божју свету гору. Друго, описан је низ битака између северног и јужног цара и њихов утицај на Божји народ. Треће, завршава се срећним крајем када се северни цар суочава са смрћу код „Красне свете горе“ (Данило 11,45). Овакав позитиван завршетак означава крај зла и успостављање Божјег вечног царства.

ПРОРОЧАНСТВА О ПЕРСИЈИ И ГРЧКОЈ

Прочитајте: Данило 11,1–4. Шта нас у овом тексту подсећа на нека претходна пророчанства из Књиге пророка Данила?

Гаврило говори Данилу да ће три цара настати у Персији. За њима ће се појавити четврти цар, који ће бити најбогатији од свих и који ће настојати да изазове Грке. После Кира, три узастопна цара владају над Персијом: Камбиз (530–522. п. н. е.), лажни Смердис (522.п. н. е.) и Дарије I (522–486. п. н. е.). Четврти цар је Ксеркс, који се спомиње у књизи о Јестири као Асвир. Он је веома богат (Јестира 1,1–7) и припрема велику војску за напад на Грчку, као што је предвиђено у пророчанству. Међутим, упркос његовој моћи, бива одбијен од стране мање војске храбрих грчких војника.

Није тешко препознати Александра Великог као моћног цара који се јавља у тексту Данило 11,3, који постаје апсолутни владар старог света. Умро је у 33. години живота не остављајући иза себе наследника који ће управљати царством. Тада је царство подељено између четири генерала: Селеук влада Сиријом и Месопотамијом, Птоломеј Египтом, Лизимах Тракијом и деловима Мале Азије, Ксандер Македонијом и Грчком.

Упоредите следеће текстове: Данило 11,2–4; Данило 8,3–8.20–22. Како ови текстови заједно помажу да препознамо Александра Великог као оног ко поседује моћ?

Шта можемо сазнати из овог низа имена, датума, места и историјских догађаја? Прво, сазнајемо да је пророчанство испуњено као што је предсказао божански гласник. Божја реч никада не грешити. Друго, Бог је Господ историје. Можемо стећи утисак да је смењивање политичких сила, вођа и царстава покренуто амбицијом различитих царева, диктатора и политичара. Међутим, Библија открива да Бог у коначном смислу управља у свему и да ће покретати точак историје према свом божанском плану, који ће на крају довести до искорењивања зла и успостављања Божјег вечног царства.

Прочитајте: Данило 11,5–14. Шта се догађа у овом тексту?

Након смрти Александра Великог, велико Грчко царство било је подељено између четири генерала. Двојица од њих – Селеук у Сирији (север) и Птоломеј у Египту (југ) – основали су династије које су се међусобно бориле око управљања земљом.

Већина проучаваоца Библије схвата да се ратови између северног и јужног цара проречени у тексту Данило 11,5–14 односе на многе битке у које су биле укључене те две династије. Према пророчанству, две династије покушаће да се уједине браком, али тај савез кратко ће трајати (Данило 11,6). Историјски извори нас извештавају да је Антиох II Тео (261–246. п. н. е.), унук Селеука I, оженио Беренику, кћер египатског цара Птоломеја II Филадельфа. Међутим, тај договор није дуго трајао, и сукоб који је непосредно обухватао Божји народ ускоро се наставио. Према томе, Данило 11 говори о неким важним догађајима који ће утицати на живот Божјег народа у вековима након што пророк Данило напусти поприште догађаја.

Можемо поставити питање зашто Господ унапред открива све те појединости о ратовима који обухватају царства што се у том делу света боре за превласт. Разлог је једноставан: ти ратови утичу на Божји народ. Зато Господ унапред објављује многе изазове с којима ће се Његов народ суочити у годинама које следе. Такође, Бог је Господ историје, и када упоредимо пророчки извештај са историјским догађајима, поново можемо видети да се пророчка реч извршава како је предсказано. Бог који прориче смењивање ових хеленистичких царстава која се међусобно боре је Бог који зна будућност. Он је достојан нашег поверења и вере. Он је велик Бог, а не идол кога је створила људска машта. Он не само да усмерава ток историјских догађаја, већ исто тако може да усмерава наш живот ако Му то дозволимо.

Прочитајте текст Исаија 46,9.10. У којој мери основну хришћанску теологију налазимо у ова два стиха, и какву узвишену наду можемо извући из њих? Помислите колико би страشان био 10. стих да Бог није добар и пун љубави, већ осветљубив и зао.

РИМ И КНЕЗ ЗАВЕТА

Прочитајте: Данило 11,16–28. Иако је текст тежак, које слике проналазите у овом тексту а можете их пронаћи и на још неким местима у Књизи пророка Данила?

Преношење моћи са хеленистичких царева на пагански Рим приказан је у тексту Данило 11,16: „И онај дошав на њ чиниће што хоће, и неће бити никога да му се опре; и оставиће се у Красној Земљи, коју ће потрти својом руком.“ Красна Земља је Јерусалим, место у ком је живео стари Израил, а нова сила која преузима ову област је пагански Рим. Исти догађај је, такође, представљен хоризонталним ширењем малог рога, који долази до Красне Земље (Данило 8,9). Према томе, јасно је да је сила која влада светом у том тренутку пагански Рим.

Неке додатне чињенице у библијском тексту појачавају ово опажање. На пример, „онај који намеће порез“ мора се односити на Цезара Августа. Управо је у време његове владавине Исус рођен, а Марија и Јосиф путују у Витлејем ради пописа (Данило 11,20). Такође, према пророчанству, овог владара наследиће „незнатан човек“ (Данило 11,21). Како историја показује, Августа је наследио Тиберије, усвојен Августов син. Тиберије је познат по томе што је био ексцентрична и подла особа.

Што је најважније, према библијском тексту, у време Тиберијеове владавине „кнез с којим је учинио вјеру“ биће разбијен (Данило 11,22). Ово јасно указује на распеће Христа, кога такође називају „Помазаник Војвода“ („Помазаник кнез“) (Данило 9,25; видети: Матеј 27,33–50), јер је Он усмрћен у време Тиберијеове владавине. Упућивање на Исуса у овом тексту као на „кнеза с којим је учинио веру“ снажан је показатељ тока историјских догађаја, поново дајући читаоцима моћан доказ о Божјем задивљујућем познавању будућности. Бог је био у праву у вези са свим што се претходно догодило у пророчанствима, тако да Му можемо у потпуности веровати кад је реч о томе шта ће се догодити у будућности.

Усред свих политичких и историјских догађаја, у тим стиховима открива се Исус из Назарета, „кнез с којим је учинио вјеру“. Како нам то показује да Исус упркос свим превратима и политичким сплеткама остаје главна личност у Писму?

Прочитајте: Данило 11,29–39. Која се то сила уздиже после паганског Рима?

Текст Данило 11,29–39 односи се на нови систем моћи. Иако се овај систем надовезује на паганско Римско царство и наслеђује одређене особине свог претече, истовремено се и разликује у појединим аспектима. Библијски текст каже да „други пут неће бити као први пут“ (Данило 11,29). Ако погледамо даље, увиђамо да се понаша као верска сила. Своје нападе углавном усмерава на Бога и Његов народ. Осврнимо се на неке поступке тог цара.

Прво, „разљутиће се на свети завјет“ (Данило 11,30). Тај текст сигурно упућује на Божји завет спасења, коме се цар супротставља.

Друго, овај цар створиће снаге које ће „оскврнити светињу“ и укинути „жртву свагдашњу“ (Данило 11,31). Запазили смо у 8. поглављу Књиге пророка Данила да мали рог обара темеље Божјег „Светилишта“ и да узима „свагдашњу жртву“ (Данило 8,11). Ово се мора схватити као духовни напад на Христову службу у небеском Светилишту.

Треће, као последица напада на Светилиште, та сила поставиће „гнуособу пустошну“ у Божјем храму. Упоредан израз „отпад пустошни“ указује на дела отпадништва и побуне од стране малог рога (Данило 8,13).

Четврто, ова сила прогони Божји народ: „И од разумнијех ће пасти неки да би се окушали и очистили и убијелили до рока.“ (Данило 11,35) Ово нас подсећа да је мали рог збацио неке од војске и од звезда и погазио их (Данило 8,10; упоредите: Данило 7,25).

Пето, овај цар „подигнуће се и узвисиће се изнад свакога бога, и чудно ће говорити на Бога над боговима“ (Данило 11,36). Не изненађује што и мали рог такође говори „велике ствари“ (Данило 7,8), чак и против Бога (Данило 7,25).

И друге сличности бисмо могли поменути, узимајући у обзир текст који смо читали у 7. и 8. поглављу Књиге пророка Данила, али ко представља ту силу и зашто је толико важно, упркос друштвеним притисцима, да чврсто останемо при томе ко је она?

Прочитајте: Данило 11,40–45. Шта се овде догађа?

Следећи изрази помажу нам да схватимо овај текст:

Последње време: Израз „последње време“ јавља се само у Књизи пророка Данила (Данило 8,17; Данило 11,35.40; Данило 12,4.9). Проучавање Данилових пророчанстава указује да се последње време протеже од пада папства 1798. године до васкрсења мртвих (Данило 12,2).

Северни цар: Ово име прво у географском смислу означава Селеукидску династију, али се затим односи на пагански и коначно на папски Рим. Као такво, не описује географску локацију, већ духовног непријатеља Божјег народа. Поред тога, треба исто тако запазити да северни цар представља имитацију правог Бога, који је у Библији симболички повезан са севером (Исаија 14,13).

Јужни цар: Ово име на почетку означава Птоломејску династију у Египту, југ Свете земље. Међутим, како се пророчанство одвија, поприма теолошку димензију, и поједини библијски научници повезују га са безбоштвом. Као што Елен Вајт, коментаришући то што се у тексту Откривење 11,8 спомиње Египат, каже: „То је био израз очигледног безбоштва.“ (*Велика борба*, стр. 242; стр. 269. оригинал)

Красна света гора: У старозаветна времена овај израз односио се на Сион, престоницу и срце Израиља, који је географски смештен у Обећаној земљи. После крста, Божји народ више се не одређује према етничкој припадности и географском положају. Према томе, света гора мора бити симболичко обележје Божјег народа раширеног свуда у свету.

Дакле, можда догађаје можемо протумачити на следећи начин:

1) Јужни цар напада северног цара: Француска револуција покушала је да укине религију и порази папство, али није успела у томе. 2) Северни цар напада и побеђује јужног цара: верске силе предвођене папством и његовим савезницима ће на крају надвладати силе безбоштва и оформити коалицију са пораженим непријатељем. 3) Едом, Моав и истакнути људи Амона ће побећи: неки од оних који се нису убрајали у Божји прави народ придружиће се стаду у последњем часу. 4) Северни цар припрема напад на Свету гору, али долази његов крај: силе зла су уништене и Божје царство успостављено.

Како можемо извући утеху из сазнања да ће на крају Бог и Његов народ изаћи као победници?

Занимљиво је да је у вези са текстом Данило 11,29–39 Мартин Лутер поистоветио гнусобу пустошну из текста Данило 11,31 са папством и његовим учењима и праксом. Према томе, повезаност 11. поглавља Књиге пророка Данила са 7. и 8. подржава гледиште Лутера и многих других протестантских коментатора да институција папства и његова учења представљају испуњење ових пророчанстава у историји. У вези с тим, Елен Вајт каже: „Ниједној цркви у оквирима римске власти није било препуштено да несметано ужива слободу савести. Чим је стекло власт, папство је пружило руке да скрши све који су одбијали да признају његову превласт, и тако су се једна за другом цркве покоравале његовој моћи.“ (*Велика борба*, стр. 54; стр. 62. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Како можемо бити осетљиви према осећањима других, а ипак не угрожавати оно што Библија учи о улози Рима у последњим данима?
- Текст Данило 11,33. гласи: „И разумни у народу научиће многе, и падаће од мача и огња, ропства и грабежа много времена.“ Шта те речи говоре о судбини појединих припадника Божјег верног народа? Шта текст, такође, каже о томе шта овај верни народ чини пре него што буде мучен? Каква порука се у томе крије за нас данас?
- Текст Данило 11,36. гласи: „И тај ће цар чинити што хоће, и подигнуће се и узвисиће се изнад свакога бога, и чудно ће говорити на Бога над боговима, и биће срећан докле се не сврши гњев, јер ће се извршити што је одређено.“ На шта и на кога вас овај текст подсећа? (Видети: Исаија 14,12–17; 2. Солуњанима 2,1–4)
- У стиховима Данило 11,27.29.35. користи се израз *lammo' ed* или у „одређено време“. Шта нам тај израз поново говори о Божјем управљању историјом?

ОД ПРАХА ЗЕМАЉСКОГ ДО ЗВЕЗДА

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 12; Римљанима 8,34; Лука 10,20; Римљанима 8,18; Јеврејима 2,14.15; Јован 14,29; Откривење 11,3.

Текст за памћење: „И разумни ће се сјати као свјетлост небеска, и који многе приведоше к правди, као звијезде вазда и довијека.“ (Данило 12,3)

Књига пророка Данила започиње извештајем о Навуходоносору који осваја Јудеју и води заробљенике у Вавилон; насупрот томе, књига се завршава извештајем о Михаилу који устаје да ослободи Божји народ из Вавилона последњег времена. Односно, као што је приказано кроз целу Књигу пророка Данила, на крају, самом крају, Бог све окончава у корист свога народа.

Као што смо видели, Данило и његови другови остају верни Богу и показују неупоредиву мудрост усред искушења и изазова у изгнанству. Слично томе, када се суочи са невољама, Божји народ последњег времена такође ће остати веран, нарочито у „жалосно вријеме, каквога није било откако је народа до тада“ (Данило 12,1). Попут Данила и његових другова у Вавилону, показаће мудрост и разум. Мудрост неће искусити само као личну врлину, већ ће се, као резултат те мудрости, посветити томе да друге приведу правди. Неки ће умрети или бити усмрћени, и тако се вратити у прах земаљски, али ће бити подигнути у вечност. Као што библијски текст каже: „И много онијех који спавају у праху земаљском пробудиће се, једни на живот вјечни...“ (Данило 12,2)

МИХАИЛО, НАШ КНЕЗ

Прочитајте: Данило 12,1. Ко мења ток историје на крају времена? Како нам стихови Римљанима 8,34. и Јеврејима 7,25. помажу да схватимо шта тај текст значи?

На почетку сваког поглавља у Књизи пророка Данила, до сада, споменути су владари неког паганског народа. Текст Данило 12 исто тако почиње извештајем о владару, али за разлику од свих других поглавља, владар је божански кнез који се подиже да ослободи Божји народ из непријатељевих руку.

Када се осврнемо на проучавање 10. поглавља Књиге пророка Данила, видимо да је Михаило исто оно моћно небеско биће које се јавља Данилу на реци Тигар. Ту долази као небески представник Божјег народа. Он се јавља и на другим местима у Књизи пророка Данила као Син Човечији (Данило 7), Поглавар војске (Данило 8) и Помазаник Војвода (Данило 9). Дакле, Михаило – чије име значи „Ко је као Бог?“ – не може бити нико други до Исус лично.

Важно је да запазимо у ком тренутку Михаило делује. Према тексту Данило 12,1, Он делује „у то време“. Овај израз односи се на време које је управо споменуто у тексту Данило 11,40–45. То је временско раздобље које се протеже од пада папства 1798. године до васкрсења на крају времена (Данило 12,2).

Из глагола „подигнути“, који се користи у тексту Данило 12,1 са циљем да се опише шта Михаило чини, можемо закључити која су два важна вида Михаиловог деловања. Прво, глагол „подигнути“ упућује на устајање царева с намером да освајају и владају. Глагол првенствено има војни смисао. Показује да Михаило поступа као војни заповедник који штити свој народ и води их посебним путем у време последњих етапа велике борбе.

Друго, глагол „подигнути“ такође указује на слику суда. Михаило се „подиже“ да делује као заступник на небеском суду. Као Син Човечији, Он долази пред Старца да представља Божји народ у време истражног суда (Данило 7,9–14). Према томе, Михаилово устајање или подизање тиче се војног и судског аспекта Његовог дела. Другим речима, Он је оденут силом да порази Божје непријатеље и да са ауторитетом представља Божји народ на небеском суду.

Размислите о томе шта значи да се Михаило подиже ради нас чак и сада. Какву наду вам то пружа као грешнику?

Текст Данило 12,1. говори о онима који се „нађу записани у књизи“? Шта то значи?

Време Михаиловог деловања такође је описано као време невоље какве није било. Оно одговара времену када ће се Божји Дух повући од побуњеног људског рода. Тада ће се седам последњих зала, израз Божјег гнева према народима, излити на Вавилон последњег времена (Откривење 16; Откривење 18,20–24), и силе таме биће пуштене да делују у свету. Елен Вајт о том раздобљу пише: „Сотона ће бацити становнике Земље у велику, коначну невољу. Када Божји анђели престану да задржавају страшне олује људских страсти, биће ослобођени сви елементи сукоба. Цео свет биће увучен у пропаст много страшнију од оне која је задесила стари Јерусалим.“ (Велика борба, стр. 549; стр. 614. оригинал)

Међутим, Божји народ биће избављен у току овог страшног раздобља јер их је Исус, небески Првосвештеник, оправдао на истражном суду одржаном на Небу, а њихова имена записана су у књизи.

Да бисмо схватили значење те књиге, треба да имамо на уму да се у Библији спомињу две врсте небеских књига. Једна садржи имена оних који припадају Господу и понекад се назива Књигом живота (2. Мојсијева 32,32; Лука 10,20; Псалам 69,28; Филибљанима 4,3; Откривење 17,8).

Поред Књиге живота, у Писму се спомињу књиге које садрже извештаје о људским делима (Псалам 56,8; Малахија 3,16; Исаија 65,6). То су књиге на основу којих се на небеском суду одређује посвећеност Господу сваке особе. То су небески извештаји, „база података“, који садрже имена и дела сваког људског бића. Неким људима се не допада идеја да су њихова имена, а нарочито дела, записана на Небу. Међутим, када посветимо свој живот Христу, наша имена се бележе у Књигу живота, а наша рђава дела се бришу на суду. Овај небески извештај пружа пресудне доказе читавом универзуму да припадамо Исусу и да зато имамо право да будемо заштићени у време невоље.

Зашто је само Христова праведност, која се нама приписује, наша једина нада да будемо „записани у књизи“? Изнесите свој одговор у суботњошколском разреду.

ВАСКРСЕЊЕ

Прочитајте: Данило 12,2.3. О ком догађају се говори у овим стиховима и зашто је, узимајући у обзир начин на који схватамо смрт, овај догађај толико важан за нас?

Данило вероватно на најјаснији начин у целом Старом завету говори о будућем васкрсењу. Док размишљамо о овом тексту, можемо усвојити неке веома важне истине. Прво, као што слика „спавања“ наговештава, бесмртна душа не настањује људско тело. Људи су недељива целина тела, ума и духа. Приликом смрти, особа престаје да постоји и остаје у несвесном стању до васкрсења. Друго, овај текст упућује на будуће васкрсење као на укидање онога што се догађа као последица греха. Израз преведен као „прах земаљски“ у оригиналном језику у тексту Данило 12,2. гласи „земља од праха“. Овај необичан редослед речи враћа нас на текст 1. Мојсијева 3,19, једини други библијски текст у коме реч „земља“ претходи речи „прах“. То указује да ће изрицање смртне пресуде приликом Адамовог пада бити укинато и смрт више неће имати никакву моћ. Као што Павле каже: „Где ти је, пакле (смрти), победа?“ (1. Коринћанима 15,54)

Прочитајте следеће текстове: Римљанима 8,18, Јеврејима 2,14.15. Зашто не треба да се плашимо смрти?

Смрт уништава и окончава све на Земљи. Међутим, нама је дато обећање да смрт нема последњу реч за верне људе. Смрт је побеђени непријатељ. Када је Христос раскинуо ланце смрти и васкрсао из гробнице, задао је коначан ударац смрти. Сада можемо да гледамо преко привремене стварности смрти до коначне стварности живота који од Бога примамо у Христу. Пошто се Михаило „подиже“ (видети: Данило 12,1), они који припадају Њему такође ће се подигнути. Устаће из праха земаљскога да заувек светле попут звезда.

Како усред животних недаћа и борби можемо извући наду и утеху из обећања о васкрсењу на крају времена? Зашто заиста ништа друго није важно?

ЗАПЕЧАЋЕНА КЊИГА

Прочитајте следеће текстове: Данило 12,4; Јован 14,29. Зашто Књига пророка Данила треба да буде запечаћена до последњег времена?

На завршетку последњег важног одељка Књиге (Данило 10,1–12,4), пророк прима налог да запечати књигу до последњег времена. У исто време, анђео прориче да „многи ће претраживати и знаће ће се умножити“ (Данило 12,4). Иако поједини проучаваоци Књиге пророка Данила сматрају да те речи предвиђају научни напредак, који такође може бити њима обухваћен, чини се да контекст указује да се „претраживање“ односи на проучавање саме Књиге пророка Данила. Када се осврнемо на историју, запажамо да је ова књига вековима била нејасно литерарно дело. Можда су је на појединим местима познавали и истраживали, али нека од њених кључних учења и пророчанстава остала су тајна. На пример, пророчке поруке повезане са очишћењем небеског Светилишта, судом, идентитетом и деловањем малог рога, заједно са временским оквиром тих пророчанстава, биле су прилично нејасне.

Међутим, од времена протестантске реформације, све више људи почело је да истражује Књигу пророка Данила. Међутим, тек је на крају времена Књига коначно отворена и њен садржај потпуније откривен. Елен Вајт бележи: „После 1798. године, Књига пророка Данила била је отпечаћена, познавање пророчанстава се проширило, а многи су почели да објављују свечану поруку о близини суда.“ (*Велика борба*, стр. 319; стр. 356. оригинал) „На крају 18. и у почетку 19. века пробудило се ново интересовање за пророчанства из Књиге пророка Данила и Откривења на различитим местима широм Земље. Проучавање тих пророчанстава довело је до раширеног веровања да је Други Христов долазак близу. Бројни тумачи у Енглеској, Џозеф Вулф на Блиском истоку, Мануел Лакунца у Јужној Америци и Вилијам Милер у Сједињеним Америчким Државама, заједно са великом групом других проучавалаца, објавили су, на основу истраживања Данилових пророчанстава, да је Други долазак близу. Данас, то убеђење постало је погонска сила покрета широм света.“ (*The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, 4. свеска, стр. 879)

Размислите о великој предности коју данас имамо када се осврнемо на историју и видимо како су се Данилова историјска пророчанства испунила. Како то треба да нам помогне да имамо поверења у сва Божја обећања?

Прочитајте: Данило 12,5–13. Како се Књига завршава?

Занимљиво је да се овај последњи приказ одиграва на „реци“ или на реци Тигар, месту на коме је Данило примио последње виђење (Данило 10,4). Међутим, реч употребљена у том тексту није уобичајена јеврејска реч за „реку“, већ израз *уе’ор* који обично значи „река Нил“. Ово нас подсећа на излазак и показује да ће Бог откупити свој народ последњег времена као што је ослободио Израил из Египта.

У овом тексту дата су три пророчка раздобља. Прво – „време, времена и по времена“ – даје одговор на питање „Кад ће бити крај тијем чудесима?“ (Данило 12,6) „Чудеса“ се односе на детаље описане у виђењу у 11. поглављу, који представљају разрађивање 7. и 8. поглавља Књиге пророка Данила. Конкретно, то временско раздобље споменуто је у тексту Данило 7,25 и касније у текстовима Откривење 11,3; Откривење 12,6.14; Откривење 13,5. Оно такође одговара периоду од 1260 година папске превласти, који је трајао од 538. до 1798. године. Текст Данило 11,32–35 односи се на исто прогонство с тим што не спомиње његово трајање.

Друга два временска раздобља, 1290 и 1335 дана, јесу одговор на питање „Какав ће бити крај томе?“ – које је Данило лично поставио Човеку обученом у ланену одећу. Оба почињу укидањем „свагдашње“ жртве и постављањем „гнособе пустошне“. Из лекције у којој смо проучавали 8. поглавље Књиге пророка Данила, сазнајемо да се „свагдашња“ жртва односи на стално Христово посредовање, које је било замењено лажним богослужењем. Према томе, тај пророчки период треба да започне 508. године, када се Клодвиг, француски краљ, преобратио у католичку веру. Овај важан догађај припремио је пут савезу између цркве и државе, који је био снажан у току средњег века. Отуда се 1290 дана завршило 1798. године, када је папа био ухапшен по наредби француског цара Наполеона. Време од 1335 дана, последњи пророчки период споменут у Књизи пророка Данила, завршило се 1843. То је било време Милеритског покрета и обнављања проучавања библијских пророчанстава. Било је то време чекања и наде у скори Исусов долазак.

Кроз целу књигу Пророка Данила запажамо две ствари: Божји народ доживљава прогонство и Божји народ је на крају одбрањен и спасен. Како нам ова чињеница може помоћи у настојању да останемо верни, без обзира на тренутне невоље?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Пророчанства описују низ догађаја који се смењују све до почетка суда. То се посебно односи на Књигу пророка Данила. Међутим, Данило је управо онај део своје књиге који се односи на последње време, морао да запечати ‘до последњег времена’. Све док не будемо стигли до времена послетка, вест о суду неће бити објављивана, јер је утемељена на испуњењу тих пророчанстава. Али, у времену послетка, каже пророк, ‘многи ће претраживати и знање ће се умножити’ (Данило 12,4).

Апостол Павле упозорио је Цркву да у његово време не очекује-мо Христов долазак. Он овако поручује: ‘Да вас нико не превари никаквим начином, јер неће доћи док не дође најпре отпад, и не покаже се човек безакоња, син погибли!’ (2. Солуњанима 2,3) Долазак нашег Господа можемо очекивати тек после великог отпада и другог раздобља владавине ‘човека безакоња’. ‘Човек безакоња’ који је назван и ‘тајна безакоња’ и ‘син погибли’ и ‘безаконик’ представља папство, које је требало, као што је у пророчанству најављено, да задржи превласт 1260 година. То раздобље завршено је 1798. године. Тек после истека овог времена могао је бити очекиван Христов долазак, јер и Павле својом опоменом покрива све време постојања хришћанства све до 1798. године. Тек после истека тог времена треба да се проповеда вест о Христовом другом доласку.“ (Елен Вајт, *Велика борба*, стр. 318.319; стр. 356. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

- Са каквим опасностима се суочавамо уколико одређујемо датуме будућих догађаја последњег времена? Шта се догађа са вером многих када се ти предвиђени догађаји не остваре? Какво кључно пророчко начело проналазимо у Христовим речима у тексту Јован 14,29, које треба да нам помогну да схватимо како да искористимо пророчанство за свој духовни напредак, и како да избегнемо замку да поверујемо у лажна предвиђања?
- Зашто нам захваљујући времену у коме сада живимо, са садашњом комуникацијом и изузетним научним напретком, који нам не доноси увек добро, није тешко да замислимо да ће се догодити „време невоље каквог није било“?
- Разговарајте у разреду о последњим питањима из одељка од недељка о томе зашто је јеванђеље, узвишена истина о Христовој праведности, наша једина нада да будемо „записани у књизи“. Какву наду имамо без тога?

ЈАНУАР СИЛА УНИВЕРЗУМА

Обећање мира

1. С Исаија 26,3,4.   Обећање мира
2. Ч 1. Јованова 2,6.   У сагласности
3. П Матеј 18,20.   Уређење гла
4. С Исаија 61,11.   Служба Богу почиње на земљи

Захвалност за обећања

5. Н Јеврејима 4,13.   Ти си Бог који види
6. П Матеј 5,18.   Сукоб је окончан
7. У Ефесцима 6,6,7.   Захвалност за обећања
8. С Јаков 4,8.   Хришћанска понизност
9. Ч Исаија 52,1.   Красне хаљине
10. П Римљанима 1,16.   Противотров за безвољност
11. С Матеј 5,23,24.   Најпре помирење

Сила универзума

12. Н Језекија 3,17.   Нема спавања на послу
13. П 1. Петрова 3,8.   Агенти за Небо
14. У Плач Јеремијин 3,25,26.   Да ли сте искали?
15. С Јеремија 23,29.   Помоћ је обећана
16. Ч Исаија 41,10.   Сила универзума
17. П Матеј 5,13.   Мера хришћанства
18. С 1. Коринћанима 12,4-6.   Дајте све од себе

Савршени у Њему

19. Н Псалам 62,8.   Дан по дан
20. П Матеј 6,22.   Небо на мојој страни
21. У Исаија 46,4.   Најсветлији и најбољи
22. С Псалам 119,105.   Погледај у узор
23. Ч Псалам 60,4.   Небески улози
24. П Матеј 5,48.   Савршени у Њему
25. С Марко 13,34.   Божја застава

Хришћански мир

26. Н 2. Коринћанима 4,17,18.   Пропусница за Небо
27. П 1. Коринћанима 1,10.   Усаглашавање
28. У Ефесцима 6,12.   Господе, Ти знаш све о томе!
29. С Матеј 11,29.   Хришћански мир
30. Ч Исаија 66,2.   Твој случај није безнадежан
31. П 1. Мојсијева 18,19.   Бог ће радити с тобом

ФЕБРУАР
НЕБО ПОЧИЊЕ ОВДЕ

Шта Бог очекује

1. С Јаков 4,6-10.   Шта Бог очекује

Небеско огледало

2. Н Дела 4,13.   Како извршити утицај
3. П Псалам 37,3.   За плашљиве, слабе и очајне
4. У 2. Тимотију 2,15.   Помоћ у проучавању
5. С Псалам 27,14.   Благослови без броја
6. Ч Ефесцима 5,20.   Захвално срце
7. П 2. Коринћанима 3,18.   Небеско огледало
8. С Исаија 50,7.   Снага која се црпи из борбе

Божји сарадници

9. Н Матеј 13,33.   Нови живот
10. П 2. Тимотију 4,2.   Обећање Његове присутности
11. У 1. Петрова 2,9.   Божја откривена доброта
12. С 2. Коринћанима 5,20.   Амбасадори
13. Ч Лука 10,27.   Служба љубави
14. П 1. Коринћанима 3,9.   Божји сарадници
15. С Јаков 3,16.17.   Разумна служба

Небо почиње овде

16. Н Исаија 58,1.   Бог мрзи обману
17. П Римљанима 15,4.   Одвојите време да будете свети
18. У Псалам 31,19.   Небо почиње овде
19. С Псалам 77,11.12.   Мир у Његовом присуству
20. Ч Приче 20,11.   И дете се познаје по својим делима
21. П Римљанима 6,12.   Јаки у Његовој снази
22. С Филибљанима 4,11.   Било куда, Госпoде

Његовим стопама

23. Н Дела 14,22.   Без разлога за страх
24. П Исаија 55,7.   Како се ослободити кривице
25. У Јеремија 17,5-7.   Поверење и послушност
26. С 2. Коринћанима 4,6.   Тајна посвећења
27. Ч 1. Петрова 1,13.   Исправно размишљање
28. П Исаија 40,11.   Под пастирима
29. С Ефесцима 2,10.   Његовим стопама

МАРТ

СИГУРНОСТ У ПОБЕДУ

Једина сигурност

1. Н	Излазак 31,13.	Једина сигурност
2. П	Псалам 39,1.	Потакнути на љубав
3. У	Излазак 33,19.	Прихватљива амбиција
4. С	Ефесцима 2,8.	Сваки корак пута
5. Ч	Приче 4,23.	Више од речи
6. П	Откривење 3,20.	Отворите врата
7. С	1. Дневника 16,11.	Отворите горње прозоре!

Лична, стварна побожност

8. Н	Псалам 146,2.	Шта љубав чини
9. П	Јован 6,31.	Следите упутства
10. У	Јеврејима 13,20.21.	Правило правичности
11. С	Римљанима 12,10.	Дивни хришћанин
12. Ч	Ефесцима 1,18.	Лична, стварна побожност
13. П	Филибљанима 2,14.15.	Осветљавање пута
14. С	Псалам 32,8.	Благослови по праву првородства

Сигурност у победу

15. Н	Ефесцима 4,32.	Љубазни хришћанин
16. П	Галатима 1,4.	Сигурност у победу
17. У	1. Петрова 4,10.	Дарове треба користити
18. С	Проповедник 3,11.	Цена греха
19. Ч	1. Петрова 2,24.	Избор и делање
20. П	Галатима 6,14.	Лек за уништење
21. С	1. Јованова 1,9.	Кајање, признање, сарадња

Доследни хришћанин

22. Н	1. Петрова 4,11.	Искушавање и усавршавање
23. П	Ефесцима 6,11.	Опозите Његово заузимање!
24. У	1. Јованова 1,5-7.	Доследни хришћанин
25. С	1. Солуњанима 5,21.	Уравнотежено испитивање
26. Ч	Колошанима 3,1.2.	Одвајање од греха
27. П	Ефесцима 6,10.	Устаљивање у спасењу
28. С	Псалам 16,11.	Његово стално присуство

Дајте уља за мој жижак

29. Н	Приче 11,25.	Давање онога што сте добили
30. П	Захарија 4,6.	Дајте уља за мој жижак
31. У	2. Коринћанима 10,4.5.	Његово власништво ослобођено откупнином

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Јануар		Фебруар		Март	
1. 1. Мојс.	1-3	1. 3. Мојс.	11-13	1. И. Навин	5-9
2. «	4-6			2. «	10-13
3. «	7-9	2. «	14-16	3. «	14-17
4. «	10-12	3. «	17-19	4. «	18-21
		4. «	20-23	5. «	22-24
5. «	13-15	5. «	24-27	6. О Суд.	1-3
6. «	16-19	6. 4. Мојс.	1-3	7. «	4-6
7. «	20-23	7. «	4-6		
8. «	24-26	8. «	7-9	8. «	7-9
9. «	27-30			9. «	10-12
10. «	31-33	9. «	10-13	10. «	13-15
11. «	34-36	10. «	14-16	11. «	16-18
		11. «	17-19	12. «	19-21
12. «	37-39	12. «	20-22	13. О Рути	1-2
13. «	40-42	13. «	23-26	14. «	3-4
14. «	43-46	14. «	27-29		
15. «	47-50	15. «	30-32	15.1. Сам.	1-3
16. 2. Мојс.	1-3			16. «	4-6
17. «	4-6	16. «	33-36	17. «	7-9
18. «	7-9	17. 5. Мојс.	1-3	18. «	10-12
		18. «	4-6	19. «	13-17
19. «	10-12	19. «	7-9	20. «	18-20
20. «	13-15	20. «	10-13	21. «	21-23
21. «	16-18	21. «	14-16		
22. «	19-21	22. «	17-19	22. «	24-26
23. «	22-26			23. «	27-31
24. «	27-29	23. «	20-22	24. 2. Сам.	1-3
25. «	30-31	24. «	23-25	25. «	4-6
		25. «	26-28	26. «	7-11
26. «	32-34	26. «	29-31	27. «	12-14
27. «	35-37	27. «	32-34	28. «	15-17
28. «	38-40	28. И. Навин	1-2		
29. 3. Мојс.	1-4	29. И. Навин	3-4	29. «	18-20
30. «	5-7			30. «	21-24
31. «	8-10			31. 1. О Цар.	1-3

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Јануар	Фебруар	Март
1. Псалам 1.	1. Псалам 29.	1. Псалам 53.
2. Псалам 2.	2. Псалам 30.	2. Псалам 54.
3. Псалам 3.	3. Псалам 31,1-14.	3. Псалам 55.
4. Псалам 4.	4. Псалам 31,15-24.	4. Псалам 56.
5. Псалам 5.	5. Псалам 32.	5. Псалам 57.
6. Псалам 6.	6. Псалам 33.	6. Псалам 58.
7. Псалам 7.	7. Псалам 34.	7. Псалам 59.
8. Псалам 8.	8. Псалам 35,1-14.	8. Псалам 60.
9. Псалам 9.	9. Псалам 35,15-28.	9. Псалам 61.
10. Псалам 10.	10. Псалам 36.	10. Псалам 62.
11. Псалам 11.	11. Псалам 37,1-19.	11. Псалам 63.
12. Псалам 12.	12. Псалам 37,20-40.	12. Псалам 64.
13. Псалам 13.	13. Псалам 38.	13. Псалам 65.
14. Псалам 14.	14. Псалам 39.	14. Псалам 66.
15. Псалам 15.	15. Псалам 40.	15. Псалам 67.
16. Псалам 16.	16. Псалам 41.	16. Псалам 68.
17. Псалам 17.	17. Псалам 42.	17. Псалам 69,1-16.
18. Псалам 18,1-15.	18. Псалам 43.	18. Псалам 69,17-36.
19. Псалам 18,16-30.	19. Псалам 44,1-12.	19. Псалам 70.
20. Псалам 18,31-50.	20. Псалам 44,13-26.	20. Псалам 71,1-14.
21. Псалам 19.	21. Псалам 45.	21. Псалам 71,15-24.
22. Псалам 20.	22. Псалам 46.	22. Псалам 72.
23. Псалам 21.	23. Псалам 47.	23. Псалам 73,1-15.
24. Псалам 22,1-15.	24. Псалам 48.	24. Псалам 73,16-28.
25. Псалам 22,16-31.	25. Псалам 49.	25. Псалам 74.
26. Псалам 23.	26. Псалам 50,1-15.	26. Псалам 75.
27. Псалам 24.	27. Псалам 50,16-23.	27. Псалам 76.
28. Псалам 25.	28. Псалам 51.	28. Псалам 77.
29. Псалам 26.	29. Псалам 52.	29. Псалам 78,1-14.
30. Псалам 27.		30. Псалам 78,15-28.
31. Псалам 28.		31. Псалам 78,29-42.

*Предлажемо верницима да ове стихове читају у
штоку вечерњеј бојслужења у својој породици.*

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈАНУАРУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	3.	10.	17.	24.	31.
Кладово, Неготин	16,02	16,09	16,18	16,27	16,36
Бор, Зајечар, Пирот, Струмица	16,04	16,11	16,20	16,29	16,38
Вршац , Параћин, Ниш , Лесковац, Врање, Радовиш, Кавадарци, Ђеђелија , Јагодина	16,06	16,13	16,22	16,31	16,40
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Ковин, Смедерево , Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крушевац , Куманово , Велес	16,08	16,15	16,24	16,33	16,42
Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Тетово, Скопље , Прилеп, Битољ	16,10	16,17	16,26	16,35	16,44
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Ваљево, Чачак, Нови Пазар, Ђаковица, Призрен, Охрид	16,12	16,19	16,28	16,37	16,46
Сомбор , Бачка Паланка, Шид, Срем. Митровица, Богатић, Шабац , Ужице, Беране, Пећ , Дебар	16,14	16,21	16,30	16,39	16,48
Бели Манастир, Осијек , Даљ, Вуковар, Винковци, Бијељина , Лозница, Пљевља, Колашин	16,16	16,23	16,32	16,41	16,50
Тузла, Фоча, Подгорица , Улцињ	16,18	16,25	16,34	16,43	16,52
Подравска Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента, Добој, Сарајево , Билећа, Зеленика	16,20	16,27	16,36	16,45	16,54
Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Босанска Градишка , Нова Градишка, Зеница, Мостар , Требиње, Дубровник	16,22	16,29	16,38	16,47	16,56
Мурска Собота, Ормож , Чаковец, Вараждин , Приједор, Бања Лука , Јајце, Метковић, Пељешац, Мљет	16,24	16,31	16,40	16,49	16,58
Марибор , Ливно, Хвар, Корчула, Птуј , Крапина, Загреб , Сисак, Дрвар	16,26	16,33	16,42	16,51	17,00
Дравоград, Словењ Градец, Рогашка Слатина, Цеље , Зидани Мост, Карловац, Слунь, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач	16,28	16,35	16,44	16,53	17,02
Межица, Госпић , Шибеник, Вис	16,30	16,37	16,46	16,55	17,04
Јесенице, Крањ, Љубљана , Цриковеница, Крк, Раб, Паг, Задар, Дуги Оток, Биоград на мору	16,32	16,39	16,48	16,57	17,06
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Црес, Лошињ	16,34	16,41	16,50	16,59	17,08
Горица, Копер, Ровињ, Пула	16,36	16,43	16,52	17,01	17,10

Подаци из ове табеле изведени су по најњем рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ФЕБРУАРУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	7.	14.	21.	28.
Кладово, Неготин	16,46	16,55	17,05	17,14
Вршац , Бор, Зајечар, Књажевац, Пирот	16,48	16,57	17,07	17,16
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Пожаревац, Ниш	16,50	16,59	17,09	17,18
Суботица, Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Ковин, Смедерево , См. Паланка, Јагодина, Параћин, Крушевац , Лесковац, Врање, Радовиш, Струмица	16,52	17,01	17,11	17,20
Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Београд , Аранђеловац, Крагујевац, Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	16,54	17,03	17,13	17,22
Сомбор , Бачка Паланка, Срем. Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Скопље, Велес	16,56	17,05	17,15	17,24
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Призрен, Тетово, Прилеп	16,58	17,07	17,17	17,26
Тузла, Беране, Пећ, Ђаковица, Битољ	17,00	17,09	17,19	17,28
Вировитица, Подр. Слатина, Слав. Пожега, Сл. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Колашин	17,02	17,11	17,21	17,30
Мурска Сбота, Чаковец, Вараждин, Копривница, Бјеловар, Дарувар, Бос. Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Подгорица	17,04	17,13	17,23	17,32
Марибор , Ормож, Птуј, Бања Лука , Билећа, Бар, Улцињ	17,06	17,15	17,25	17,34
Словењ Градец, Цеље , Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Јајце, Мостар , Требиње, Дубровник, Зеленика	17,08	17,17	17,27	17,36
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Карловац, Дрвар, Ливно, Метковић, Пељешац, Мљет	17,10	17,19	17,29	17,38
Крањ, Љубљана , Слунь, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	17,12	17,21	17,31	17,40
Крањска Гора, Јесенице, Постојна, Цриквеница, Госпић , Шибеник, Биоград на мору	17,14	17,23	17,33	17,42
Горица, Ријека , Крк, Црес, Раб, Задар, Паг, Дуги Оток, Вис	17,16	17,25	17,35	17,44
Копер, Лошињ	17,18	17,27	17,37	17,46
Ровињ, Пула	17,20	17,29	17,39	17,48

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У МАРТУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Кладово, Неготин	17,23	17,32	17,40	17,49
Српска Црња, Вршац, Бор, Зајечар	17,25	17,34	17,42	17,51
Сента, Кикинда, Зрењанин , Алибунар, Ковин, Пожаревац, Књажевац, Пирот	17,27	17,36	17,44	17,53
Суботица , Бачка Топола, Бечеј, Панчево, Београд, Смедерево , Смедеревска Паланка, Јагодина, Параћин, Ниш , Лесковац	17,29	17,38	17,46	17,55
Сомбор , Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Аранђеловац, Крагујевац , Крушевац, Врање, Радовиш, Струмица	17,31	17,40	17,48	17,57
Даљ, Вуковар, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево , Куманово, Кавадарци, Ђеђелија	17,33	17,42	17,50	17,59
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Косовска Митровица, Приштина, Скопље , Велес	17,35	17,44	17,52	18,01
Подравска Слатина, Тузла, Пећ , Ђаковица, Призрен, Тетово, Прилеп	17,37	17,46	17,54	18,03
Мурска Субота, Чаковец, Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Слав. Пожега, Слав. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Беране, Битољ	17,39	17,48	17,56	18,05
Птуј , Ормож, Вараждин , Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Колашин , Дебар, Охрид	17,41	17,50	17,58	18,07
Марибор , Цеље, Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Бања Лука, Подгорица	17,43	17,52	18,00	18,09
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Јајце, Мостар , Билећа, Требиње, Зеленика , Бар, Улцињ	17,45	17,54	18,02	18,11
Словењ Градец, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Дрвар, Ливно, Метковић, Дубровник	17,47	17,56	18,04	18,13
Јесенице, Крањ, Љубљана , Книн, Пељешац, Мљет	17,49	17,58	18,06	18,15
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Цриквеница, Крк, Госпић, Шибеник, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	17,51	18,00	18,08	18,17
Горица, Копер, Црес, Раб, Паг, Задар, Биоград на мору, Вис	17,53	18,02	18,10	18,19
Ровињ, Пула , Лошињ, Дуги Оток	17,55	18,04	18,12	18,21

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

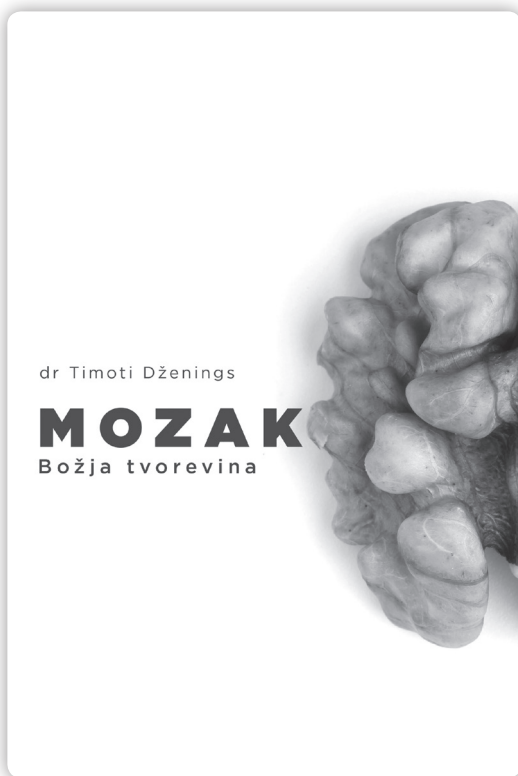

ТАЈНА КЊИГЕ ПРОРОКА ДАНИЛА

Жак Б. Дукан

Жак Дукан поново оживљава свет Вавилона, објашњава нејасне наговештаје, открива оно што је скривено унутар самих пророчанстава и помаже нам да разјаснимо њихово значење. Његово истраживање древних јеврејских извора и познавање језика на коме је писан оригинални текст чине ову књигу вредним доприносом постојећој литератури.

Књиге можете поручити на телефон: 011/2458-054 или на: tippreporod@gmail.com

МОЗАК – БОЖЈА ТВОРЕВИНА

др Тимоти Џенингс

Наш мозак је стално у покрету. Сваког трена стварају се нови неурони и успостављају нова кола... Истовремено се уклањају везе које се не користе, успавани нервни путеви се скраћују, а некоришћени неурони бришу. Невероватно је то што наша веровања, мисли, понашање, па чак и начин исхране, мењају структуру нашег мозга, чиме се на крају мењамо и ми сами.

У овој књизи истражићемо невероватну способност нашег мозга да се прилагоди, промени и „премота“ у зависности од тога какве одлуке доносимо и у шта верујемо.

СПИСАК КЊИГА

1. Апокалипса – мп, ћир. и лат.
2. Апокалиптичка визија и кастрација адвентизма – мп, ћир.
3. Библија увек – мп, лат.
4. Библијски рад – тп, лат.
5. Бићете ми сведоци – мп, лат.
6. Бог је изабрао Елен – мп, ћир.
7. Црквени правилник – мп, лат.
8. Чије руке на управљачу – мп, ћир.
9. Чуда у Лома Линди – мп, лат.
10. Да ли је Соломун погрешно? – мп, лат.
11. Да ли је то кула стражара? – мп, лат.
12. Дан аждаје – мп, ћир.
13. Дан када ће ишчезнути зло – мп, ћир.
14. Дневник борца за слободу – мп, лат.
15. Доживети радост – мп, лат.
16. Двехиљадита и после ње – мп, ћир.
17. Екуменизам I и II – мп, ћир.
18. Елен Вајт на удару – мп, лат.
19. Галатима посланица – мп, лат.
20. Хајде за мнош – мп, лат.
21. Христов крст – мп, лат.
22. Хришћански коучинг – мп, лат.
23. Ислам и хришћанство – мп, лат.
24. Исус Крст јагње Божије – мп, лат.
25. Исус реч Божија – мп, лат.
26. Исус величанство које је смисло са неба – мп, лат.
27. Једини мост спасења – мп, ћир.
28. Када Бог ћути – мп, лат.
29. Како помоћи младим хришћанима – мп, ћир.
30. Како преживети у мртвој цркви – мп, ћир.
31. Ко је одговоран за порекло зла – мп, ћир.
32. Ко се боји суда – мп, лат.
33. Кораца ка следбеништву – мп, лат.
34. Лет у небо – књига песама – мп, лат.
35. Лудвиг Ричард Конради – мп, лат.
36. Малишани носе вест – мп, ћир.
37. Међу облацима и звездама – тп, лат.
38. Мостови живота – мп, лат.
39. Мрежа над безданом – мп, ћир.
40. На извору живота – тп, лат.
41. На линији између живота и смрти – мп, лат.
42. На путу светлости – мп, лат.
43. Неупоредиви Исус – мп, ћир.
44. New age – мп, лат.
45. Оаза мира – мп, ћир.
46. Очево величанствени дар I, II, III – мп, лат.
47. Очево величанствени дар I, II, III – тп, лат.
48. Од визије до система – мп, лат.
49. Откривење – мп, лат.
50. Песма је моја Исус – књига песама – мп, ћир.
51. Порука младима – мп, ћир.
52. Последњи позив – мп, ћир.
53. Постање – мп, лат.
54. Потрага за идентитетом – мп, лат.
55. Потребна или не припрема за брак – мп, лат.
56. Поуке кроз поезију – мп, лат.
57. Повијест спасења – мп, лат.
58. Позитивна црква у негативном свету – мп, лат.
59. Праштање, здравље и дуг живот – мп, лат.
60. Права и погрешна мерила – мп, ћир.
61. Приручник за суботну школу – мп, лат.
62. Проследи даље – мп, лат.
63. Псалм 23 – мп, лат.
64. Пут Крсту – мп, лат.
65. Радикални ученици – мп, лат.
66. Радикално промењена црква – мп, лат.
67. Рај или крај – мп, лат.
68. Рани списи – мп, лат.
69. Раскрсница живота – мп, лат.
70. Расламсана интимност – мп, лат.
71. Римљанима посланица – мп, лат.
72. Роквник
73. Сабирање жетве – мп, лат.
74. Савети о приставској служби – мп, лат.
75. Савети за рад у суботној школи – мп, лат.
76. Савремени јунаци вере – мп, лат.
77. Секта или црква – мп, ћир.
78. Сила вечног еванђеља – мп, лат.
79. Следбеништво на делу – мп, лат.
80. Сусрети са Господарем – мп, лат.
81. Свемоћан, немоћан, праведан? – мп, лат.
82. Технологија и патенти средство доминације – тп, лат.
83. Токсична вера – мп, лат.
84. Три лица божанства – мп, лат.
85. Тројство – мп, лат.
86. У миру Едема – мп и тп, лат.
87. Улознај своју Библију II – мп, ћир.
88. Вечно јеванђеље у вечно променљивом свету – мп, лат.
89. Велика одлука – мп, лат.
90. Вера твоја поможе ти – мп, лат.
91. Више од живота – мп, лат.
92. Враћање основама – мп, лат.
93. За венац нераспадљиви – мп и тп, лат.
94. Заштићени у време армагедона – мп и тп, лат.
95. Зашто поделе у хришћанству? – мп, ћир.
96. Звезде у мрачној ноћи – мп, лат.

БЕРОНАУКА

1. Како је све почело
2. Бог остаје веран свом обећању
3. Испуњено обећање
4. У Божјој сили
5. Доживи Његову силу – нижи разреди
6. Доживљаји и сећања – нижи разреди
7. Христова породица – нижи разреди
8. Његовим путем – нижи разреди
9. Прихвати Његов план – нижи разреди
10. Бог је победник I – виши разреди
11. Бог је победник II – виши разреди
12. Налик на Њега I – виши разреди
13. Налик на Њега II – виши разреди
14. Овакав је Бог I – виши разреди
15. Овакав је Бог II – виши разреди
16. Живот са Богом I – виши разреди
17. Живот са Богом II – виши разреди
18. Бог даје – ми бирамо – средња школа
19. Христова порука за наше време – средња школа
20. Исус Христос у пророчком времену – средња школа
21. У почетку Бог – средња школа